

**gymnázium
antona bernoláka**
námestovo

Školský vzdelávací program
DODATOK
školský rok 2018/2019

(ISCED 3A - gymnázium)

Mgr. Peter Kulha
riaditeľ školy

Prílohy k ŠkVP platné od šk. roku 2018/2019.

Názov prílohy	Strana
ANJ 1. ročník, kvinta	3
ANJ 2. ročník, sexta	14
Rozšírený ANJ 4.ročník, oktáva	26
Rozširujúca NEJ 4. ročník, oktáva	40
Rozširujúca FRJ 4. ročník, oktáva	57
Rozširujúca RUJ 4. ročník, oktáva	74
Rozširujúci dejepis 4. ročník, oktáva	89
Rozširujúca fyzika 4. ročník, oktáva	96
Rozširujúca geografia 4. ročník, oktáva	105
Rozširujúca informatika 4. ročník, oktáva	118
Matematika 1. ročník päťročného štúdia	125
Cvičenia z matematiky 1. ročník päťročného štúdia	129
Rozširujúca matematika 4. ročník, oktáva	133
Cvičenia z matematiky 4. ročník, oktáva	144
Rozširujúca OBN 4. ročník, oktáva	150
Rozširujúca biológia 4. ročník, oktáva	166
Rozširujúca chémia 4. ročník, oktáva	176
Slovenský jazyk 1. ročník päťročného štúdia	204
Cvičenia zo slovenského jazyka 1. ročník päťročného štúdia	215
Telesná výchova 1. ročník päťročného štúdia	221
Telesná výchova príma	231
Telesná výchova sekunda	240
Telesná výchova tercia	249
Telesná výchova kvarta	259
Telesná výchova 1. ročník	269
Telesná výchova 2. ročník	280
Telesná výchova 3. ročník	291
Telesná výchova 4. ročník	302
Prierezové témy FRANCÚZSKÝ JAZYK – Inovovaný ŠkVP	313

Názov predmetu	Anglický jazyk – úroveň B1, 1. ročník
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **anglického jazyka ako 1. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená štvorhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa, a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenia, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu
- tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov
- prosociálne a prospoločenské myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia), morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická),
- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohodol a vyjadroval s použitím dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používajú opisné jazykové tvary,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém,
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách,
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať,
- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,

- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať,
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov, dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek,
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku,
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému,
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom,
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,
- podrobným orientačným pokynom,
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu,
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať súkromný a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie, opis,
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému,
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.,
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania,
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem,
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.,

- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy,
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie,
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi,
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situáciám a témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne, interpretovať a odovzdávať informácie,
- vyzprávať príbeh,
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti,
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty

5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, skl'účenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo

	<p>namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvalu/Podporiť</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať</p>
18. Korešpondovať	<p>Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad</p>
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	<p>Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať</p>
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	<p>Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického</p>

	slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historiku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historiku

V. Obsahový štandard

Ročník: prvý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny

Rodina a spoločnosť (8)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Osobné údaje • Rodina – vzťahy v rodine • Národnosť /štátna príslušnosť/ • Tlačivá /dokumenty • Vzťahy medzi ľuďmi • Náboženstvo

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (9)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Choroby a nehody • Hygiena a starostlivosť o telo • Zdravý spôsob života • Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Voľný čas a záľuby (7)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Záľuby • Literatúra, divadlo a film • Rozhlas, televízia a internet • Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Stravovacie zariadenia • Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (3)

Obsahový štandard

- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Šport nám, my športu (4)

Obsahový štandard

- Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
- Športové disciplíny
- Čestnosť športového zápolenia

Krajiny, mestá a miesta (2)

Obsahový štandard

- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie (2)

Obsahový štandard

- Kultúra a jej formy

Mládež a jej svet (8)

Obsahový štandard

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy
- Predstavy mládeže o svete
- Konflikty predstáv a reality

Krajina, ktorej jazyk sa učím (2)

Obsahový štandard

- Turistické miesta a kultúrne pamiatky

Jazyková dimenzia (82)

- Prítomný jednoduchý a priebehový čas
- Statické a dynamické slovesá
- Minulý jednoduchý a priebehový čas
- Predprítomný jednoduchý a priebehový čas
- Predminulý jednoduchý čas
- Väzba used to na vyjadrenie opakovaného deja v minulosti.
- Budúci jednoduchý a priebehový čas
- Väzba „to be going to“
- Prídavné mená
- Číslovky

- Modálne slovesá na vyjadrenie rady (ought to, should)
- Modálne slovesá na vyjadrenie dedukcie a odhadu
- Prvý kondicionál
- Predložkové väzby
- Ustálené slovné spojenia
- Frázové slovesá
- Slovesá s predložkovými väzbami
- Predpony na vyjadrenie záporu
- Zvratné a privlastňovacie zámená

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

D/ Klasické didakticko-diagnosticské: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Maturita Solutions 3rd edition Intermediate

Prekladové slovníky

Výkladové slovníky

Časopisy

Gramatické príručky

Internet

VIII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

2 známky zo slovej zásoby

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)

1 známka z polročnej / koncoročnej kontrolnej práce

1 známka z gramatického testu

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100 – 90 % = výborný

89 - 75% = chválitebný

74 - 50% = dobrý

49 - 30% = dostatočný

29 - 0% = nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 5 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Anglický jazyk - úroveň B1, 2. ročník
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **anglického jazyka ako 1. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená štvorhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa, a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenia, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu
- tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov
- prosociálne a prospoločenské myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia), morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická),
- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoril a vyjadroval s použitím dostatočnej slovnéj zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používajú opisné jazykové tvary,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém,
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách,
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať,
- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať,
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov, dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek,
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku,
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému,
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom,
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,

- podrobným orientačným pokynom,
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu,
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať súkromný a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie, opis,
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému,
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.,

- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania,
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem,
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.,
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy,
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie,
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi,
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situáciám a témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne, interpretovať a odovzdávať informácie,
- vyrozprávať príbeh,
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti,
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas

	<p>Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty</p>
5. Vyjadriť vôľu	<p>Vyjadriť želania Vyjadriť plány</p>
6. Vyjadriť schopnosť	<p>Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vyjadriť pocity	<p>Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
9. Predstaviť záľuby a vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť čo uprednostňujem</p>
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	<p>Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať</p>
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz/ morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť, Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa, Sľúbiť</p>
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	<p>Obviniť, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie, nezáujem,</p>

	Vyjadriť, že ma niekto/niečo, ne/prekvapilo
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečim Poradiť Povzbudiť Vyjadriť
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť niečo, niekomu Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor A ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie

	Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
24. Uistiť sa že slová/môj výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Ziak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočuť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť názor
- Vyjadriť vôľu
- Vyjadriť schopnosť
- Vyjadriť pocity
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť záľuby a vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Dať ponuku a reagovať na ňu
- Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať na niečo čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Komunikovať
- Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu
- Doplniť štruktúrovanú prezentáciu
- Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať
- Uistiť sa že slová/ výklad/argument boli pochopené
- Porozprávať príbeh

V. Obsahový štandard

Ročník: druhý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny týždenne

Domov a bývanie (12)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Môj dom/byt• Zariadenie bytu• Domov a jeho okolie• Bývanie v meste a na dedine• Spoločnosť a životné prostredie• Spoločnosť a jej životný štýl

Vzdelávanie a práca (7)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Škola a jej zariadenia• Učebné predmety• Pracovné činnosti a profesie• Školský systém• Celoživotné vzdelávanie• Pracovné podmienky

Voľný čas a záľuby (11)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Literatúra, divadlo a film

Obchod a služby (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">• Nákupné zariadenie• Pošta a telekomunikácie• Nakupovanie a platby• Hotelové a reštauračné služby• Centrá krásy a zdravia• Kultúra nakupovania a služieb

Kultúra a umenie (8)

Obsahový štandard

- Druhy umenia
- Kultúra a jej formy
- Umenie-spoločnosť- kultúra

Človek a spoločnosť, komunikácia (8)

Obsahový štandard

- Jazyk ako dorozumievací prostriedok
- Formy komunikácie
- Kultúra komunikácie

Profesia a pracovný život (7)

Obsahový štandard

- Výber profesie
- Zamestnanie
- Pracovné pomery a kariéra
- Platové ohodnotenie
- Nezamestnanosť

Vzory a ideály (4)

Obsahový štandard

- Človek, jeho vzory a ideály
- Pozitívne a negatívne vzory
- Individuálne priority a hodnoty

Veda a technika v službách ľudstva (8)

Obsahový štandard

- Technické vynálezy
- Vedecký pokrok

Jazyková dimenzia (61)

- Neurčité, zvrtné, vzťahné a zastupujúce zámená
- Predmetový pád osobných zámen
- Determinátory, kvantifikátory: all, each, other, every, either, neither, both, much, many, a lot of, little, few, a few, a little
- Členy s abstraktnými podstatnými menami
- Prídavné mená a príslovky – stupňovanie pravidelné, nepravidelné, porovnávanie, väzba the sooner the better
- Rôzne spôsoby tvorenia slov
- Priama a nepriama reč, nepriame otázky, časová súslednosť

- Vzťažné súvetia
- Podmienkové súvetia
- Rozkazovacie, Zvolacie vety
- Gerundiá a infinitívy
- Želacie vety
- Modálne slovesá v minulom čase na vyjadrenie dedukcie, odhadu, výčitky
- Frázové slovesá
- Väzba would rather / had better, have s.t. done
- Slovesá s predložkovými väzbami
- Trpný rod
- Prípustkové súvetia- in spite, despite
- Uvádzacie a spájacie výrazy a slovné spojenia
- Ustálené slovné spojenia zodpovedajúce formálnemu aj neformálnemu prejavu

VI. Metódy a formy práce

a/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Maturita Solutions Third Edition , Prekladové slovníky, Výkladové slovníky, Časopisy, Gramatické príručky, Internet, I Tools

VIII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa minimálne 5 známok:

2 známky zo slovnnej zásoby

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)

1 známka z polročnej / koncoročnej kontrolnej práce

1 známka z gramatického testu

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100 – 90 %	=	výborný
89 - 75%	=	chválitebný
74 - 50%	=	dobrý
49 - 30%	=	dostatočný
29 - 0%	=	nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 5 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Anglický jazyk – rozširujúci predmet 4. ročník, oktáva, úroveň B2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Jazyk je nástrojom myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, zdroj osobného a kultúrneho obohatenia a predpokladom pre ďalšie vzdelávanie a profesionálnu realizáciu. Je tiež prostriedkom na vyjadrenie citov a pocitov. Cudzí jazyk prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií tak, aby jazyková príprava žiakov efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho občana. Cieľom predmetu je osvojovanie si jazykových znalostí a rečových schopností vedúcich k účinnej komunikácii v cudzom jazyku na úrovni B2. Predmet smeruje k tomu, aby boli žiaci schopní porozumieť ústnemu podaniu na úrovni osvojených znalostí, dorozumieť sa v bežných životných situáciách, uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v komunikácii a hovoriť o jednotlivých témach.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- získať nové vedomosti a zručnosti
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich
- kriticky pristupovať k výberu informácií
- uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v príprave na svoje budúce povolanie
- dokázať riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine
- dokázať si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci osvojuje
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

III. Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenia, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu

- tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov
- prosociálne a prospoločenské myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia)
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia, ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podrad'ovacích súvetí,
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu,
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu,
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov,
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,

- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa,
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom,
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi,
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami,
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán,
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote,
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami,
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi,
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložité,

- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku,
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote, a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu,
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis),
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup,

- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok,
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom,
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov (upravené SERR, 2013, s. 75 – 84).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim,
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami,
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas

	<p>Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty</p>
5. Vyjadriť vôľu	<p>Vyjadriť želania Vyjadriť plány</p>
6. Vyjadriť schopnosť	<p>Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vyjadriť pocity	<p>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, skl'účenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
9. Predstaviť záľuby a vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem</p>
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	<p>Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného</p>
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrázať sa Sľúbiť</p>
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	<p>Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať</p>
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva</p>

	<p>Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/lo Vyjadriť nezáujem</p>
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	<p>Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh</p>
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	<p>Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želania</p>
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok</p>
18. Korešpondovať	<p>Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor</p>
20. Komunikovať	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad</p>
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	<p>Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať</p>

23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
24. Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

V. Obsahový štandard

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny

Kultúra a umenie (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Druhy umenia • Kultúra a jej formy • Spoločnosť – kultúra – umenie • Kultúra a jej vplyv na človeka • Kultúrny život • Umenie a rozvoj osobnosti

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Choroby a nehody • Hygiena a starostlivosť o telo • Zdravý spôsob života • Nemocnica a klinika, lekárne a lieky, poistenie

Vzťahy medzi ľuďmi (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Význam vzťahov medzi ľuďmi • Fyzické charakteristiky človeka

- Charakterové vlastnosti človeka
- Môj najlepší priateľ
- Vzťahy v minulosti a dnes
- Formálne a neformálne vzťahy

Človek a príroda (5)

Obsahový štandard

- Človek a jeho životné prostredie
- Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Veda a technika v službách ľudstva (3)

Obsahový štandard

- Technické vynálezy
- Vedecký pokrok

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (5)

Obsahový štandard

- Cudzie jazyky
- Rodinné sviatky
- Štátne a cirkevné sviatky
- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Komunikácia (5)

Obsahový štandard

- Jazyk ako dorozumievací prostriedok
- Formy komunikácie
- Kultúra komunikácie

Krajina, ktorej jazyk sa učím (5)

Obsahový štandard

- Geografické údaje
- História
- Turistické miesta a kultúrne pamiatky
- Zvyky a tradície
- O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Slovensko (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Geografické údaje • História • Turistické miesta a kultúrne pamiatky • Zvyky a tradície

Masmédia (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Typy masovokomunikačných prostriedkov • Masmédia a ich vplyv na jednotlivca • Televízne a rozhlasové programy • Články v tlači • Internet a jeho vplyv na človeka

Odievanie a móda (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Základné druhy oblečenia • Odevné doplnky • Výber oblečenia na rôzne príležitosti • Druhy a vzory odevných materiálov • Móda a jej trendy

Kniha – priateľ človeka (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Knihy – výber, čítanie • Obľúbený autor a žánre • Prečítané dielo

Krajiny, mestá a miesta(5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Krajiny a svetadiely • Moja krajina a moje mesto • Geografický opis krajiny • Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Zvieratá (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zvieratá a fauna • Rozdelenie zvierat • Zvieratá voľne žijúce v prírode • Domáce zvieratá- úžitok pre človeka

- Ohrozené druhy
- Domáci miláčik
- ZOO , prírodné rezervácie, parky

Počasie (5)

Obsahový štandard

- Ročné obdobia
- Počasie
- Vplyv počasia na človeka
- Extrémne počasie
- Rastliny/flóra
- Klíma

Globálne problémy (5)

Obsahový štandard

- Globálne problémy, ich príčiny a dôsledky
- Riešenie problémov, pomoc jednotlivcov

Človek a spoločnosť (5)

Obsahový štandard

- Morálka
- Normy a ich porušovanie
- Prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi
- Vplyv spoločnosti na rodinu
- Etiketa

Jazykové prostriedky (15)

Obsahový štandard

SYNTAX

- zhoda podmetu a prísudku
- priamy a nepriamy predmet
- príslovkové určenie
- spájacie výrazy
- výrazy aj ja, ani ja
- výpustka/ ellipsis/
- -súvetia: vzťahové, príslovkové, časové, podmienkové, prípusťkové, účelové, želacie,
- väzba it's time + minulý čas
- skracovanie vedľajších viet prechodníkom prítomným a minulým, činným a trpným

MORFOLÓGIA

- členy
- odlišnosti vo význame / in hospital-in the hospital/

- poradie prídavných mien
- väzba the...the
- determinátory, kvantifikátory
- počtové výrazy
- modálne slovesá s prítomným neurčitkom
- s minulým neurčitkom
- opisné tvary modálnych sloviess
- neurčité slovesné tvary: gerundium a infinitív, gerundium trpné a minulé
- infinitív: bez *to*, s *to*, podmet a predmet s infinitívom
- -budúci čas priebehový, predbudúci čas jednoduchý
- zvláštnosti trpného rodu
- väzba *dať si niečo urobiť*
- podmieňovací spôsob minulý
- väzba *I'd rather, I'd better*
- konjuktív
- citoslovčia
- predložky blízke významom

VI. Metódy a formy práce

a/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metód a foriem práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

- J. Bérešová: Nová maturita z angličtiny vyššia úroveň B2
- J. Bérešová: Nová maturita z angličtiny
- E.Peck, A.M. Peck: Let's Talk – moderné konverzačné témy , vyd. Fraus 2004
- A. Billíková -YES!
- English Vocabulary in Use
- Malcom Mann, Steve Taylore – Knowles - Destination B2
- slovníky (synonymický, výkladový, frazeologický)
- časopisy Friendship
- obrázkové slovníky
- obrázky, mapy
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizované v súlade s Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov č.21/2011.

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať hodnotenie známkou so slovným hodnotením
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

V prvom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1/ 2 podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 2)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (váha 3)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 2)

V druhom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 4 známky:**

1 známka zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1/ 2 podľa náročnosti)

1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 2)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (váha 3)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 2)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií, nie je však podmienkou písať slohové útvary na hodinách RP ANJ / sú povinné na hodinách ANJ 1.- 4. ročník/.

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100 – 90 % = výborný

89 - 75% = chváľitebný

74 - 50% = dobrý

49 - 30% = dostatočný

29 - 0% = nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 6 známk, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	RP - Nemecký jazyk 4.roč. B2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Nemecký jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v nemeckom jazyku je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka. Označenie úrovne B2 je samostatný používateľ.

Na vyučovanie **RP nemeckého jazyka ako 2. cudzieho jazyka** v štvrtom ročníku podľa školského vzdelávacieho programu je určená **troj-hodinová dotácia**. Požiadavky pre vzdelávanie v **nemeckom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v nemeckom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;

- lepšie cháпали spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si ruského jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektmi vlastnej krajiny.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak na úrovni B2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbú a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať;
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podradovacích súvetí;

- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu;
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu;
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov;
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka .

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách;
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa;
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie .

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíjajú tak, že dokáže :

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam;
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova;
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom;
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi;
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami;
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán;
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie .

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote;
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami;
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi;
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložité;
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku;
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho .

2. Čítanie s porozumením

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania;
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu;
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností.

3. Písomný prejav

Žiak na úrovni B2 dokáže napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu;
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu;
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie;
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť;
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list;
- napísať životopis;

- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis);
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak sa vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne;
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav;
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému);
- interpretovať a odovzdávať informácie;
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup;
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok;
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom;
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov.

Ústny prejav – monológ

Žiak vie súvisle a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu;
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu;
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti;
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy);
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim;
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim;
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami;
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne.

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka.

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si

	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol

	<p>Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
<p>17. Reagovať pri prvom stretnutí</p>	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok</p>
<p>18. Korešpondovať</p>	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
<p>19. Telefonovať</p>	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
<p>20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</p>	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
<p>21. Vypracovať prezentáciu/prednášku</p>	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad</p>
<p>22. Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku</p>	<p>Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať</p>
<p>23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať</p>	<p>Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie</p>
<p>24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>
<p>25. Porozprávať niečo</p>	<p>Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku</p>

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Štvrtý – RP Nemecký jazyk v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických	Orientačná hodinová
Štvrtý	Rodina	2
	Kultúra a umenie	2
	Šport	3
	Bývanie	3
	Obchod a služby	2
	Starostlivosť o zdravie	3
	Cestovanie	3
	Vzdelanie	2
	Zamestnanie	3
	Vzťah medzi ľuďmi	2
	Človek a príroda	3
	Vedecko technický rozvoj	2
	Človek a spoločnosť	2
	Komunikácia a jej formy	3
	Masmédia	2
	Mládež a jej svet	2
	Stravovanie	3
	Záľuby, voľný čas	2
	Multikultúrna spoločnosť	2
	Mestá a miesta	2
	Obliekanie a móda	2
	Kniha – priateľ človeka	2
	Vzory a ideály	2
Krajina, jazyk ktorej sa učím	2	
Slovensko moja vlasť	2	
Jazykové prostriedky	22	

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti

- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Vypracovať prezentáciu/prednášku
- Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku
- Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Rodina (2)

Obsahový štandard

- predstavy o svojej budúcej rodine,
- rodina a spoločnosť (funkcia rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy, problémy monoparentálnych rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť)

Kultúra a umenie (2)

Obsahový štandard

- návšteva kultúrneho podujatia,
- hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra
- ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra – najznámejšie osobnosti

Šport (3)

Obsahový štandard

- významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry,
- negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping)

Bývanie (3)

Obsahový štandard

- domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách),
- problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

Obchod a služby (2)

Obsahový štandard

- druhy a spôsoby nákupu a platenia, (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),
- zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov

Starostlivosť o zdravie (3)

Obsahový štandard

- zdravotnícka starostlivosť, prevencia, očkovanie,
- štátne a súkromné zdravotníctvo, zdravotné poistenie, odborní lekári

Cestovanie (3)

Obsahový štandard

- cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti,
- možnosti cestovania do zahraničia

Vzdelanie (2)

Obsahový štandard

- štúdium cudzích jazykov, výmenné pobyty, stáže, au – pair, jazykové kurzy,
- vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

Zamestnanie (3)

Obsahový štandard

- pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky, mzda, sociálna starostlivosť,
- kariéra a rodinný život, zamestnanosť žien – materská dovolenka, rekvalifikácia, dôchodcovia

Vzťah medzi ľuďmi (2)

Obsahový štandard

- negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť),
- možnosti riešenia konfliktov

Človek a príroda (3)

Obsahový štandard

- ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, enviromentálna výchova),
- vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, agroturistika, zdravá výživa)

Vedecko technický rozvoj (2)

Obsahový štandard

- zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),
- človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov)

Človek a spoločnosť (2)

Obsahový štandard

- prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby)
- vplyv spoločnosti na rodinu

Komunikácia a jej formy (3)

Obsahový štandard

- jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, ich využitie, rozšírenosť a využitie cudzích jazykov)
- jazyk štandardný, slang, hovorový,

Masmédia (2)

Obsahový štandard

- vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti,
- internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť

Mládež a jej svet (2)

Obsahový štandard

- nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblerstvo, drogy),
- predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy)

Stravovanie (3)

Obsahový štandard

- medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- zdravá kuchyňa (stravovanie detí, vegetariánstvo, návyky, diéty)

Záľuby, voľný čas (2)

Obsahový štandard

- vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času kedysi a dnes,
- trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

Multikultúrna spoločnosť (2)

Obsahový štandard

- negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám)
- kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe

Mestá a miesta (2)

Obsahový štandard

- miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie,
- miesto mojich snov

Obliekanie a móda (2)

Obsahový štandard

- módne trendy – farby, tvorcovia, módne prehliadky,
- „ Šaty robia človeka „ šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi alebo u krajčír)

Kniha – priateľ človeka (2)

Obsahový štandard

- nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela,
- kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov)

Vzory a ideály (2)

Obsahový štandard

- hrdinom sa človek nerodí ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii),
- ja ako hrdina

Krajina, jazyk ktorej sa učím (2)

Obsahový štandard

- stereotypy a predsudky,
- zjednotená Európa

Slovensko moja vlasť (2)

Obsahový štandard

- stereotypy a predsudky,
- miesto Slovenska v zjednotenej Európe

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Morfológia Podstatné mená <ul style="list-style-type: none"> • zložené podstatné mená • podstatné mená cudzieho pôvodu – ich rody a množné číslo

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Prídavné mená <ul style="list-style-type: none"> • prídavné mená prítomné vo funkcii prídavného mena a jeho skloňovanie • prídavné mená minulé vo funkcii prídavného mena a jeho skloňovanie

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Zámená <ul style="list-style-type: none"> • vzťahné zámená v genitíve a v pluráli

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Číslovky <ul style="list-style-type: none"> • tvorba a tvary čísloviek pomocou koncovie „ – fach , - mal, - erlei, - tens „

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Slovesá <ul style="list-style-type: none"> • tvorba minulého a prítomného prídavného mena • podmienovací spôsob – plusquamperfektum • predminulý čas – plusquamperfektum • opisný infinitív pomocou modálneho slovesa „ sollen „ • vyjadrenie pravdepodobnosti pomocou budúceho času 2

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Príslovky • Zámenné príslovky

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Predložky <ul style="list-style-type: none"> • predložky s podstatnými menami, s prídavnými menami a slovesami

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Spojky: <ul style="list-style-type: none"> • dvojčlenné spojky „, weder – noch „, , entweder – oder , je – desto, nicht nur – sondern auch „, • časové spojky „, bevor, während, solange, nachdem • podradňovacie spojky „, obwohl, damit,

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Častice <ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie domnienky, možností pomocou častíc „, vielleicht, möglich,nämlich, wahrscheinlich

Jazykové prostriedky
Obsahový štandard
Syntax <ul style="list-style-type: none"> • priama a nepriama reč • vedľajšie vety • rozvitý – závislý infinitív • skracovanie viet po spojke „, dass „, a damit „,

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

Ja! B2, Direkt – bez obáv k novej maturite
Direkt 3
Cvičebnica nemeckej gramatiky
Časopis Hurra a Freundschaft
Prekladové slovníky
Výkladové slovníky
Internet

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Hodinová dotácia - 3 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 6 známok:**

2 známky zo slovnej zásoby

2 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)

2 známky z gramatického testu

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Každá známka má svoju váhu

Slovná zásoba	váha 1
Slovná zásoba v preklade	váha 2
Diktát	váha 2
Gramat. cvičenia	váha 2
Veľký test /po lekcii/	váha 3
Ústna odpoveď	váha 1 /samostatná/, 2/dialóg/
Projekt	váha 1-2 podľa zadania

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100 – 90 %	= výborný
89 - 75%	= chváľitebný
74 - 50%	= dobrý
49 - 30%	= dostatočný
29 - 0%	= nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 5 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	RP – francúzsky jazyk 4. ročník, Oktáva
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Francúzsky jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerancie a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia vo francúzskom jazyku je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka.

Označenie úrovne B2 je samostatný používateľ.

Na vyučovanie **RP francúzskeho jazyka ako 2. cudzieho jazyka** vo štvrtom ročníku štvorročného gymnázia a v ôsmom ročníku osemročného gymnázia podľa školského vzdelávacieho programu je určená **3-hodinová** dotácia

Požiadavky pre vzdelávanie vo francúzskom jazyku vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie vo francúzskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu francúzsky jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci dokázali:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia);
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia);
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia);
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia, ortoepická a ortografická).
- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať;
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podrad'ovacích súvetí;
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu;
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu;
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov;
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka

Sociolingválna kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené sociolingválne kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách;
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa;
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa dokázal:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam;
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova;
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom;
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi;
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami;
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán;
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť v priebehu vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Učiaci sa konci príslušného stupňa B2 vzdelávania dokáže:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote;
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami;
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi;
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložené;
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku;

- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho

2. Čítanie s porozumením

Učiaci sa konci príslušného stupňa B2 vzdelávania dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania;
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu;
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností

3. Písomný prejav

Učiaci sa konci príslušného stupňa B2 vzdelávania dokáže:

napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu;

- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu;
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie;
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť;
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list;
- napísať životopis;
- napísať obsahovo, jazykovo i stylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis);
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávaní

4. Ústny prejav

Ústny prejav- dialóg

Učiaci sa konci príslušného stupňa B2 vzdelávania dokáže:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne;
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav;
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému);
- interpretovať a odovzdávať informácie;
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup;
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok;
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom;
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa konci príslušného stupňa B2 vzdelávania dokáže:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu;
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu;
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti;
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy);
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim;
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim;
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami;
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne

IV. Kompetencie a funkcie jazyka

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
4. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit / sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
5. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si

	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
6. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
7. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného
8. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
9. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
10. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
11. Dať ponuku a reagovať na ponuku	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
12. Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti	Varovať pred niekým / niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť svoje želanie
13. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
14. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
15. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
16. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore

17. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
18. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
19. Zúčastniť sa diskusie / Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
20. Uistiť sa, že slová / výklad / argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
21. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

V. Obsah vzdelávania

Ročník: RP francúzsky jazyk – 4.ročník štvorročného gymnázia a 8. ročník osemročného gymnázia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne, 80 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý, Oktáva – RP	Rodina a spoločnosť	2
	Domov a bývanie	2
	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	2
	Doprava a cestovanie	2
	Vzdelávanie	2
	Človek a príroda	3
	Voľný čas, záľuby a životný štýl	2
	Stravovanie	2
	Multikultúrna spoločnosť	3
	Oblekanie a móda	2
	Šport	2
	Obchod a služby	2
	Krajiny, mestá a miesta	4
	Kultúra a umenie	3
	Knihy a literatúra	4
	Človek a spoločnosť	2
	Komunikácia a jej formy	3

Masmédiá	2
Mládež a jej svet	2
Zamestnanie	2
Veda a technika v službách ľudstva	3
Vzory a ideály	2
Vzťahy medzi ľuďmi	2
Slovensko	3
Krajina, ktorej jazyk sa učím	2
Jazykové prostriedky	20

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vyjadriť názor
- Vyjadriť pocity
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne
- Predstaviť záľuby a vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam
- Reagovať na porušenie pravidiel alebo nespĺnenie povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Dať ponuku a reagovať na ňu
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Komunikovať
- Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu
- Doplniť štruktúrovanú prezentáciu
- Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať
- Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené
- Porozprávať príbeh

Rodina a spoločnosť (2)

Obsahový štandard

- životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote)
- členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby)
- rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy)
- predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci
- rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generáčne problémy)
- aktuálne problémy modernej rodiny (monoparentálne, rozvodovosť, nízka pôrodnosť)

Domov a bývanie (2)

Obsahový štandard

- môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, vybavenie miestností)
- bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- bývanie mojich snov (vlastné predstavy o bývaní)
- domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách)

- problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (2)

Obsahový štandard

- ľudské telo
- bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesné a fyzické stavy, návšteva u lekára, v lekárni
- zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)
- zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie)
- štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári)

Doprava a cestovanie (2)

Obsahový štandard

- prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- bdoprávne prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov)
- individuálne a kolektívne cestovanie (spôsob a druhy dopravy, druhy ubytovania, stravovanie)
- cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti
- možnosti cestovania do zahraničia

Vzdelávanie (2)

Obsahový štandard

- školský systém (typy školských zariadení, skúšky, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny)
- vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine)
- život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)
- štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, stáže, jazykové kurzy, au-pair)
- vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

Človek a príroda (3)

Obsahový štandard

- ročné obdobia, počasie
- príroda okolo nás – fauna (zvieratá voľne žijúce, v ZOO, domáce) a flóra
- stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia)
- prírodné katastrofy
- ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova)
- vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika)

Voľný čas a záľuby a životný štýl (2)

Obsahový štandard

- možnosti trávenia voľného času
- organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády)
- individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda)
- vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes)
- trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

Stravovanie (2)

Obsahový štandard

- jedlá a nápoje (mäso a mäsové výrobky, zelenina a ovocie, mliečne výrobky, cestoviny a múčne výrobky, alkoholické a nealkoholické nápoje)
- jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera)
- príprava jedál, suroviny, postup, obľúbené jedlo

- stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá)
- medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty)
- kultúra stolovania

Multikultúrna spoločnosť (3)

Obsahový štandard

- charakteristika multikultúrnej spoločnosti, spolunažívanie ľudí rôznych národností a kultúr v jednej krajine
- zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes)
- osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia
- negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám)
- sviatky - zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a slávnosti a rôzne podujatia)
- kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe., zvyky a tradície

Obliekanie a móda (2)

Obsahový štandard

- základné druhy oblečenia, odevné doplnky, materiály a vzory
- výber oblečenia na rôzne príležitosti, starostlivosť o oblečenie
- vplyv počasia a podnebia na odievanie
- odev a doplnky na rôzne príležitosti
- módné trendy (štýly, vek, vkus, farby, možnosti, tvorcovia, módné prehliadky)
- „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka)

Šport (2)

Obsahový štandard

- druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport, extrémne športy)
- športové disciplíny
- šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody
- význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter)
- významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry,
- čestnosť športového zápolenia, negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping).

Obchod a služby (2)

Obsahový štandard

- nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská)
- služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica, hotelové a reštauračné služby, salóny krásy)
- reklama a vplyv reklamy na zákazníkov
- druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),
- zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov.

Krajiny, mestá a miesta (4)

Obsahový štandard

- dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin)
- turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá
- sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte)
- príprava pobytu pre cudzincov

<ul style="list-style-type: none"> • miesto mojich snov <p>Frankofónne krajiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajiny a svetadiely, frankofónne krajiny • geografický opis krajiny, kultúrne a historické pamiatky krajín a miest • zaujímavosti zo života krajiny a jej obyvateľov

Kultúra a umenie (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • možnosti kultúry v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec) • obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, známe osobnosti) • druhy umenia (literatúra, výtvarné umenie, sochárstvo, hudba, film, divadlo, folklór, tradičné remeslá) • návšteva kultúrneho podujatia (hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra)

Knihy a literatúra (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • knihy, e-knihy, čítanie, výber a žánre • obľúbený autor a jeho dielo • prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa) • nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela • čitateľská kríza (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov) <p>Francúzska literatúra</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručný prehľad francúzskej literatúry, literárne obdobia, predstavitelia • prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím

Človek a spoločnosť (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • morálka (pravidlá slušného správania, etická výchova v rodine a v škole) • spoločenská etiketa (stretnutia, pozdravy a blahoželania, návštevy, čas, pohostenie, kultúrne odlišnosti) • normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt) • spoločenská udalosť – stužková slávnosť • vplyv spoločnosti na rodinu

Komunikácia a jej formy (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • typy a formy komunikácie (verbálna, neverbálna) • kultúra komunikácie (komunikácia v rôznych situáciách, na verejnosti a v súkromí medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách tykanie a vykanie) • písomná komunikácia formálna a neformálna (súkromná korešpondencia, žiadosť, sťažnosť) • moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet) • jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, rozšírenosť a využitie)

Masmédiá (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • masmédiá a ich úloha v modernej spoločnosti • typy masovokomunikačných prostriedkov, ich využitie, výhody, nevýhody • tlač (noviny, časopisy, rubriky, výber, nákup, čítanie, obľúbené články, štruktúra)

- rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť)
- vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny a spoločnosti
- internet ako informačný, komunikačný prostriedok a forma zábavy, nebezpečenstvá a riziká, jeho vplyv na človeka a spoločnosť

Mládež a jej svet (2)

Obsahový štandard

- charakteristika mladých (zovňajšok, móda, vnútorná charakteristika, typické vlastnosti, záujmy, problémy)
- postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty, príčiny, prejavy, dôsledky)
- nezdravé javy v živote mladých (partia, násilie, gamblerstvo, drogy)
- predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy).

Zamestnanie (2)

Obsahový štandard

- pracovné činnosti a profesie, typy povolání, fyzická a duševná práca
- výber profesie, voľba povolania, motivácia
- trh práce, ponuka pracovných miest, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, pracovný pohovor
- problémy na trhu práce, nezamestnanosť, prepúšťanie, potreba skúseností
- pracovné podmienky, platové ohodnotenie
- pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálna starostlivosť)
- pracovný čas a voľný čas, zdokonaľovanie práce, nové technológie
- kariéra a rodinný život, zamestnanosť žien (materská dovolenka), rekvalifikácia, dôchodcovia.

Veda a technika v službách ľudstva (3)

Obsahový štandard

- život kedysi a dnes (vedecký pokrok, výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti)
- pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky
- veda a technika v službách človeka (elektronika, informatika, jadrová fyzika, biológia, ...)
- zneužitie objavov človekom (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),
- človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov).

Vzory a ideály (2)

Obsahový štandard

- pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, kritériá hodnôt, individuálne priority a hodnoty
- ideálny človek, človek, ktorého si vážim,
- skutoční a literárni hrdinovia
- pozitívne a negatívne vzory
- hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii)
- ja ako hrdina, hrdinovia okolo nás

Vzťahy medzi ľuďmi (2)

Obsahový štandard

- medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné)
- priateľstvo a láska (hodnotový systém, stretnutia, oslavy)
- spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k postihnutým, závislým, bezdomovcom)
- negatívne javy (agresivita, vandlizmus, egoizmus, ľahostajnosť)
- možnosti riešenia konfliktov
- solidarita, prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby)

Slovensko (3)

Obsahový štandard

- geografické údaje
 - história
 - krajina a obyvatelia
 - turistické miesta a kultúrne pamiatky, miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
 - zvyky, tradície, konvencie
 - náš región – Orava
- Slovensko a EÚ
- miesto Slovenska v zjednotenej Európe, prínos pre Slovensko
 - história vzniku EÚ, hlavné inštitúcie a ich úloha, symboly
 - aktuálne informácie

Krajina, jazyk ktorej sa učím (2)

Obsahový štandard

- krajina a obyvatelia, geografické údaje, história, turistické miesta a kultúrne pamiatky
- miesto, ktoré som navštívil (ktoré by som rád navštívil)
- výnimočnosť, zvyky a tradície
- o človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím, stereotypy a predsudky
- zjednotená Európa

Jazykové prostriedky (20)

Jazykové prostriedky - morfológia

Obsahový štandard

Členy

- podstatné mená a člen
- určitý / neurčitý / elidovaný / delivý člen, stiahnutý člen s predložkou (*de, à*)
- vynechávanie člena

Jazykové prostriedky - morfológia

Obsahový štandard

Podstatné mená

- rod a číslo podstatných mien
- tvorenie ženského rodu a množného čísla
- nominalizácia – tvorenie podstatných mien príponami
- množné číslo zložených podstatných mien

Jazykové prostriedky - morfológia
Obsahový štandard
Prídavné mená
<ul style="list-style-type: none"> • zhoda prídavných mien • tvorenie ženského rodu a množného čísla prídavných mien • prídavné mená s 3 tvarmi • stupňovanie prídavných mien (pravidelné / nepravidelné, vzostupné / zostupné)

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Zámená
<ul style="list-style-type: none"> • osobné zámená (nesamostatné / samostatné) • predmetné zámená (COD / COI) • zvrtné zámená • zámenná príslovka (<i>y, en</i>) • privlastňovacie zámená (nesamostatné / samostatné) • ukazovacie zámená (nesamostatné / samostatné), príklonky <i>-ci / -là</i> • vzťahové zámená (nesamostatné / samostatné, jednoduché / zložené tvary) • opytovacie zámená (nesamostatné / samostatné, jednoduché / zložené tvary) • neurčité a vymedzovacie zámená (samostatné / nesamostatné)

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Číslovky
<ul style="list-style-type: none"> • tvary základných čísloviek od 1 - 1 000 000 • tvorenie radových čísloviek • ostatné (násobné, skupinové, číselné podstatné mená, zlomky)

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Slovesá
<ul style="list-style-type: none"> • prítomný čas • časovanie pravidelných sloviess 1. triedy (pravopisné zvláštnosti pri časovaní sloviess I. triedy) • časovanie sloviess 2. triedy • časovanie nepravidelných a zvrtných sloviess • neosobné slovesá • pomocné slovesá a modálne slovesá • zložený minulý čas • prídastie minulé / prídastie minulé zložené (zhoda prídastia) / prídastie prítomné • jednoduchý minulý čas / predminulý čas • jednoduchý budúci čas / predbudúci čas • minulý čas jednoduchý (Passé simple) – pasívne ovládanie • vyjadrenie blízkej minulosti / budúcnosti / priebehu deja • infinitív prítomný, infinitívne väzby • oznamovací spôsob (rod činný a trpný) • podmieňovací spôsob prítomný / minulý • imperatív (pravidelné / nepravidelné slovesá) • konjunktív prítomný / minulý • prechodník prítomný / minulý

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Príslovky
<ul style="list-style-type: none"> • pôvodné / odvodené • tvorenie prísloviak • postavenie prísloviak • stupňovanie prísloviak (pravidelné / nepravidelné) • príslovky miesta, času, spôsobu, príčiny, množstva, miery, opytovacie

Jazykové prostriedky - morfológia
Obsahový štandard
Predložky
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie pádov predložkami • sťahovanie predložiek (<i>de, à</i>) s určitým členom • predložky a predložkové spojenia na situovanie v priestore, čase • predložkové väzby (s podstatným menom, prídavným menom, slovesom) • infinitívne väzby

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Spojky:
<ul style="list-style-type: none"> • prirad'ovacie spojky (<i>et, mais, ni, donc, or</i>) • podrad'ovacie spojky (<i>parce que, quand, si, comme</i>)

Jazykové prostriedky – morfológia
Obsahový štandard
Častice a citoslovčia
<ul style="list-style-type: none"> • význam bežných citoslovciak (<i>Ah ça! Ah bon! Dis donc!, Aïe! Tiens! Voyons! Zut!</i>) • častice hodnotiace: <i>oui, non, ne...pas, peut-être</i>, zdôrazňujúce: <i>ni...ni, ne...plus, au moins</i>, uvádzacie slová: <i>voici, voilà</i>)

Jazykové prostriedky – syntax
Obsahový štandard
Syntax
<ul style="list-style-type: none"> • slovosled jednoduchej oznamovacej vety • opytovacie a rozkazovacie vety • vyjadrenie záporu (<i>ne...pas / rien / personne / jamais / plus</i>) • postavenie podstatného a prídavného mena • postavenie predmetných zámen / dvoch zámenných predmetov vo vete • postavenie prísloviak • tvorenie opytovacej vety (<i>intonáciou / inverziou / est-ce que</i>) • zdôraznenie vetných členov (<i>c'est...qui / c'est...que</i>) • prirad'ovacie súvetia: zlučovacie, odporovacie, vylučovacie, stupňovacie, dôvodové, dôsledkové (vrátane spojok) • podrad'ovacie súvetia: s vedľajšou vetou podmetovou, prísudkovou, predmetovou (<i>qui / que / dont / où / lequel</i>) a príslovkovou (<i>quand / lorsque</i>) alebo prívlastkovou (uvedenou vzťahným zámenom) • podmienkové súvetia (prvá, druhá a tretia podmienka) • polovetné konštrukcie infinitívne (<i>être en train de / venir de / aller / commencer (se mettre) à / continuer à / finir de / avoir à, devoir, pouvoir, vouloir, savoir / faire / arriver (réussir) à / laisser + neurčitok</i>)

- priama a nepriama reč, nepriame otázky
- súslednosť časov (v prítomnosti / v minulosti)
- opisné tvary vyjadrujúce čas (*être en train de + neurčitok / venir de + neurčitok / être sur le point de + neurčitok / faillir + neurčitok / aller + neurčitok*), fázu deja (*commencer, se mettre à + neurčitok, continuer à + neurčitok, finir de + neurčitok*), modalitu (*avoir à, devoir, pouvoir, vouloir, savoir + neurčitok*), slovesný opis (*faire + neurčitok, arriver, réussir*) à + neurčitok, *laisser + neurčitok*)

VI. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metód a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch

VII. Učebné zdroje

Parler français? C'est facile! – konverzačná príručka

OUI! Francúzština - Nová maturita

Rôzny obrazový materiál

Doplnkové materiály

Prekladové a výkladové slovníky

Aktivity podľa SERR pre B1, B2

Vocabulaire progressif du français (niveau avancé)

CD, DVD, video a audio nahrávky

Internet (počítač, tablety)

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia prebieha na základe Metodického pokynu č. 8/2009-R zo 14.mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v znení metodického pokynu č.10/2009-R z 15.júla 2009 a metodického pokynu č.11/2009-R z 25.augusta 2009.

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 6 známok:**

2 známky zo slovnnej zásoby

2 známky z gramatického testu

2 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)

V jednom klasifikačnom období žiak musí preukázať svoje komunikačné zručnosti podľa obsahového a výkonového štandardu.

Pri **ústnom a písomnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň B1.

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- schopnosť udržať alebo zmeniť tému dialógu
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Pri **písomnom prejave** sa hodnotí

- zodpovedajúci obsah a rozsah textu, obsahové zvládnutie témy
- členenie a stavba textu, plynulosť prejavu
- gramatická správnosť, pravopis
- použitá slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100 – 90 %	=	výborný
89 - 75%	=	chválitebný
74 - 50%	=	dobry
49 - 30%	=	dostatočný
29 - 0%	=	nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 6 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách (v zmysle Metodických pokynov)

Názov predmetu	Ruský jazyk 4. roč. B1
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Ruský jazyk ako súčasť cudzích jazykov prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia, tolerance a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Vzhľadom na využitie jazyka v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v ruskom jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí.

Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka. Označenie úrovne B1 je samostatný používateľ.

Na vyučovanie **ruského jazyka ako 2. cudzieho jazyka** v treťom ročníku podľa školského vzdelávacieho programu je určená **troj** hodinová dotácia

Požiadavky pre vzdelávanie v **ruskom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v ruskom jazyku ako druhom cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B1 pre absolventa a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby komunikačný zámer sa realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať. Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiaci:

- dokázali riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhali cudzincom, ktorí sú v ich vlastnej krajine;
- dokázali si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkujú im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápali spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si ruského jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa ruským jazykom hovorí.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak a úrovni B1 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovtvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Žiak sa na úrovni B1 ovláda jazyk:

- v takom rozsahu, aby sa dohodol a vedel vyjadriť s použitím osvojenej slovnej zásoby na vymedzené témy týkajúce sa bežného života, aj keď jeho obmedzená slovná zásoba mu príležitostne spôsobuje ťažkosti s formuláciou jeho výpovede, pričom používa opisné jazykové prostriedky,
- v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadriť myšlienky, ktoré sa týkajú aj abstraktných tém, ktoré sú uvedené v učebných osnovách.

- v takom rozsahu, aby mohol komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne dobre ovládať gramatiku, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách;
- tak, aby vedel vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať,
- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti

Sociolingválne kompetencie

Žiak na úrovni B1 má osvojené sociolingválne kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať;
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie

Pragmatická kompetencia

Žiak na úrovni B1 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A2 a ďalej si ich rozvíja tak, že dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť;
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova;
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov;
- dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek;
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku;
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému;
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky

IV. Komunikačné jazykové činnosti a stratégie – výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia. Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

1. Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom; textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke;
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich;
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview;
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh;
- podrobným orientačným pokynom;
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči

2. Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania;
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu;
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností

3. Písomný prejav

Žiak na úrovni B1 dokáže napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah a adresáta písomného prejavu, ako aj s ohľadom na slohový útvar.

Žiak sa na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,

- jednoducho opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať jednoduchší súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo jednoduchý úradný list: žiadosť, inzerát a odpoveď naň,
- napísať životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie, opis
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

4. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak sa vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže bezprostredne nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Žiak na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- získať, odovzdať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému;
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.;
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania;
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem;
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.;
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy;
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie;
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi;
- získať podrobnejšie informácie

Ústny prejav – monológ

Žiak vie súvisle a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu a vyjadriť svoj postoj.

Žiak na úrovni B1 má rozvinuté zručnosti na úrovni A2 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, že počas štúdia dokáže:

- vyjadrovať sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii k témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne,
- interpretovať a odovzdať informácie,
- dokáže tvoriť a vyrozprávať jednoduché príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy).
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti;
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života

V. Predmetové kompetencie

Sú vyjadrené v **spôsobilostiach**, ktoré súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie, a **vo funkciách**, ktoré sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka.

Spôsobilosti	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
4. Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si

	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapi-lo Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol

	<p>Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
<p>17. Reagovať pri prvom stretnutí</p>	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok</p>
<p>18. Korešpondovať</p>	<p>Korešpondovať Začať list Ukončiť list</p>
<p>19. Telefonovať</p>	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
<p>20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým</p>	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
<p>21. Vypracovať prezentáciu/prednášku</p>	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad</p>
<p>22. Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku</p>	<p>Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať</p>
<p>23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať</p>	<p>Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie</p>
<p>24. Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>
<p>25. Porozprávať niečo</p>	<p>Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku</p>

VI. Obsah vzdelávania

Ročník: Štvrtý – Ruský jazyk v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne

Ročník	Prehľad tematických	Orientačná hodinová
Štvrtý	Kultúra a umenie	8
	Náš domov	8
	Obchod a služby	6
	Ľudské telo, starostl. o	6
	Masmédia	4
	Mládež a jej svet	6
	Výživa a zdravie	6
	Krajiny, mestá a miesta	6
	Knihy a literatúra	6
	Vzory a ideály	4
	Krajina, jazyk ktorej sa učím	8
	Jazykové prostriedky	20

Výkonový štandard – spoločný pre všetky tematické celky.

Žiak vie:

- Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- Vypočúť si a podať informácie
- Vybrať si z ponúkaných možností
- Vyjadriť svoj názor
- Vyjadriť svoju vôľu
- Vyjadriť svoju schopnosť
- Vnímať a prejavovať svoje city
- Vyjadriť očakávania a reagovať na ne.
- Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus
- Reagovať vo vyhrotenej situácii
- Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti
- Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností
- Reagovať na príbeh alebo udalosť
- Ponúknuť a reagovať na ponuku
- Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti
- Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti
- Reagovať pri prvom stretnutí
- Korešpondovať
- Telefonovať
- Vymieňať si názory, komunikovať s niekým
- Vypracovať prezentáciu/prednášku
- Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku
- Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať
- Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené
- Prerozprávať prečítaný text.

Kultúra a umenie (8)

Obsahový štandard

- Druhy umenia
- Kultúra a jej formy
- Spoločnosť – kultúra – umenie

Náš domov (8)

Obsahový štandard

- Môj dom/byt
- Zariadenie bytu
- Domov a jeho okolie
- Bývanie v meste a na dedine

Obchod a služby (6)

Obsahový štandard

- nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská),
- služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- reklama a vplyv reklamy na zákazníkov.

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (6)

Obsahový štandard

- Ľudské telo
- Fyzické charakteristiky
- Charakterové vlastnosti človeka
- Choroby a nehody
- Hygiena a starostlivosť o telo
- Zdravý spôsob života

Masmédia (4)

Obsahový štandard

- typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody),
- tlač (noviny, časopisy, rubriky) - výber, nákup, čítanie – obľúbené články,
- rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť).

Mládež a jej svet (6)

Obsahový štandard

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy

Krajiny, mestá a miesta (6)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin), • sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte), • turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá.

Knihy a literatúra (6)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • knihy - výber, čítanie, • obľúbený autor a žánre, • prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa).

Vzory a ideály (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Človek, jeho vzory a ideály • Pozitívne a negatívne vzory • Individuálne priority a hodnoty

Krajina, jazyk ktorej sa učím (8)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Geografické údaje • História • Turistické miesta a kultúrne pamiatky • Zvyky a tradície • O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Jazykové prostriedky (3)
Obsahový štandard
Morfológia
Podstatné mená
<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie podstat. mien podľa tvrdých a mäkkých skloňovacích vzorov, • skloňovanie podstat. mien neproduktívneho typu (brat, drug, syn, puť, mať, doč, imia, vremia ...), • pád množ. čísla frekventovaných podstatných mien s koncovkou -a/-ja (adresa, berega, učitelia, pojezda ...), • predložkové väzby podstatných mien,

Jazykové prostriedky (3)

Obsahový štandard

Prídavné mená

- **Spojenie podstatných mien s prídavnými menami**
- skloňovanie prídavných mien a spodstatných prídavných mien podľa tvrdého a mäkkého skloňovacie-ho vzoru,
- jednoduchý a opisný tvar 2. stupňa prídavných mien,
- opisný tvar 3. stupňa prídavných mien,
- **krátke tvary prídavných mien,**
- tvary privlastňovacích prídavných mien (otcov, mamin)

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Zámená

- skloňovanie osobných a privlastňovacích zámen,
- používanie opytovacích a vzťahných zámen (kto, što, kakov, kotoryj),
- správne používanie ukazovacích zámen (etot, tot, takoj).

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Číslovky

- tvary základných čísloviek od 1 - 1 000 000,
- tvary radových čísloviek a skloňovanie
- väzby základných čísloviek s počítaným predmetom (podstatným menom),
- tvorba a používanie čísloviek v dátumoch a letopočtoch,
- vyjadrovanie rozdielu hodnôt (staršie na 5 let, vyše na 2 metra),
- vyjadrovanie približnosti (let 30, časov v šest'),
- vyjadrovanie času (polovina piatovo, bez desiati vosem ...)

Jazykové prostriedky (2)

Obsahový štandard

Slovesá

- **Rozkazovací spôsob sloviess**
- **slovné spojenie byť, stať kem + inštrumentál**
- **budúci čas sloviess**
- **správne používanie slovesa bolet' v rôznych situáciách**
- Časovanie sloviess s príponou -ova-, -eva- (tancevať, risovať),
- časovanie sloviess so zmenou kmeňovejspoluhlásky (pisať ...),
- časovanie neproduktívnych sloviess (byť, piť, jesť, dať, davať, jesť, jechať, žiť, idti, otkryť,
- modálne slovesá (moč, choteť...),
- transformovanie viet s prídavnými a prechodníkmi na podrad'ovacie súvetia.

Jazykové prostriedky (1)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Príslovky • tvorba prísloviak odvodzovaním od prídavných mien, podstatných mien, zámen, čísloviek • tvorba a používanie záporných prísloviak s časticou <i>ni-</i>, • tvorba a používanie opisného tvaru 2. stupňa prísloviak

Jazykové prostriedky (1)
Obsahový štandard
Predložky
<ul style="list-style-type: none"> • predložky s podstatnými menami a zámenami, predložkovými väzbami vyjadrovanie predmetových a príslovkových vzťahov, • význam predložiek <i>s, iz, o, ob, u, na, v, za, nad, pod,pered, po, do, vokrug, ot, posle, dľa, v tečenije, krome</i>

Jazykové prostriedky (1)
Obsahový štandard
Spojky:
<ul style="list-style-type: none"> • priradovacie spojky: <i>i, ni-ni, ne toľko-no i, no, a, vsio-taki, odnako, ili, ili-ili, to-to, potomu, poetomu,</i> • podradovacie spojky: <i>čto, čtoby, kogda, jesli, choťa, potomu čto.</i>

Jazykové prostriedky (1)
Obsahový štandard
Častice
<ul style="list-style-type: none"> • správne používať častice: <i>ne, ni, li, že, by, to, ješčo, razve a poznať ich význam</i>

Jazykové prostriedky (2)
Obsahový štandard
Syntax
<ul style="list-style-type: none"> • Intonácia opytovacích viet s opytovacím zámenom a bez neho • štruktúra oznamovacej vety • oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie vety • úplný, čiastočný a zosilnený zápor vo vete (<i>net, ne, ni</i>), • mať/nemáť v rôznych významoch (<i>mať možnosť, mať rád ...</i>), • priradovacie a podradovacie súvetia, • priama a nepriama reč • používanie častice <i>li</i>, • rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami bez predložky: <i>želať,prosiť, dobyť'sia (čego?), pozdraviť, blagodarit', zabyť, prostiť (kogo?), bolet' (čem?, za kogo?),vladeť, uvlekať'sia (čem?) ...</i>, • rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami s predložkou: <i>igrať v(čto?)</i>, • rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými podstatnými menami bez predložky: <i>pamjatnik (komu?)</i>.

VII. Metódy a formy práce

a) Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b) Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c) Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d) Klasické didakticko-diagnostické:

ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VIII. Učebné zdroje

Встречи с Россией, Ruský jazyk pre 3.-4.ročník stredných škôl

Prekladové slovníky

Výkladové slovníky

Príručná gramatika Ruského jazyka

Internet

Ruština – maturitná príprava

Ruština otázky a odpovede

IX. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Hodinová dotácia - 3 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 6 známok:**

2 známky zo slovnej zásoby

2 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)

2 známky z gramatického testu

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Každá známka má svoju váhu

Slovná zásoba	váha 1
Slovná zásoba v preklade	váha 2
Diktát	váha 2
Gramat. cvičenia	váha 2
Veľký test /po lekcii/	váha 3
Ústna odpoveď	váha 1 /samostatná/, 2/dialóg/
Projekt	váha 1-2 podľa zadania

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100 – 90 %	=	výborný
89 - 75%	=	chválitebný
74 - 50%	=	dobry
49 - 30%	=	dostatočný
29 - 0%	=	nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 5 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii sa zohľadňuje aj systematická a sústavná pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Dejepis – RP- 4. ročník + oktáva
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou geografie a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Tí si v ňom postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s historickým procesom ako jedným zo základných predpokladov komplexného poznávania sveta a ľudskej spoločnosti z potrieb prítomnosti.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k rozvíjaniu vzťahu k minulosti vlastného národa ako súčasťou kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom

- poznávať históriu, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami,
- poznávať históriu, ktorá je výsledkom mnohostranného a protirečivého procesu,
- skúmať históriu aj na základe čítania s porozumením rôznorodých a mnohostranných školských historických prameňov – stôp po minulosti ako základného predpokladu poznávať a porozumieť minulosti,
- pochopiť, prečo sa história interpretuje rôznym spôsobom,
- rozvíjať komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, prostredníctvom ktorých žiaci riešia uvedené úlohy a problémy,
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvojiť si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situáciách, v ktorých sa stretávame s históriou.

III. Predmetové kompetencie

Žiaci si kladú otázky

- **použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií**
 - **s historickým časom**
 - zaraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy chronologicky,
 - zaraďovať historické fakty, udalosti, javy synchronne,
 - vytvoriť chronologické a synchronne tabuľky,
 - rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja na základe prijatých kritérií,
 - identifikovať rôzne časové štruktúry - **letočet, dátum, obdobie, perióda, doba, moment, dlhé trvanie, krátke trvanie, medzník, periodizácia.**
 - **s historickým priestorom**
 - identifikovať známe geografické pamiatky krajiny,
 - lokalizovať určité miesto v geografickom priestore,

- zaradiť historickú udalosť vo vymedzenom priestore,
 - porovnať jednotlivé historické a geografické udalosti v priestore,
 - rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými javmi a procesmi,
 - rozpoznať rôznorodú podmienenosť medzi geografickým prostredím a životom človeka, spoločnosti.
- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
 - vyčleniť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces,
 - charakterizovať historické udalosti, javy, procesy na základe určujúcich znakov,
 - určiť príčiny a vymedziť dôsledky historických udalostí, javov a procesov,
 - vymedziť a popísať základné znaky jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr,
 - objasniť základné vývinové a typologické zvláštnosti historických období, civilizácií v jednotlivých krajinách, oblastiach a regiónoch,
 - vymedziť ekonomické, sociálne, politické a kultúrne faktory, ktoré názor a kritický pohľad ovplyvňovali historický vývoj,
 - vyjadriť k historickým faktom, udalostiam, javom a procesom svoj vlastný postoj.
- **aplikujú ich v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri analýze školských historických**
 - **písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňov – stopách po minulosti**
 - pri vymedzovaní predmetu skúmania, napr. **kníhtlače**,
 - pri analyzovaní štruktúry problému skúmania **o kníhtlači**,
 - pri rozlišovaní kľúčových problémov, otázok spojených so základnými znakmi **kníhtlače**,
 - pri vyjadrovaní toho, čo už vieme a čo ešte musíme odhaliť **o kníhtlači**,
 - pri myslení v alternatívach, napr. **prečo pisári odmietali vynález kníhtlače**,
 - pri vytvorení plánu skúmania **kníhtlače**,
 - pri komunikácii v „skúmateľskom“ tíme o výsledkoch skúmania **kníhtlače**,
 - pri vytváraní záznamu zo skúmania **kníhtlače**.
 - **pri vyhľadávaní relevantných informácií** - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických i z textov kombinovaných, napr. **vedeckých, literárnych, svedectiev, článkov, plagátov, máp**
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, archeologických nálezísk,
 - z odbornej, populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie
 - **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**
 - pri vyberaní informácií, napr. z **primárneho písomného prameňa, z karikatúry, fotografie, historického obrazu**,
 - pri organizovaní informácií, napr. **prostredníctvom mentálnych máp, schém, grafov**,
 - pri porovnávaní informácií, napr. **spoločné, podobné, rozdielne, staré, nové, skutočné, neskutočné, dobré, zlé**,
 - pri rozlišovaní informácií, napr. **rozlíšiť symboly na karikatúre, komikse**,
 - pri zaraďovaní informácií, napr. **na časovú priamku, do tabuľky, schémy, grafu**,
 - pri kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napr. **plagátu, karikatúry, zhodnotení viacerých webových stránok na jednu tému**.
 - **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**

- pri zoradení výsledkov, napr. **do chronologickej tabuľky, Vennovho diagramu, tezauru kľúčových pojmov, poznámok,**
- pri rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napr. **vymedzovaním historických pojmov, vzťahov medzi pojmami, faktov v rôznorodých textoch,**
- pri určovaní podstatného, kľúčového, napr. **tvorbou mentálnej mapy,**
- pri integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napr. **pomocou časovej priamky,**
- pri vyhodnocovaní správnosti postupu, napr. **kritickým overovaním historických faktov,**
- pri tvorbe súboru vlastných prác (portfólio), napr. **rôznorodými opakovacími zápismi, schémami, náčrtmi, kresbami, súbormi vlastných i cudzích textov a pod.**

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme štúdia- RP

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne- 80 hodín

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
	1. Úvod do štúdia dejepisu- „historikova dielňa“	2
	2. Svet po viedenskom kongrese	12
	3. Svet v predvečer 1.sv. vojny	10
	4. 1. sv. vojna a jej dôsledky	10
	5. Svet v medzivojnovom období	10
	6. 2. sv. vojna a jej dôsledky	14
	7. Vznik a vývoj bipolárneho sveta po 2. sv. vojne	12
	8. Svet konca 20. st. a začiatku 21. st.	10

Úvod do štúdia dejepisu- „historikova dielňa“ (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmena a kontinuita v priestore a čase, • časová priamka, • chronologická tabuľka, • minulosť a prítomnosť regiónu, • kultúrnohistorické národné pamiatky, • predmet historiografie, • dejiny a dejepis, • pomocné vedy historické, 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať regionálnu históriu v kontexte dejín. • popísať kultúrnu a národnostnú rôznorodosť regiónu. • používať periodické termíny – medzníky. • pracovať s časovým diagramom (časovou priamkou).

<ul style="list-style-type: none"> • osobitosti historikového poznávania, • metódy práce historika 	<ul style="list-style-type: none"> • zostaviť chronologickú tabuľku. • zostaviť chronologickú a synchronnú tabuľku v kontexte svojho regiónu. • vystihnúť osobitosti, zvláštnosti histórie ako vedeckej disciplíny. • rozpoznať rôzne druhy historických prameňov. • špecifikovať postupne súbor adekvátnych analytických otázok k školským historickým písomným, obrazovým, grafickým a hmotným prameňom. • charakterizovať základné pomocné vedy historické. • rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja.
--	---

Svet po viedenskom kongrese (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zovšeobecniť znaky vznikajúcej industriálnej spoločnosti. • Analyzovať zjednocovací proces v Nemecku a Taliansku. • Vysvetliť formovanie národných štátov pod vplyvom osvietenstva. • Vystihnúť spôsob života jednotlivých sociálnych vrstiev v 19. storočí. • Rozlíšiť dôsledky zámorských objavov pre kolónie a Európu. • Analyzovať príčiny vzniku svetového trhu a obchodu. • Charakterizovať politický, hospodársky a sociálny vývoj USA v 2. pol. 19. storočia. • Opísať politické, ekonomické a sociálne pomery v Rusku v 2. pol. 19. storočia. 	<ul style="list-style-type: none"> • priemyselná revolúcia a jej dôsledky, • národné hnutia a nacionalizmus, • politické programy, národný štát, moderné politické prúdy, • človek moderného veku, • jednotenie Nemecka a Talianska • moderný kolonializmus a jeho dôsledky, • USA v 19. storočí

Svet v predvečer 1. sv. vojny (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Načrtnúť rozdelenie kolónií európskych veľmocí na začiatku novoveku a na konci 19. a začiatku 20. storočia. • Opísať podstatné znaky imperializmu. • Lokalizovať ohniská rozporov vo svete a popísať vznik mocenských blokov • Rozlíšiť ciele Trojspolku a Dohody. • Charakterizovať umelecké smery a 	<ul style="list-style-type: none"> • moderný kolonializmus a jeho dôsledky, • európske veľmoci a ich súperenie v 19. storočí, • ideové prúdy v 19. storočí • umelecké smery a slohy v 19. storočí

slohy v 2. pol. 19. storočia.	
1. sv. vojna a jej dôsledky (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovať príčiny a priebeh prvej svetovej vojny. • Zhodnotiť dôsledky prvej svetovej vojny a jej vplyv na vývoj v Európe a vo svete. • Priblížiť geopolitické zmeny po prvej svetovej vojne. 	<ul style="list-style-type: none"> • prvá svetová vojna, • ruské revolúcie, • versailleský systém, • Spoločnosť národov,

Svet v medzivojnovom období (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť znaky totalitného politického systému v Rusku a v ZSSR. • Špecifikovať znaky totalitných politických systémov v Taliansku a v Nemecku. • Vymedziť znaky demokratických politických systémov v medzivojnovom období. • Charakterizovať kultúru v medzivojnovom období. 	<ul style="list-style-type: none"> • demokratické veľmoci a totalitné režimy v medzivojnovom období • úsilie o kolektívnu bezpečnosť,

2. sv. vojna a jej dôsledky (14)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť príčiny vzniku druhej svetovej vojny. • Analyzovať jednotlivé etapy priebehu druhej svetovej vojny. • Vysvetliť holokaust, šoa. • Charakterizovať protifašistický odboj v Európe. • Špecifikovať dôsledky druhej svetovej vojny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Európa pod nemeckou hegemóniou, • vznik, priebeh a dôsledky druhej svetovej vojny,

Vznik a vývoj bipolárneho sveta po 2. sv. vojne (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať príčiny vzniku bipolárneho sveta. • Uviesť na vybranom príklade krízové javy rozdeleného sveta (1956 – 1989). • Charakterizovať obdobie studenej vojny na konkrétnych príkladoch. • Vysvetliť proces dekolonizácie. • Zdôvodniť vplyv perestrojky a glasnosti na vnútropolitický vývoj štátov východného bloku. • Zhodnotiť proces dekolonizácie v 2. polovici 20. storočia. • Zdôvodniť príčiny pádu železnej opony. 	<ul style="list-style-type: none"> • studená vojna, • krízy v sovietskom bloku, • integrácia západnej Európy, • rozpad koloniálnej sústavy, • rozvoj socializmu mimo ZSSR, • Blízky východ, Ázia a Afrika • pád železnej opony,

Svet konca 20. st. a začiatku 21. st. (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť mocenské a politické dôvody euroatlantickej hospodárskej a vojenskej spolupráce. • Rozpoznať kľúčové medzníky procesu európskej integrácie (od idey k realizácii). • Opísať podstatné problémy procesu európskej integrácie. • Rozpoznať európske kultúrne hodnoty. • Posúdiť dôležitosť zachovania národných hodnôt a tradícií v kontexte európskej integrácie. • Charakterizovať krízové javy v Európe i vo svete po roku 1989. • Špecifikovať globálne problémy súčasného sveta. • Identifikovať globalizačné tendencie. 	<ul style="list-style-type: none"> • euroatlantická hospodárska a vojenská spolupráca, NATO a Európska únia • svet v 21. storočí, globálny svet, krízové oblasti, • veda, technika, kultúra v 20. storočí a začiatkom 21. storočia

V. Metódy a formy práce

- aktívne učenie sa
- metóda rozhovoru
- súčinnosť učiteľa a žiaka
- kooperatívne učenie
- tvorba projektov

VI. Učebné zdroje

- učebnica dejepisu pre 1.,2.,3. ročník
- školské historické pramene
- dejepisné atlasy
- noviny, časopisy
- odborná literatúra, populárno -vedecká literatúra, historická beletria,
- filmy
- informačné technológie

VII. Hodnotenie predmetu

Kritéria hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického usmernenia , ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v SR, a z praktických pedagogických skúsenosti vyučujúcich.

Za jedno klasifikačné obdobie

Počet známok : minimálne 3

Písomné práce, testy: 2 známky s váhou 2

Ústna odpoveď: 1 známka s váhou 1

Seminárne práce, projekty: podľa aktuálnosti a obtiažnosti tematického celku

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej

klasifikačnej stupnice:

100% - 90% = výborný

89% - 75% = chválitebný

74% - 50% = dobrý

49% - 30% = dostatočný

29% - 0% = nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 3 známky, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Názov predmetu	Rozširujúca fyzika
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickú pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje tabelárnou a grafickou formou. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Do vzdelávacieho obsahu predmetu sú začlenené nasledovné okruhy prierezových tém :

- Enviromentálna výchova / Vzťah človeka k prostrediu / Jadrová elektráreň Mochovce (exkurzia)

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Oblasť: Svet/prírodovedné poznatky a myšlienky

Žiaci

- opíšu spôsoby, ktorými prírodné vedy pracujú,
- vyhodnotia zisky a nedostatky aplikácií vedy,
- diskutujú na tému etických a morálnych otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy,
- diskutujú o tom, ako je štúdium vedy podmienené kultúrnymi vplyvmi,
- chápu, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,
- považujú vedu za aktivitu spolupráce,
- demonštrujú znalosť vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov,
- demonštrujú schopnosť používať vhodnú terminológiu, vrátane použitia symbolov.

Oblasť: Komunikácia

Žiaci vyjadrujú myšlienky, argumenty, praktické skúsenosti z pozorovania

- použitím vhodného slovníka a jazyka,
- použitím grafov a tabuliek,
- použitím vhodného formátu laboratórneho protokolu,
- použitím digitálnych technológií (určených školským vzdelávacím programom).

Oblasť: Prírodovedné bádanie/vykonávanie experimentov

Žiaci

- formulujú problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,
- formulujú hypotézu,
- testujú hypotézu v podmienkach riadenia jednej nezávisle premennej veličiny,
- plánujú experiment,
- naznačia záver konzistentný s realizovaným experimentom, komentujú chyby merania,
- vyhodnotia celkový experiment vrátane použitých postupov,
- postupujú podľa slovných i písaných inštrukcií,
- vyberú a bezpečne použijú experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie,
- vykonajú experiment bezpečne, zaznamenajú údaje z pozorovania a merania,
- použijú vhodné nástroje a techniku na zber dát,
- spolupracujú v skupine rovesníkov zostavenej učiteľom.

Oblasť: Spracovanie dát

Žiaci

- riešia úlohy s úplne definovaným problémom, ako aj úlohy s neúplne definovaným problémom a neúplne definované úlohy,
- organizujú, prezentujú a vyhodnocujú dáta rôznymi spôsobmi,
- transformujú dáta prezentované jednou formou do inej formy vrátane matematických výpočtov, grafov, tabuliek,
- identifikujú trendy v dátach,
- vytvárajú predpovede založené na dátach,
- naznačujú závery založené na dátach,
- odhadujú dáta na základe vlastnej skúsenosti, použijú poznatky na vysvetlenie záverov.

III. Štruktúra kompetencií rozvíjaných vyučovaním fyziky

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne, 83 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý	1. Sila a pohyb	7
	2. Energia	3
	3. Vlastností kvapalín a plynov	12
	4. Elektrické a gravitačné pole	10
	5. Elektrizácia a magnetizmus	22
	6. Periodické deje	14
	7. Elektromagnetické žiarenia a častice mikrosveta	15

Sila a pohyb (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> rozložiť silu na zložky do vhodne zvolených smerov, overiť navrhnutým experimentom vzťah medzi sklonom naklonenej roviny a veľkosťou pohybovej zložky gravitačnej sily, analyzovať situácie, v ktorých je trenie (užitočné) aj navrhnúť spôsoby zmenšenia trenia tam, kde prekáža, riešiť úlohy s využitím vzťahov pre hybnosť a zákon zachovania hybnosti, zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre zrýchlený pohyb, rozhodnúť o pohybovom stave telesa na základe určenia výslednice síl pôsobiacich na dané teleso graficky aj výpočtom, riešiť úlohy s využitím vzťahov kinematiky aj dynamiky pre pohyby so zrýchlením, rozlíšiť fyzikálnu prácu od „fyziologicky“ pociťovanej práce, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre mechanickú prácu, ak pôsobiaca sila a posunutie majú rôzny smer, určiť z grafu závislosti sily pôsobiacej na pružinu od predĺženia pružiny veľkosť práce potrebnej na deformáciu pružiny, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre kinetickú a potenciálnu energiu telesa, riešiť úlohy s využitím zákona zachovania energie, rozlíšiť kinetickú energiu translačného 	<ul style="list-style-type: none"> sila ako vektorová fyzikálna veličina schéma voľného telesa rozklad sily na zložky s danými smermi naklonená rovina, využitie v praxi statické a dynamické trenie hybnosť zákon zachovania hybnosti pohyb telesa bez pôsobenia výslednej sily, prvý Newtonov pohybový zákon zrýchlenie príčiny zmien pohybového stavu telesa pohyb telesa pri pôsobení konštantnej výslednej sily, druhý Newtonov pohybový zákon dostredivá sila (kvalitatívne) tretí Newtonov pohybový zákon voľný pád, pád telesa v reálnych podmienkach pohyb telesa vo vzduchu a v kvapaline aerodynamická a hydrodynamická odporová sila mechanická práca silou vykonaná a silou spotrebovaná práca pri deformácii pružiny kinetická energia telesa potenciálna energia telesa potenciálna energia pružnosti premeny mechanickej energie, zákon zachovania energie reaktívne motory tuhé teleso ťažisko telesa moment sily, momentová veta

<p>pohybu a celkovú kinetickú energiu telesa, ktoré sa súčasne posúva aj rotuje,</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť princíp činnosti reaktívneho motora, riešiť úlohy súvisiace s momentom sily a ťažiskom telesa. 	<ul style="list-style-type: none"> energia rotačného pohybu telesa
Vlastnosti kvapalín a plynov (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> odhadnúť hodnotu tlaku pod hladinou vody, vysvetliť príčinu existencie tlaku v plyne, riešiť úlohy súvisiace so vzájomnou závislosťou objemu, tlaku, teploty a množstva ideálneho plynu v uzavretej nádobe, vysvetliť výsadné postavenie teploty – 273,15 °C, vyjadriť teplotu v Celziovej aj Kelvinovej stupnici, analyzovať situácie s použitím informácií o relatívnej vlhkosti vzduchu v miestnosti a vonku, riešiť úlohy s využitím rovnice spojitosti pre kvapalinu, identifikovať a vysvetliť javy potvrdzujúce platnosť Bernoulliho rovnice pre kvapaliny a plyny, odvodiť Bernoulliho rovnicu ako špecifický prípad zákona zachovania energie. 	<ul style="list-style-type: none"> hydraulické zariadenia, ich funkcia a využitie tlak v kvapaline, tlaková sila závislosť atmosférického tlaku od nadmorskej výšky (kvalitatívne) vlastnosti kvapalín ako dôsledok ich vnútornej štruktúry vlastnosti plynov ako dôsledok ich vnútornej štruktúry zákony ideálneho plynu stavová rovnica ideálneho plynu časticová stavba látok nasýtené pary prúdenie tekutín rovnica spojitosti Bernoulliho rovnica

Energia (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> analyzovať procesy z hľadiska zachovania mechanickej energie systému, používať pojmy práca, výkon, účinnosť, používať pojmy a vypočítať hodnoty kinetickej energie translačného pohybu, potenciálnej energie v homogénnom gravitačnom poli Zeme, používať pojmy a vypočítať hodnoty energie uvoľnenej spaľovaním (výhrevnosť), energie uvoľnenej pri prechode elektrického prúdu, používať pojmy práca, výkon, účinnosť, 	<ul style="list-style-type: none"> mechanická energia a jej premeny formy energie práca, výkon, účinnosť Joulovo teplo, elektrický výkon, výroba el. energie - elektrárne meranie spotreby elektrickej energie, výpočet energie získanej spaľovaním paliva, účinnosť, energia v domácnosti práca, výkon, účinnosť jadrová, tepelná, veterná a vodná elektrárne

<ul style="list-style-type: none"> • riešiť úlohy na premenu elektrickej energie na iné formy energie, • vyhľadať informácie o cenách elektrickej energie pre rôznych odberateľov, • riešiť úlohy z energetiky, 	
--	--

Elektrické a gravitačné pole (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • od čoho závisí veľkosť gravitačnej sily • použiť Newtonov gravitačný zákon pri riešení úloh • riešiť jednoduché úlohy na výpočet intenzity gravitačného poľa • znázorniť vektorový model gravitačného poľa • rozlíšiť inerciálnu a neinerciálnu vz. sústavou • popísať a demonštrovať vlastnosti el. náboja • popísať vlastnosti el. nabitých látok demonštruje pôsobenie el. nabitých telies • riešiť úlohy s využitím Coulombovho zákona • popísať elektrické pole pomocou intenzity a znázorni ho pomocou siločiar 	<ul style="list-style-type: none"> • gravitácia, • intenzita gravitačného poľa, • gravitačné zrýchlenie. neinerciálna vzťažná sústava, • pohyby v gravitačnom poli, • elektrický náboj a jeho vlastnosti, • elektrizovanie telies , elektroskop, • jednoduché pokusy z elektrostatiky, • elektrická sila, Coulombov zákon • intenzita elektrického poľa, • elektrický potenciál, • kapacita

Elektrina a magnetizmus (22)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť súvislosť medzi elektrickým napätím, elektrickým prúdom a pohybom nabitých častíc vo vodiči, • overiť platnosť a využíva Ohmov zákon pri riešení úloh • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre závislosť elektrického odporu kovového vodiča od jeho geometrických rozmerov, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre závislosť elektrického odporu kovového vodiča od jeho teploty, • rozlíšiť svorkové a elektromotorické napätie • vypočítať výsledný odpor paralelného aj sériového zapojenia • riešiť úlohy súvisiace s V-A 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický prúd v kovoch, elektrolytoch a v plynach • elektrický odpor • závislosť elektrického odporu kovového vodiča od jeho geometrických rozmerov a od teploty • Ohmov zákon • sériové a paralelné zapojenie rezistorov • premena elektrickej energie na vnútornú energiu – elektrické vyhrievanie • elektrický výkon spotrebiča • istič elektrického prúdu • Oerstedov pokus, Ampérovho pravidlo pravej ruky • pôsobenie magnetického poľa na vodič s prúdom, Flemingovo pravidlo ľavej ruky

<ul style="list-style-type: none"> • charakteristikou vláknovej žiarovky, • riešiť úlohy súvisiace s premenou elektrickej energie na iné formy energie, • vysvetliť ako sa líšia el. vlastnosti vodičov, polovodičov a izolantov • zdôvodniť rozdiel medzi prímiesovou a vlastnou vodivosťou • popísať vlastnosti polovodičovej diódy a jej využitie • vysvetlí rozdiel medzi vedením prúdu v kovoch a kvapalinách • vysvetlí praktické využitie elektrolyzy • vysvetlí podstatu ionizácie • znázorniť magnetické pole magnetickými indukčnými čiarami, • opísať magnetické pole v okolí vodiča s prúdom, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet sily pôsobiacej na vodič s prúdom, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet sily pôsobiacej na časticu s nábojom, • riešiť jednoduché úlohy súvisiace so striedavým prúdom a napätím (vznik fázového posunu a RLC obvody nie sú vyžadované), • vysvetliť úlohu transformátora pri prenose elektrickej energie na väčšie vzdialenosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • pôsobenie magnetického poľa na pohybujúcu sa časticu s nábojom • elektromagnetická indukcia, generátor elektrickej energie • princíp činnosti elektromotora (komutátor ani princíp vzniku točivého magnetického poľa nie sú vyžadované) • obvod so striedavým harmonickým elektrickým prúdom, frekvencia, • amplitúda, efektívna hodnota, fázový posun, výkon striedavého prúdu a napätia • transformátor
--	--

Periodické deje (14)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhadnúť aj odmerať stopkami periódu dejov v bežnom živote, • určiť periódu periodického deja, • vyjadriť frekvenciu deja z hodnoty periódy v intervale od 1 dňa po 1 milisekundu, • objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce periódu matematického kyvadla, • naplánovať osciloskopické zobrazenie časového rozvoja membrány mikrofónu snímajúceho zvuk, • analyzovať grafy harmonického a neharmonického periodického deja, zistiť hodnoty z grafu závislosti okamžitej výchylky od času pre mechanický oscilátor, • riešiť jednoduché úlohy s využitím 	<ul style="list-style-type: none"> • periodické deje v prírode a spoločnosti • pohyby s konštantnou periódou • kmitanie, perióda, frekvencia, okamžitá výchylka, amplitúda kmitania • časový rozvoj harmonického kmitania a neharmonického periodického deja • vlastnosti mechanického oscilátora • pružinové kyvadlo, matematické a fyzikálne kyvadlo • nútené kmitanie, konkrétne príklady • rezonancia, využitie v praxi, nežiaduce účinky rezonancie • vlastná frekvencia a perióda kmitania • vlnenie v rade bodov • frekvencia, vlnová dĺžka, rýchlosť vlny • vlnenie na vodnej hladine • vlnoplocha • Dopplerov jav, využitie v medicíne,

<p>vzťahu pre rýchlosť vlny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovať skladanie a interferenciu vlnení na vodnej hladine, • vysvetliť jav polarizácie s využitím grafických modelov priečneho a pozdĺžneho vlnenia, • riešiť jednoduché úlohy súvisiace so stojatým vlnením na strune, • vysvetliť analógiu medzi stojatým vlnením na napnutej strune a stojatým vlnením vo vzduchovom stĺpci, • napláňovať experiment nameranie rýchlosti zvuku vo vzduchu, • diskutovať o spôsoboch aktívnej ochrany sluchu. 	<p>doprave, v astronómii</p> <ul style="list-style-type: none"> • skladanie vlnení, interferencia vlnení • priečne a pozdĺžne vlnenie, polarizácia vlnenia • stojaté vlnenie na strune
--	---

Elektromagnetické žiarenia a častice mikrosвета (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť úlohy s využitím princípov geometrickej optiky, • riešiť úlohy súvisiace s rýchlosťou svetla a indexom lomu, • identifikovať jav disperzie svetla a interferencie svetla, • čítať informácie z čiarového a spojitého emisného spektra, • riešiť úlohy s využitím vzťahu medzi teplotou telesa a vlnovou dĺžkou λ_{MAX} emitovaného elektromagnetického žiarenia, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet energie fotónu, • vysvetliť proces vzniku spojitého a čiarového spektra röntgenového žiarenia, • porovnať vlastnosti a podstatu žiarení alfa, beta a gama, • zaujať stanovisko v súvislosti s rádioaktivitou prostredia, zdrojmi pridanej rádioaktivity a rádioaktívnymi izotopmi používanými v medicíne (v diagnostike aj v terapii), • zaujať stanovisko v súvislosti s prostriedkami na skúmanie vesmíru a na skúmanie objektov na úrovni atómu, • vysvetliť historické postavenie experimentov Thomsona, Millikana a Rutherforda a teórií súvisiacich s týmito experimentmi, • posúdiť klady a zápory jadrovej energetiky v porovnaní s inými 	<ul style="list-style-type: none"> • viditeľné žiarenie • Základné vlastnosti svetla, rýchlosť svetla • odraz a lom svetla, index lomu • zobrazovanie na rovinnom zrkadle • zobrazovanie guľovým zrkadlom • zobrazovanie spojkou • zobrazovanie rozptylkou • optická mohutnosť šošovky • oko ako optická sústava • difúzny odraz • disperzia svetla • interferencia svetla • difrakčná mriežka • emisné spektrum, čiarové spektrum, spojité spektrum • princíp rozkladu svetla na spektrum hranolom a optickou mriežkou • tepelné žiarenie • prenos energie tepelným žiarením • infračervené a ultrafialové žiarenie, ich vlastnosti a využitie • fotón žiarenia • röntgenové žiarenie, využitie v medicíne a priemysle • rádioaktivita, žiarenie alfa, beta, gama • rádioaktivita prostredia • fyzikálne objekty malé a veľké, prostriedky na ich poznávanie • lineárny rozmer od Slnčnej sústavy po jadro atómu • atóm

<p>možnosťami získavania elektrickej energie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • väzbová energia jadra, hmotnostný úbytok • fotoelektrický jav • modely atómu • laser • hmotnostný úbytok a väzbová energia jadra • syntéza a štiepenie jadier • jadrový reaktor, jadrová elektrárňa
---	---

V. Metódy a formy práce

Metódy

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reproduktívna metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

Formy

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje

- Zmaturuj z fyziky, Pedagogické vydavateľstvo Didaktis, s. r. o., Bratislava
- Fyzika pre 1.,2.,3.a4. ročník gymnázia, Slovenské pedagogické nakladateľstvo Bratislava
- Zbierka úloh z fyziky 1. A 2. diel SPN
- Scholtz,Kireš-Fyzika kinematika pre gymnázia s osemročným štúdiom
- Scholtz,Kireš-Fyzika dynamika pre gymnázia s osemročným štúdiom
- Hanzelík- Zbierka riešených úloh z fyziky
- Tuľčinskij- Zbierka kvalitatívnych úloh z fyziky
- Bartuška: Sbíрка řešených úloh z fyziky 1,2,3,4, Prometheus 1997

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia prebieha na základe Metodického pokynu č. 8/2009-R zo 14.mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v znení metodického pokynu č.10/2009-R z 15.júla 2009 a metodického pokynu č.11/2009-R z 25.augusta 2009

Klasifikácia

K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 4 známky (z ústnych alebo písomných odpovedí), pričom väčší dôraz sa kladie na písomné odpovede absolvované po tematických celkoch. Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní. Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať študentov so stupnicou bodovania a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok 1-5. O téme a termíne písomnej skúšky sú študenti informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

počet bodov známka

- 1) 100% - 90% - výborný
- 2) 89% - 75% - chválitebný
- 3) 74% - 50% - dobrý
- 4) 49% - 25% - dostatočný
- 5) 24% - 0% - nedostatočný

Výpočet polročnej a koncoročnej známky sa uskutočňuje na základe váhového priemeru známok:

druh odpovede	váha	známka z odpovede
ústna odpoveď	2	x
päťminútovka	1	y
vopred oznámená písomka (v polovici alebo na konci tematického celku)	2	z
test na konci tematického celku	2	t
referát, projekt, prezentácia	1	r, p

Vzorec na výpočet váhového priemeru:

$$VP = \frac{x \cdot 2 + y \cdot 1 + z \cdot 2 + t \cdot 2 + r \cdot 1 + p \cdot 1}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

V prípade výsledných známok 1,5; 2,5; 3,5; 4,5 sa zaokrúhľuje smerom nadol

Názov predmetu	ROZŠIRUJÚCA GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Geografia ako učebný predmet učí žiakov orientovať sa v súčasnom svete, učí ich pýtať sa a odpovedať na javy, ktoré sa stali na zemskom povrchu, kde sa stali, prečo sa stali, ako súvisia s inými dejmi. Ľudia potrebujú mať informácie o prírodnom prostredí sveta a miestach, na ktorých žijú. Geografia má veľa spôsobov ako môže riešiť problémy, na ktoré ľudia hľadajú odpoveď.

Učebný predmet geografia je integrujúcim predmetom, ktorý spája fyzické a humánne dimenzie sveta do štúdia prostredia, miest a obyvateľstva. Predmetom štúdia geografie je zemský povrch a procesy na ňom prebiehajúce, vzťahy medzi ľuďmi a krajinou.

Cieľom geografie ako učebného predmetu je uvedomiť si vzájomnú prepojenosť jednotlivých zložiek krajiny s človekom a pochopiť, že narušenie jednej zložky krajiny ohrozí existenciu života na Zemi. Porozumenie svetu, jeho prostrediu a ekonomike bude vysokou úrovňou kompetencie v geografii, pretože geografia myslí priestorovo v lokalizovaní, v mierke, v pohybe, vo vzorkách, zbiera informácie, vyhodnocuje ich a odpovedá na otázky.

Ľudia potrebujú mať vedomosti z geografie, ktorá učí rozumieť priestorovému rozmiestneniu miest a ľudí v prostredí na Zemi.

Geografia neoboznamuje žiakov s izolovanými faktami, ale učí porozumieť vzťahom. Geograficky informovaní ľudia:

- Vedia správne interpretovať získané poznatky o fyzických a humánnych charakteristických črtách miest, a používať vedomosti na definovanie a študovanie regiónov a ich zmien.** Cieľom je osvojovanie poznatkov (faktických, koncepčných, procedurálnych, metakognitívnych) rozvíjanie poznávacích schopností, aplikovanie koncepčných a procedurálnych poznatkov.
- Získavať informácie z geografických zdrojov (mapy, diagramy, grafy, letecké fotografie a pod.), analyzovať a hodnotiť ich.** Zároveň vedieť získané poznatky interpretovať formou geografických znázornení (máp, diagramov...).
Cieľom je vedieť používať mapy a ďalšie geografické nástroje, podávať informácie o javoch. Význam práce s mapou je v tom, že mnoho informácií môže byť prezentovaných v mape. Mapy môžu ukázať lokalizáciu krajín, sídiel, rozmiestnenie prírodných zdrojov a populácie, podnebné a dopravné siete. Mapy a glóbusy sú primárnymi nástrojmi geografie. Sú zdrojom informácií o svete v minulosti a v súčasnosti. Schopnosť pracovať s mapou je základnou zručnosťou geografie.
- Vedieť vysvetliť javy prebiehajúce v prírode geografickými poznatkami.** Veľmi dôležité je, aby geograficky vzdelaní ľudia vedeli vysvetliť a hodnotiť deje, ktoré sa prejavujú v prírode, napríklad sopečná činnosť, zemetrasenie, zmena počasia pri prechode atmosférického frontu, vznik monzúnov a pod.
- Chápať vplyv človeka na prírodu, ovplyvňovanie človeka prírodou, pričiniť sa o zachovanie trvalo udržateľného rozvoja.** Ľudia tvoria regióny, preto dôležitým cieľom geografie je naučiť, prečo sa regióny menia, ako kultúra a technológia vplyva na zmenu miest a regiónov, ako treba zhodnotiť vplyv človeka na prírodu, napríklad lokalizovanie priemyselného závodu do kotliny, vznik ozónovej diery, kľčovanie pralesov.
- Vedieť komunikovať s ľuďmi na celom svete, vážiť si kultúru a tradície jednotlivých skupín obyvateľstva, zároveň si zachovávať vlastnú identitu.** Cieľom je, aby geograficky informovaní ľudia vedeli analyzovať priestorovú organizáciu ľudstva, vedeli ako aplikovať priestorové informácie na vysvetlenie priestorových štruktúr. Porozumenie kultúram je veľmi dôležitou kompetenciou. V podcieľoch rozvoja schopnosti vzájomného porozumenia si medzi osobami a skupinami vyzdvihujeme najmä rozvoj sociálnej inteligencie, schopnosti empatie, súcitu, tolerancie k inakosti, rešpektu práva slobôd a iných interpersonálnych schopností.
- Vedieť aplikovať získané poznatky v bežnom živote.** Dôležité je naučiť sa, na základe získaných poznatkov, správne a cieľavedome zdokonaľovať geografické prostredie v miestnej krajine.

Cieľové požiadavky z geografie majú ucelený a nadpredmetový charakter, sú formulované ako požiadavky na výstup zo stredoškolského vzdelávania a ich cieľom je aby žiaci dokázali prostredníctvom odpovedí na požiadavky predviesť riešenie problémov na maturitnej skúške a využívať pritom kompetencie, získané počas stredoškolského štúdia.

Cieľové požiadavky z geografie sú formulované tak, aby žiaci pri prezentácii vedeli využívať vedomosti a zručnosti v súvislostiach, vedeli ich racionálne a efektívne využívať, prezentovať informácie v rôznych grafických podobách (grafy, tabuľky, schémy, animácie, filmy a pod.) a zrozumiteľne ich interpretovať. Vyučovanie by malo viesť k tomu, aby žiaci dokázali na maturitnej skúške prezentovať vlastné riešenie problému návrhom projektu.

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku z geografie obsahujú päť tematických celkov učiva. V každom tematickom celku je spresnený obsah a požiadavky na vedomosti a zručnosti. Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov sú sformulované ako operacionalizované ciele, ktoré konkrétne vyjadrujú, na akej úrovni má žiak obsahové prvky ovládať. Zároveň sú orientované na vyššie myšlienkové operácie, hlavne na aplikáciu, analýzu, hodnotenie, ale aj tvorivosť. Formulácia operacionalizovaných cieľov vychádza z revidovanej Bloomovej a Niemiarkovej taxonómie.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecné cieľové požiadavky majú ucelený a nadpredmetový charakter, smerujú k zvýšeniu adaptability človeka v meniacom sa prostredí, rozvíjajú schopnosť komunikovať, schopnosť riešiť problémy, rozvíjajú kreativitu, flexibilitu, schopnosť racionálne využívať informačné zdroje, spracovať informácie, aplikovať základné štatistické techniky, s porozumením čítať text a získavať z neho informácie, prevádzať neverbálne informácie na verbálne a naopak, vytvárať myšlienkové schémy, projektovať prácu.

Špecifické cieľové požiadavky, ktoré sa rozvíjajú geografickým vzdelávaním zvyšujú schopnosť pracovať s mapou, schopnosť orientovať sa v teréne, schopnosť správne geograficky sa vyjadrovať, schopnosť využívať geografické informačné zdroje (kartogramy, kartodiagramy, profily územia, klimadiagramy, vekové pyramídy a i.).

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku z geografie obsahujú **sedem tematických celkov učiva**. V každom tematickom celku je spresnený **obsah a požiadavky na vedomosti a zručnosti študentov**.

Maturitná skúška sa vzťahuje na učivo celého gymnaziálneho štúdia, preto majú cieľové požiadavky **syntetický charakter** a nemusia sa vždy kryť s obsahom príslušného tematického celku učebných osnov.

Obsahovú časť cieľových požiadaviek tvoria pojmy, fakty a vzťahy vybrané z obsahu geografického vzdelávania, o ktorom predpokladáme, že by ho mali maturanti ovládať. Pri stanovení geografického obsahu sa brali do úvahy ciele geografického vzdelávania, ako aj ciele učebného predmetu s ohľadom na ciele spoločnosti a ciele žiakov.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti študentov sú sformulované ako operacionalizované ciele, ktoré konkrétne vyjadrujú, na akej úrovni má študent poznatky ovládať. Zároveň sú orientované na vyššie myšlienkové operácie, hlavne na analýzu, syntézu a hodnotenie javov. Formulácia operacionalizovaných cieľov vychádza z Bloomovej a Niemiarkovej taxonómie.

Samotné **požiadavky** neslúžia na zisťovanie a kontrolu vedomostí a zručností žiakov. Tvoria len **základ** pre **zadania (úlohy)** maturitnej skúšky.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti konkrétne vymedzujú, **ktoré vedomosti a zručnosti by mali žiaci počas štúdia získať a vedieť preukázať**.

Súčasťou požiadaviek na vedomosti a zručnosti sú ukážky **exemplifikačných úloh**, ktoré ilustrujú a spresňujú hĺbku a šírku požiadaviek, ukážky, ktoré uvádzajú príklady, ako majú žiaci ovládať uvedené požiadavky.

III. Predmetové kompetencie

Jednotlivé čiastkové kompetencie možno zhrnúť do viacerých tematických okruhov:

- Rozvíjanie kompetencie pracovať s informáciami sa deje prostredníctvom analýzy a interpretácie rozsiahleho súboru vstupných faktografických informácií, ktoré žiak dokáže sám získať a ich transformovať do hodnotiacich a sumarizujúcich výstupov. Schopnosť pracovať s týmito výstupmi v podobe tematických máp, tabuliek, schém, diagramov a blokdiagramov. Zároveň sa tým rozvíja aj čitateľská gramotnosť a to čítanie nesúvislých textov. Cieľom je naučiť pracovať a interpretovať údaje.
- Praktické zvládnutie riešenia problémových situácií vyžadujúcich analýzu kartografického materiálu najrôznorodšej povahy aj v digitálnej forme, vrátane práce s GPS je súčasťou rozvíjania kompetencie riešiť problémy v prepojení na digitálnu kompetenciu. Používať informačné a komunikačné technológie je neoddeliteľnou súčasťou vyučovania pri tvorbe projektov, ale aj pri úlohách z regionálnej geografie sveta a Slovenska.
- Aplikovať poznatky o zákonitostiach premien geografickej krajiny pri posudzovaní perspektív vybraných regiónov. Navrhovať a hodnotiť alternatívne postupy pri scenároch ich rozvoja. Praktický význam geografie spočíva v tom, že pomáha modelovať aj pracovné možnosti – modelová cestovná kancelária, rozvoj regiónu, prezentácia vybraného regiónu.
- Pochopenie globálnych trendov vývoja spoločnosti na Zemi a uplatnenie zručnosti na využitie týchto poznatkov pri profesných aktivitách (ďalšie štúdium, podnikanie a i.).
- Racionálne zhodnotenie dosahov ľudskej činnosti na životné prostredie a budovanie postojov, ktoré sú v súlade s optimalizáciou využitia krajiny pri minimálnych zásahoch do prírody (udržateľný rozvoj).
- Viesť žiakov k vnímaniu odlišností medzi jednotlivými, národmi, kultúrami a náboženstvami a v konečnom dôsledku k odmietavému postojovi k intolerancii, xenofóbii a násiliiu.
- Spoznávanie kultúr a zvykov obyvateľov rôznych štátov sveta, ktoré vedie k akceptácii ich spôsobu života
- Komunikatívnu kompetenciu – využívaním samostatných prejavov žiakov a používaním správnej geografickej terminológie

Výsledkom rozvíjania kompetencií je získanie geografickej gramotnosti, ktorá predstavuje systém poznatkov, prírodných a socioekonomických podmienok a faktorov života spoločnosti v globálnych aj regionálnych rozmeroch. Geografia prehlbuje orientáciu v dnešnom svete.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne, 80 hodín ročne

TEMATICKÉ OKRUHY CIEĽOVÝCH POŽIADAVIEK

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý/Oktáva	1. Význam geografie pre ľudskú spoločnosť	2
	2. Planéta Zem a jej zobrazenie	8
	3. Fyzickogeografické regióny sveta	32
	4. Humánno geografické regióny sveta	22
	6. Regionálna geografia Slovenskej republiky	16

VÝZNAM GEOGRAFIE PRE ĽUDSKÚ SPOLOČNOSŤ (2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť pojem geografia • Charakterizujete objekt a predmet geografie v minulosti a v súčasnosti. • Vysvetliť význam geografie pre ľudskú spoločnosť v minulosti, súčasnosti a budúcnosti. • Uviesť konkrétne príklady, kedy geografia pomáha pri riešení problémov v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojem geografia, objekt geografie, predmet geografie, • krajinná sféra, krajina, fyzickogeo-grafická a socioekonomická sféra, • význam geografie pre človeka, geografia ako pomoc pri riešení problémov v praxi.

PLANÉTA ZEM A JEJ ZOBRAZENIE (8)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Zakresliť do schémy postavenie Zeme a jej polohu v slnečnej sústave medzi ostatnými objektmi slnečnej sústavy. Uviesť rozdiel medzi pojmi vesmír, galaxia, slnečná sústava, planéty, mesiace. • Opísať a vysvetliť dôsledky tvaru Zeme na vytvorenie horizontálnej zonálnosti. Zakresliť do schémy dôsledky tvaru Zeme na prírodné pomery. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zem vo vesmíre (vesmír, galaxia, slnečná sústava, planéty, mesiace, tvar Zeme, veľkosť Zeme)
<ul style="list-style-type: none"> • Opísať a vysvetliť dôsledky tvaru Zeme na vytvorenie horizontálnej zonálnosti. • Zakresliť do schémy dôsledky tvaru Zeme na prírodné pomery. • Opísať hlavné pohyby Zeme, dobu ich trvania a vysvetliť dôsledky rotácie Zeme na zmenu denného rytmu procesov v krajine. • Vysvetliť, aké dôsledky má sklon zemskej osi k rovine obehu na procesy prebiehajúce v krajine. • Vysvetliť súvislosť medzi uhlovou rýchlosťou rotácie Zeme a časovými pásmami. Na konkrétnych príkladoch ukázať rozdiel medzi pásmovým časom a miestnym časom a • Zdôvodniť zavedenie pásmového času a jeho význam pre spoločnosť. Prakticky • Vypočítať rozdiely v miestnych časoch rôznych miest na Zemi, opísať východ a západ slnka v miestnej krajine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohyby Zeme a ich dôsledky • Rotácia Zeme, slnečný deň, časové pásma, miestny čas • Obeh Zeme okolo Slnka a jeho dôsledky, skutočné pohyby Zeme a zdanlivé pohyby Slnka, uhol zemskej osi k rovine obehu • Kartografia, mapa, mierka mapy, druhy máp podľa mierky, • Kartografické zobrazenia (azimutálne, valcové, kužeľové), • Obsah mapy (topografický, tematický, legenda) • Charakteristika Mesiaca (veľkosť, vzdialenosť od Zeme), • Mesiac a jeho vplyv na Zem. (prílív, odliv, význam slapových javov)

FYZICKOGEOGRAFICKÉ REGIÓNY SVETA (32)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyčleniť fyzickogeoграфické regióny podľa zvoleného fyzickogeoграфického kritéria, • Zdôvodniť vybrané kritérium a jednotlivé regióny sveta porovnať. • Vysvetliť vzťahy medzi krajinnými prvkami v jednotlivých regiónoch. Uviesť konkrétne príklady regiónov na svete z hľadiska vzťahov medzi krajinnými prvkami. • Charakterizovať vývoj reliéfu v jednotlivých oblastiach sveta. • Opísať klimatotvorné činitele, ktoré ovplyvňujú 	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosféra • Meteorológia, • Význam atmosféry, zloženie a členenie atmosféry, počasie, meteorologické prvky, meteorologické javy • Klíma, klimatotvorné činitele, makroklima, mikroklima, rozloženie teploty a zrážok na Zemi, teplotné pásma, činitele vplývajúce na rozloženie zrážok, zrážkové pásma, • Prúdenie vzduchu, vietor, všeobecná cirkulácia ovzdušia, Coriolisova sila, monzúny, pasáty,

<p>jednotlivé regióny, uviesť konkrétne príklady ich vplyvu na podnebie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovať klimatické diagramy, vysvetliť charakteristiky klimatických diagramov, pracovať so štatistickými údajmi. • Porovnať vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie jednotlivých oblastí sveta na konkrétnych príkladoch. Porovnať rôzne oblasti sveta podľa ich klimatických diagramov. • Posúdiť vplyv monzúnov na podnebie južnej, juhovýchodnej a východnej Ázie. Vysvetliť mechanizmus vzniku monzúnov. Určiť oblasti letného a zimného monzúnu. Porovnajete vplyv letného a zimného monzúnu na život obyvateľstva a hospodárstvo štátov v danej oblasti. • Vysvetliť odlišnosti v klimatických charakteristikách. Porovnať klimatické diagramy vybraných miest v rôznych regiónoch sveta. • Charakterizovať vplyvy klimatogeografických činiteľov na podnebie jednotlivých oblastí sveta, porovnať ich. Analyzovať hodnoty základných klimatických charakteristík v jednotlivých oblastiach. Podľa štatistických ukazovateľov a grafických znázornení analyzujte hodnoty klimatických charakteristík v jednotlivých oblastiach Porovnať klimatickogeografickú charakteristiku vybraných regiónov. • Posúdiť klimatotvorné činitele (morské prúdy, horské pásma a i.), ktoré narušujú šírkovú zonálnosť podnebia. Konkretizovať vplyv všeobecnej cirkulácie atmosféry na 7 podnebie rôznych oblastí sveta (pásmo rovníkových tíšin, pasáty, striedanie období sucha a dažďov). • Porovnať klimatickogeografickú charakteristiku jednotlivých regiónov. Posúďte vplyv pravidelných vetrov, morských prúdov, zemepisnej šírky a nadmorskej výšky na podnebie jednotlivých oblastí sveta. 	<p>západné a východné vetry,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzduchové hmoty, atmosférické fronty, cyklóna a anticyklóna, tlakové útvary na polárnom fronte, tropické cyklóny, • Znaky oceánskeho a kontinentálneho podnebia; • Hlavné klimatické pásma (podľa Alisova), • Miestne vetry, teplotný gradient, inverzia teploty, • Klimatické diagramy, • Znečistenie ovzdušia, význam ozónovej vrstvy.
<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať stavebné jednotky oceánskeho dna, uviesť príklady a porovnať jednotlivé časti Zeme. Zhodnotiť hospodársky význam svetového oceána (jeho časti) a nevyhnutnosť jeho ochrany. • Vysvetliť vzájomný vzťah hydrosféry a litosféry v jednotlivých regiónoch, vybrať regióny, ktoré sú podobné a ktoré sú odlišné, zdôvodniť vplyv studených morských prúdov na vznik púští. • Opísať dôsledky príboja na morské pobrežie, uviesť kladné a záporné prejavy jeho činnosti v rôznych oblastiach sveta. • Porovnať vplyv morských prúdov na západné a východné pobrežia svetadielov, podľa mapy uviesť ich príklady. • Opísať a porovnať režim odtoku (rovníkový, monzúnový, dažďovo-oceánsky, ľadovcový) a 	<ul style="list-style-type: none"> • Hydrosféra, voda na Zemi a jej zásoby, • Svetový oceán a jeho časti, moria, • Teplota a salinita, dynamika morskej vody, • Vodstvo súše (povrchové toky, hydrografická sieť, povodie, rozvodie, úmorie, hustota a tvar riečnej siete), vodný stav, prietok, režim odtoku, jazerá, vodné nádrže, ľadovce, stála snehová pokrývka, • Podpovrchová voda, význam vody pre človeka, problémy v oblastiach s nedostatočnými zásobami vody, • Príklady riešenia problémov spojených s nedostatkom vody.

<p>uviesť, ako režim odtoku ovplyvňuje možnosti hospodárskeho využitia riek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať hospodársky význam riek v rôznych oblastiach sveta. • Lokalizovať na mape prvky hydrografickej siete. Zhodnotiť socioekonomický význam jednotlivých riek, akú úlohu hrajú v kultúre obyvateľstva a akú v hospodárskom rozvoji v minulosti a v súčasnosti. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať vývoj reliéfu v jednotlivých oblastiach sveta. • Zhodnotiť podľa mapy zastúpenie jednotlivých povrchových celkov, lokalizovať jednotlivé prvky vertikálnej členitosti. • Porovnať podľa mapy zastúpenie povrchových celkov v jednotlivých oblastiach, zdôvodniť ich rozloženie z hľadiska vývoja reliéfu. • Uviesť príklady pôsobenia vonkajších činiteľov na povrch a porovnať ich v jednotlivých oblastiach. Porovnať vybrané jednotlivé regióny podľa georeliéfu, charakterizovať rozdiely v tvorbe georeliéfu v jednotlivých regiónoch, zamerať sa na vzájomné pôsobenie endogénnych a exogénnych síl. Uviesť konkrétne príklady prejavov vonkajších geomorfologických činiteľov a zhodnotiť ich vplyv tvorby reliéfu miestnej krajiny. • Charakterizovať oblasti intenzívnej sopečnej činnosti a porovnať ju s mapou litosféry (litosférických dosiek) Zeme. Zamerať sa na kladné a záporné dôsledky sopečnej činnosti. • Uviesť príklady prejavov vonkajších geomorfologických procesov na vybraných regiónoch Zeme a zhodnotiť ich vplyv na krajinu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Litosféra, zloženie zemskeho telesa, • stavba a vlastnosti zemskej kôry, rozdelenie litosféry (pevninská, oceánska), horniny tvoriace litosféru, litosférické dosky a ich pohyb, dôsledky ich pohybov, • vnútorné procesy, vznik pohorí, vulkanizmus, zemetrasenie, vrásové poruchy, príkrovy, • planetárne členenie litosféry, stabilné časti pevnín, štíty, platformy, mobilné orogénne zóny, jednotky oceánskeho dna, • tvárnosť zemskeho povrchu, pôsobenie geomorfologických činiteľov, typy georeliéfu.
<ul style="list-style-type: none"> • Pomocou mapy opísať horizontálne (šírkové) usporiadanie hlavných pôdných typov na Zemi a jeho väzby na podnebie. • Charakterizovať vertikálnu zonálnosť pôdných typov. Charakterizovať zonálne a azonálne pôdne typy na príkladoch v miestnej krajine. • Charakterizovať vznik a rozmiestnenie biocenóz na základe teploty a vlhkosti. Porovnať teploty, množstvo zrážok, pôdne typy, zastúpenie rastlín a živočíchov v bioklimatických pásmach. Zhodnotiť vzťahy vo vybranom krajinnom ekosystéme. • Vysvetliť prvotnú príčinu členenia biosféry so stúpajúcou nadmorskou výškou. Porovnajme výškové stupne a šírkové vegetačné pásma v rôznych oblastiach sveta. • Porovnať zákonitosti rozšírenia pôd, rastlínstva, živočíšstva v jednotlivých oblastiach Európy v závislosti od geografickej šírky a nadmorskej výšky. • Komplexne charakterizovať jednotlivé regióny 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedosféra, pôda, pôdotvorné činitele, • Pôdne horizonty, zloženie pôd, štruktúra a textúra pôdy, reakcia pôdy, humus, úrodnosť pôdy, pôdne druhy, • Pôdotvorné procesy, pôdne typy, význam pôd pre človeka, ochrana pôdy, problémy spojené s nedostatkom vhodnej pôdy. • Biosféra, krajinný ekosystém, • Vznik bioklimatických pásiem a ich rozloženie na Zemi, • Rastlinstvo a živočíšstvo oceánov, vertikálne členenie biosféry, • Význam biosféry pre človeka, ochrana ekosystémov.

<p>sveta pomocou tematických máp povrchu, podnebia, pôd, rozmiestnenia rastlinstva a živočíšstva.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť zákonitosti rozmiestnenia bioklimatických pásiem svetadielov (geografická šírka, nadmorská výška). Zhodnotiť väzby v jednotlivých bioklimatických pásmach v regiónoch. • Komplexne porovnať jednotlivé typy krajín (podnebie, vodstvo, pôdy, rastlinstvo, živočíšstvo). Komplexne zhodnotiť konkrétne typy krajín jednotlivých svetadielov (vybrať si ľubovoľné podobné alebo rozdielne). 	
--	--

HUMÁNNOGEOGRAFICKÉ REGIÓNY SVETA (22)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyčleniť humánnogeografické regióny podľa vybraného kritéria. • Zdôvodniť výber kritérií, podľa ktorých je možné vyčleňovať regióny na Zemi (kultúrne, hospodárske regióny a i.), porovnať vyčlenené regióny podľa vybraného kritéria. • Porovnať zaľudnenie rôznych častí sveta a zdôvodniť, ktoré prírodné a hospodárske podmienky ovplyvňujú zaľudnenosť oblastí, zamerať sa na štyri hlavné oblasti koncentrácie obyvateľstva (viac ako 100 obyvateľov na km²). • Na základe štatistických údajov (pomocou tabuliek) uviesť hodnoty natality, mortality a prirodzeného prírastku pre Zem ako celok, porovnať tieto údaje za jednotlivé oblasti. • Komplexne zhodnotiť zákonitosti vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva, poznať jednotlivé typy vekových pyramíd, porovnať vybrané vekové pyramídy rôznych štátov • Na základe údajov zhodnotiť súčasné trendy migrácie obyvateľstva, ich dôvody a možné dôsledky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Humánnogeografické regióny sveta, kritériá na vyčlenenie regiónov, • Počet obyvateľov na Zemi, počet obyvateľov v jednotlivých regiónoch, • Faktory ovplyvňujúce rast a pokles počtu obyvateľstva, populačná explózia, problémy spojené s populačnou explóziou, • Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota obyvateľstva, predpoklady osídľovania, • Dynamika obyvateľstva, prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva, demografický cyklus, • Štruktúra obyvateľstva podľa biologických, ekonomických a kultúrnych znakov v jednotlivých regiónoch, veková pyramída.
<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotiť konkrétne príklady lokalizácie priemyselnej výroby vo vzťahu k lokalizačným činiteľom. • Zhodnotiť, ako ťažba nerastných surovín ohrozuje životné prostredie v jednotlivých častiach sveta, ako ovplyvňujú rozmiestnenie priemyslu lokalizačné činitele, napríklad voda, dostatok pracovných síl, tradície, nerastné suroviny, poľnohospodárske plodiny. • Porovnať formy a druhy cestovného ruchu a na základe tematických máp zhodnotiť lokalizačné predpoklady. • Zostaviť (podľa mapy a literatúry) zoznam miest a oblastí, 10 kde možno realizovať jednotlivé druhy a formy cestovného ruchu. • Uviesť príklady prímorského, horského, 	<ul style="list-style-type: none"> • Poľnohospodárska výroba, význam poľnohospodárstva pre človeka, • Činitele ovplyvňujúce lokalizáciu poľnohospodárstva, poľnohospodárska výroba, rastlinná výroba, živočíšna výroba, • Ťažba nerastných surovín, priemyselná výroba, hlavné oblasti koncentrácie rozmiestnenia priemyslu, • Doprava, význam dopravy, • Cestovný ruch, význam cestovného ruchu, druhy a formy cestovného ruchu, oblasti cestovného ruchu, • Zahraničný obchod, export, import, platobná bilancia, • Služby.

<p>kultúrnohistorického cestovného ruchu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať ich prírodné a kultúrne podmienky podľa jednotlivých foriem cestovného ruchu. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zaradiť sídla vo svojom okolí podľa ich funkcií a porovnať ich navzájom. • Vysvetliť pojem urbanizácia, zdôvodniť jej odlišnosti vo vyspelých a rozvojových regiónoch. • Porovnať proces urbanizácie v rozvojových a rozvinutých krajinách, zdôvodniť jej odlišnosti a zhodnotiť tendencie urbanizácie v budúcnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Osídlenie, sídlo, obec, mestské a vidiecke osídlenie, metropola, aglomerácia, konurbácia, megalopolis, • štruktúra sídel, funkcie sídel, funkčné členenie mesta, centrum mesta, priestorový rast mesta, proces urbanizácie.

GEOGRAFIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť súvislosť medzi vytváraním reliéfu v jednotlivých geologických dobách a horninovým zložením geologických pásiem. Pomocou mapy charakterizovať vývoj Karpát a Panónskej panvy v jednotlivých geologických dobách, rozmiestnenie flyšových, jadrových, sopečných pohorí a Panónskej panvy. • Vymenovať významné nerastné suroviny Slovenska, lokalizovať miesta ich výskytu na mape a posúdiť ich vzťah k horninovému podložíu. • Opísať geomorfologické procesy, ktoré modelovali reliéf Slovenska a podľa mapy na konkrétnych príkladoch charakterizovať ich vplyv. Uviesť na príkladoch, ktoré geomorfologické procesy formovali reliéf. • Identifikovať geomorfologické celky v miestnej krajine. Uviesť lokalizáciu geomorfologických celkov miestnej krajiny konkrétne v teréne. • Vymenovať klimatotvorné činitele a charakterizovať špecifiká ich pôsobenia na území Slovenska. Opísať vplyv vzduchových hmôt a stacionárnych tlakových útvarov na podnebie (počasie) SR, analyzovať dôsledky polohy Slovenska blízko polárneho frontu, charakterizovať počasie pri cyklónálnej a anticyklónálnej situácii v lete a zime. • Podľa mapy určiť priemernú ročnú teplotu oblastí Slovenska, ročný chod teplôt, charakterizovať teplotný gradient a vznik teplotnej inverzie. Na základe štatistických údajov a klimatických diagramov porovnať klimatické hodnoty jednotlivých oblastí Slovenska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matematickogeografická, fyzickogeografická, socioekonomická poloha Slovenska; • povrchové celky, Karpaty, Panónska panva, horninové zloženie, zastúpenie nerastných surovín, • tvorba reliéfu endogénnymi a exogénnymi procesmi, typy reliéfu, geomorfologické členenie, geomorfologické celky; • klimatotvorné činitele, prúdenie vzduchových hmôt, polárny front, cyklóny, anticyklóny, stacionárne tlakové útvary, teplota vzduchu, zrážky, podnebné oblasti, počasie v miestnej krajine.

<ul style="list-style-type: none"> • Uviest' priemerné množstvo zrážok a zdôvodniť nerovnomerné rozloženie zrážok v priebehu roka na území Slovenska. • Podľa mapy určiť a porovnať podnebné oblasti Slovenska (teploty, zrážky a i.). • Podľa štatistických údajov porovnať jednotlivé oblasti 12 Slovenska podľa množstva zrážok a zdôvodnite rozčlenenie Slovenska podľa množstva zrážok. • Zaradiť miestnu krajinu do podnebných oblastí a charakterizovať jeho podnebné špecifiká. V teréne lokalizovať rieky (povodie, režim odtoku), vodné plochy a zásoby podzemnej vody v miestnej krajine. • Určiť vybrané rieky na mape. • Zdôvodniť nerovnomerné rozloženie zásob podzemnej vody. Vysvetlite súvis medzi rozložením podzemných vôd a geologickou stavbou územia (flyš, vápenec, nánosy štrku). • Vymenovať pôdne druhy a ich rozmiestnenie na území Slovenska, vysvetliť usporiadanie pôdnych typov (vertikálna zonálnosť, predhorská zonálnosť) a určiť azonálne pôdne typy. Poznať súvislosti medzi podnebí, vodstvom, geologickým podložím a pôdnymi druhmi a pôdnymi typmi v miestnej krajine. • Analyzovať fyzickogeografické činitele a mechanizmus ich vplyvu na rozšírenie rastlinných druhov. • Porovnať jednotlivé oblasti na Slovensku podľa druhov rastlínstva a živočíšstva v súvislosti s rozložením podnebia a pôd. • Charakterizovať typických zástupcov rastlínstva a živočíšstva v jednotlivých výškových stupňoch. • Uviest' rozčlenenie faunistických oblastí a ich väzby na nadmorskú výšku, teploty, množstvo zrážok, pôdne typy. • Zhodnotiť zásahy človeka do prirodzenej vegetácie v minulosti a na modelových príkladoch (lužné lesy, miestna krajina) poukázať na dôsledky v súčasnosti. výrub, priemyselné emisie, zdravé porasty). 	<ul style="list-style-type: none"> • Poloha Slovenska vzhľadom na hlavné európske rozvodie, • prvky hydrografickej siete a ich lokalizácia podľa mapy (Dunaj, Malý Dunaj, Morava, Váh, Nitra, Žitava, Hron, Ipel', Rimava, Slaná, Hornád, Bodrog, Torysa, Laborec, Latorica, Ondava, Topľa, Cirocha, Hnilec, Poprad, Dunajec, Orava, Revúca, Turiec, Kysuca), povodia riek, režim odtoku riek, jazerá (plesá), umelé vodné nádrže (Vodná nádrž Gabčíkovo, Liptovská Mara, Oravská priehrada, Šírava, Ružín, Domaša), • podzemné vody, minerálne a termálne vody; • vznik a význam pôdy, rozšírenie pôdnych typov a druhov, • horizontálna zonálnosť, výšková zonálnosť, pôdy v miestnej krajine, úrodnosť (bonita) pôd; • fyzickogeografické pomery a vplyv človeka na rozmiestnenie rastlínstva a živočíšstva, rastlinné pásmo a výškové stupne rastlínstva, • zalesnenosť územia, význam lesa, lužné lesy, živočíšne spoločenstvá, • ochrana rastlínstva a živočíšstva, miestna krajina.
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť vplyv prírodných a socioekonomických podmienok na osídlenie územia v historických súvislostiach. • Opísať historický vývoj osídľovania územia Slovenska a podmienky, ktoré ho ovplyvnili. • Analyzovať tematické mapy (hustota zaľudnenia, národnostné zloženie a i.) Slovenska a zaradiť oblasti Slovenska podľa týchto ukazovateľov. • Charakterizovať súčasný prirodzený prírastok na Slovensku a zdôvodniť jeho zmeny za ostatné desaťročia. Podľa tabuliek porovnať natalitu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj osídlenia, • Počet obyvateľov, • Rast počtu obyvateľstva, • Štruktúra obyvateľstva podľa veku, zamestnanosti, národnosti, náboženstva, • Sídla, sídelná štruktúra, • Urbanizácia, sídla a ich lokalizácia.

<p>mortalitu, prirodzený prírastok v jednotlivých oblastiach Slovenska.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na základe diagramu charakterizovať percentuálne vyjadrenie počtu obyvateľov patriacich k jednotlivým národnostným menšinám • Opísať sídla z hľadiska ich kultúrneho alebo hospodárskeho významu. Zhodnotiť tendencie urbanizácie Slovenska v najbližších rokoch. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotiť vývoj priemyselnej výroby v jednotlivých oblastiach Slovenska a v miestnej krajine. • Zhodnotiť hospodársky význam lesov a ich využitie na území Slovenska, negatívne dôsledky odlesnenia v jednotlivých oblastiach Slovenska a ich vplyv na prírodné pomery a na hospodársky potenciál, opísať poľnohospodárstvo (lesné hospodárstvo) v miestnej krajine. • Podľa mapy určiť smer hlavných trás železničnej, vodnej, cestnej a potrubnej dopravy na Slovensku, posúdiť stav jednotlivých druhov dopravy. • Na základe štatistických údajov zhodnotiť štruktúru zahraničného obchodu Slovenska. Charakterizovať zahraničný obchod Slovenska. • Charakterizovať oblasti s možnosťami využitia pre jednotlivé druhy a formy cestovného ruchu. Zhodnotiť možnosti cestovného ruchu v miestnej krajine, formy cestovného ruchu, ktoré sa môžu realizovať v miestnej krajine. • Uviesť oblasti Slovenska s narušeným životným prostredím, zhodnotiť dôvody ohrozenia. Posúdiť faktory ohrozujúce životné prostredie miestnej krajiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika hospodárstva a jeho vývoj, • Poľnohospodárska výroba a oblasti poľnohospodárskej výroby, • Priemyselná výroba a oblasti priemyselnej výroby, • Doprava, služby, zahraničný obchod, cestovný ruch, možnosti rozvoja cestovného ruchu.

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Význam geografie pre ľudskú spoločnosť	<ul style="list-style-type: none">informačno – receptívnareproduktívna	<ul style="list-style-type: none">frontálna výučbaindividuálna práca žiakovpráca vo dvojiciach
Planéta Zem a jej zobrazenie	<ul style="list-style-type: none">informačno – receptívnareproduktívnaproblémový výkladdiskusia	<ul style="list-style-type: none">frontálna výučbaindividuálna práca žiakovskupinová prácapráca vo dvojiciach
Fyzickogeografické regióny sveta	<ul style="list-style-type: none">informačno – receptívnareproduktívnaproblémový výkladheuristická metódy	<ul style="list-style-type: none">frontálna výučbaindividuálna práca žiakovskupinová prácapráca vo dvojiciach
Humánogeografické regióny sveta	<ul style="list-style-type: none">informačno – receptívnareproduktívnaproblémový výkladheuristická metódy	<ul style="list-style-type: none">frontálna výučbaindividuálna práca žiakovskupinová prácapráca vo dvojiciach
Geografia Slovenskej republiky	<ul style="list-style-type: none">informačno – receptívnareproduktívnaproblémový výkladheuristická metódy	<ul style="list-style-type: none">frontálna výučbaindividuálna práca žiakovpráca vo dvojiciach

VI. Učebné zdroje

Odborná literatúra:

- KOL. AUTOROV. 2005.** *Lexikón krajín sveta*. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306
- DUBCOVÁ A KOL. 2010.** *GEOGRAFIA pomôcka pre maturantov a uchádzačov o štúdium na vysokých školách*. 1.vyd. Enigma, Nitra. ISBN 9788089132348

Didaktická technika:

- notebook
- dataprojektor
- videotechnika
- interaktívna tabuľa

Materiálne vyučovacie prostriedky:

- KOL. AUTOROV. 2005.** *Školský atlas sveta*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385
- KOL. AUTOROV. 2001.** *Školský atlas – Zem, krajina, človek, mapa*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 16 s. ISBN 8080421536
- KOL. AUTOROV. 2001.** *Školský atlas – Európa*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001.
- KOL. AUTOROV. 2002.** *Školský atlas – Geografia pre stredné školy*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2002. 48 s. ISBN 9788080422295
- autoatlasy
- nástenné mapy jednotlivých kontinentov
- Interaktívny zemepisný atlas pre ZŠ a SŠ

Ďalšie zdroje:

- internet
- časopisy - National Geographic, Geografia, GEO, ...
- populárno-náučná literatúra
- DVD

VII. Hodnotenie predmetu

Zásady hodnotenia v predmete geografia sú v súlade s Metodickým usmernením č. 15/2006-R zo 7. júna 2006, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike. K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky – z testov, ústnych, písomných odpovedí alebo z orientácie na mape. Ústnu odpoveď učiteľ hodnotí bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní. Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí študentov informovať o stupnici hodnotenia a poskytnúť študentovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov ohodnotí učiteľ písomnú odpoveď známkou 1-5. O téme a termíne písomnej skúšky musí učiteľ študentov informovať týždeň vopred, o termíne krátkej písomnej skúšky (5 minútovka) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<i>počet bodov</i>	<i>známka</i>
	100%-90%	výborný
	89%-75%	chválitebný
	74%-50%	dobrý
	49%-30%	dostatočný
	29%-0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia.

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

A) Hodnotenie váhovým systémom

4 – ročné gymnázium (1.-4.ročník) a 8 – ročné gymnázium (príma – sexta)

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča

Váhy známok:

Váha 1

- prezentácia
- referát
- aktivita
- súťaže/olympiády

Váha 2

- ústna odpoveď
- kontrolné testy
- súťaže/olympiády

Váha 3

- tematické testy
- súťaže/olympiády

V prípade neúčasti žiaka na niektorej dôležitej kontrolnej činnosti (ústnej alebo písomnej), určiť náhradný termín. V prípade, že žiak sa nedostaví ani na náhradný termín skúšania (zo subjektívnych dôvodov), za nepreukázanie vedomostí na riadnom alebo náhradnom skúšaní učiteľ má právo hodnotiť známkou nedostatočný.

B) Hodnotenie bodovým systémom

Test – má byť tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými i zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený.

Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené body.

Počet testov: min. 3

Odpoveď – za odpoveď prideliť body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý vopred určený počet bodov.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/

Počet odpovedí: nie je povinná, odporúča sa

Päťminútovka/kontrolný test – hodnotenie je podobné ako pri odpovedi.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/

Počet 5min.: nie je povinný, odporúča sa

Prezentácia/referát – prideliť body podľa náročnosti a prezentovania

/0 až 3 body/

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď. Žiak má prehľad – koľko bodov získal, koľko mal získať. Vie koľko potrebuje získať, aby dosiahol lepší stupeň záverečného hodnotenia.

Názov predmetu	Rozširujúca informatika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Informatika – ako voliteľný predmet vo štvrtom ročníku sa vyučuje 3 hodiny týždenne. Má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Predmet nadväzuje na informatiku z predchádzajúcich ročníkov. Študenti by mali ovládať základný pojmový aparát informatiky, mali by mať primerané zručnosti v oblasti počítačových systémov, vedieť pracovať s textom, tabuľkou, graf. dokumentom, v sieti Internet a mať základné vedomosti z algoritmickej. Je určený pre maturantov a zameraný na získanie základných zručností z oblasti programovania v konkrétnom programovacom jazyku. Nevyžadujú sa predchádzajúce skúsenosti s programovaním, ale odporúčame absolvovať v treťom ročníku voliteľný predmet informatika..

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený do viacerých tematických celkov. Voliteľný predmet informatika vo štvrtom ročníku podstatne rozširuje vedomosti získané v predchádzajúcich ročníkoch v tematických okruhoch:

- Reprezentácie a nástroje
- Softvér a hardvér
- Algoritmické riešenie problémov

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci po absolvovaní predmetu získajú základné znalosti z programovacích jazykov a osvoja si základy algoritmického myslenia a systematického prístupu k riešeniu úloh, ktoré môžu uplatniť pri ďalšom štúdiu na vysoké škole i v praxi. Cieľom vyučovania informatiky na strednej škole je naučiť žiakov základné pojmy, postupy a prostriedky informatiky, budovať informatickú kultúru, t. j. vychovávať k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie by sa malo dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií (IT) vo vyučovaní iných predmetov a v organizovaní a riadení školy.

Výchovno – vzdelávací proces smeruje k tomu, aby žiaci:

- si rozvíjali schopnosť algoritmickej zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti
- získali praktické zručnosti v tvorbe projektových úloh z rôznych oblastí s uplatňovaním medzipredmetových vzťahov.
- si rozvíjali svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, zostaviť plán práce, špecifikovať podproblémy, distribuovať ich v skupine, vysvetliť problém ďalšiemu žiakovi, riešiť podproblémy, zhromaždiť výsledky, zostaviť ich do celkového riešenia, verejne so skupinou o ňom referovať)
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém, získať informácie z primeraných zdrojov, hľadať riešenie a príčinné súvislosti, sformulovať písomne a ústne názor, diskutovať o ňom, robiť závery)
- si rozvíjali svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o sebavzdelávanie

- sa naučili rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

III. Predmetové kompetencie

Výchovno-vzdelávací proces smeruje k tomu, aby žiaci:

- chápali princíp činnosti počítača, častí počítača /pamäte, mikroprocesor/
- dokázali riešiť problémy pomocou algoritmov, vedeli ich zapísať do programovacieho jazyka, hľadať a opravovať chyby
- rozumeli hotovému programom, určili vlastnosti vstupov, výstupov a vzťahy medzi nimi, vedeli ich testovať a modifikovať
- riešili úlohy pomocou príkazov s rôznymi obmedzeniami použitia príkazov, premenných, typov a operácií
- v programoch vedeli pracovať s textovým súborom
- dokázali používať a definovať funkcie bez parametrov aj s parametrami, správne používať lokálne a globálne premenné
- vedeli rozpoznať a odstrániť syntaktické chyby, opraviť chyby vzniknuté počas behu programu, identifikovať miesta programu, na ktorých môže dôjsť k chybám počas behu programu,
- dodržiavali zásady čitateľného zápisu algoritmu

V predmete informatika využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií:

Kognitívne kompetencie

- hľadať, zvoliť si a realizovať optimálne riešenie problému
- robiť selekciu informácií – určiť ktoré formácie sú dôležité
- schopnosť nájsť, nedostatky v riešení
- originalita – schopnosť produkovať nové neobvyklé riešenia, vyznačujúce sa prekvapujúcou vynachádzavosťou

Učebné kompetencie

- samostatne plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- tvorivo spracovávať informácie a praktický ich využívať
- racionálne a samostatne sa učiť – pripravovať sa na vyučovanie – písať seminárne práce, riešiť úlohy, projekty, zadania

Sociálne kompetencie

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- preberať spoluzodpovednosť za prácu tímu, v prípade aj roly iných členov tímu

Personálne kompetencie

- vystupovať so sebaistotou a sebadôverou
- kontrolovať svoje správanie, odolávať stresu, zachovať pokoj, byť spoľahlivý, dodržiavať pravidlá slušnosti, niesť zodpovednosť za svoje správanie a prácu
- sám sa motivovať, byť podnikavý, usilovný, disciplinovaný

Komunikačné kompetencie

- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- používať odborný jazyk
- spracovávať písomný materiál zrozumiteľným spôsobom
- prezentovať informácie – vysvetľovať a znázorňovať jasne, stručne, presne, zrozumiteľne
- komunikovať prostredníctvom informačných a komunikačných technológií

Kompetencie v oblasti IKT

- efektívne využívať informačno-komunikačné technológie pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní, vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov a riešení problémov reálneho života,
- prostredníctvom internetu a IKT získavať a spracovávať informácie v textovej aj grafickej podobe,
- algoritmicky myslieť a využívať tieto schopnosti v reálnom živote
- rozumieť príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne

Reprezentácie a nástroje (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">• posúdiť možnosti kódovania informácií rôznych typov• zakódovať informáciu do konkrétnej digitálnej reprezentácie• ilustrovať vzťah medzi dvojkovou a šestnástkovou reprezentáciou	<ul style="list-style-type: none">• informácia• kódovanie informácie• binárny kód• číselné sústavy• počítanie v dvojkovej sústave, v iných sústavách

Softvér a hardvér (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">• vymenovať jednotlivé časti počítača von Neumannovského typu, nakresliť jeho schému a vysvetliť súčinnosť jeho častí.	<ul style="list-style-type: none">• procesor a pamäť• vstupné a výstupné zariadenia a pamäťové zariadenia• hardvér a softvér

<ul style="list-style-type: none"> • poznať približné kapacity jednotlivých druhov pamäti a obmedzenia ich použitia. • vymenovať a charakterizovať základné prídavné zariadenia. • prenášať údaje medzi rôznymi zariadeniami. 	<ul style="list-style-type: none"> • základná architektúra počítača • realizácia programu v PC
--	--

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému (7)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné vlastnosti správneho algoritmu • identifikovať problém, ktorý sa bude riešiť algoritmicky • identifikovať vstupné informácie zo zadania úlohy • popisovať očakávané výstupy, výsledky, akcie • formulovať a neformálne (prirodzeným jazykom) vyjadriť ideu riešenia, • plánovať riešenie úlohy ako postupnosť príkazov vetvenia a opakovania. • rozdeliť problém na podproblémy (procedúry, funkcie) • skladať riešenie problému z vyriešených podproblémov • upraviť riešenie úlohy vzhľadom na rôzne požiadavky a obmedzenia (programu zmeniť vstupy, výstupy, spôsob spracovania, obmedzenie sady príkazov, premenných, typov) • manipulovať s priebežne zapamätanými údajmi (premenná), manipulovať so štruktúrami • zostaviť program, v ktorom sa vyhľadáva, modifikuje, vytvára, vypisuje, resp. vykresľuje 	<ul style="list-style-type: none"> • algoritmus a jeho vlastnosti • analýza riešenia problému – vstupy, výstupy, vzťahy medzi vstupom a výstupom • rozdelenie problému na menšie časti • syntéza riešenia z riešení menších častí • identifikácia vetvenia v algoritme • identifikácia opakovania (cyklov) v algoritme

Algoritmické riešenie problémov – programovací jazyk na zápis riešenia pomocou nástrojov na interakciu, premenných, cyklov, vetvenia (68)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • používať jazyk na zápis algoritmického riešenia problému (používať konštrukcie jazyka podľa pravidiel) 	<ul style="list-style-type: none"> • algoritmus, programovací jazyk, vývojové prostredie, kompilácia • program – spustenie, vykonanie, zastavenie • pravidiel zápisu (syntax) – rezervované

<ul style="list-style-type: none"> • lexikálne jednotky jazyka, základná štruktúra programu • príkazy vstupu a výstupu znaku • formátovaný vstup a výstup formátovací reťazec • príkaz priradenia, premenné, jednoduché dátové typy • logické výrazy a ich pravdivostná hodnota, unárne, binárne, špeciálne operátory • podmienený príkaz , príkaz switch • cykly • implicitná a explicitná typová konverzia • konštanty – makrá bez parametrov a s parametrami • funkcie (definícia, funkcia bez parametrov), dátový typ void, , globálne a lokálne premenné • textové súbory • polia • štruktúry • numerické metódy, nepresnosť numerických metód • algoritmy z mat. štatistiky • rozpoznať a odstrániť chyby vo formálnom zápise algoritmu 	<p>slová, identifikátory, konštanty, oddeľovače, programové konštrukcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • premenné, pravidlá jazyka pre použitie premenných • deklarácie (deklaračná časť) a príkazy (príkazová časť) • postupnosti príkazov (mechanizmus vyhodnocovania) • opakovanie (typy cyklov, podmienky, počítadlo, telo cyklu, vnorené príkazy) • vetvenie (typy podmienených príkazov, mechanizmus vyhodnocovania, vnorené príkazy) • podprogramy, parametre (mechanizmus volania, lokálne premenné, parametre, návratová hodnota) • opakujúce sa vzory
---	--

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia, ladenie, testovanie (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovať a interpretovať po krokoch aj formálny zápis postupu / algoritmu (krokovanie), vysvetliť proces vykonávania programu • diskutovať o kritických situáciách a obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, uvádzať argumenty • objaviť a vyjadriť princíp fungovania algoritmického riešenia (aj v rôznych iných typoch zápisov algoritmu, iný programovací jazyk, neformálny zápis) • určiť vzťahy medzi vstupmi a výstupmi • diskutovať o efektívnosti konkrétneho algoritmického riešenia vzhľadom na obmedzenia kontextu • diskutovať o efektívnosti využívania IKT pri riešení konkrétneho problému 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretovanie programu, krokovanie • testovanie, správnosť a kvalita riešenia • chyby v programe, logické chyby, chyby počas behu – hľadanie, identifikovanie, opravovanie

<ul style="list-style-type: none"> • overiť správnosť riešenia, algoritmu, zvoliť vhodnú testovaciu postupnosť údajov • hľadať a opravovať chyby v algoritme, identifikovať miesta programu, v ktorých môže dôjsť k chybám počas behu programu a vedieť ich opraviť • odhaľovať a riešiť kritické situácie • odhadovať zložitosť konkrétnych algoritmov – počet vykonaných krokov, počet porovnaní, počet volaní, veľkosť očakávaného výstupu • objaviť všeobecné vzťahy medzi informáciami • popísať vzťahy medzi informáciami na abstraktnej úrovni • generovať všeobecne platné pravidlá spracovania informácií • porovnať techniky na analýzu väčších súborov údajov • kriticky posúdiť klasické algoritmy a implementovať originálne algoritmy • vyhodnotiť konkrétne algoritmy – ich efektivitu, správnosť a zrozumiteľnosť • diskutovať o možnostiach riešenia úloh v rôznych programovacích jazykoch 	
---	--

V. Metódy a formy práce

- slovné – vysvetľovanie, prednáška, práca s textom, rozhovor
- názorno-demonštračné – prezentácia a pozorovanie, práca s obrazom
- zručnostno – praktické – napodobňovanie, experimentovanie, vytváranie zručností
- diskusné
- riešenie problémov
- skupinové a kooperatívne vyučovanie
- tvorba vlastných projektov
- vyučovanie podporované počítačom

VI. Učebné zdroje

- Informatika pre stredné školy – Ivan Kalaš a kolektív, SPN 2001
- C++ Výukový kurz – David Matoušek, 2018
- Jazyky C a C++ – Miroslav Virius, 2011

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, úroveň osvojenia výkonového štandardu žiakom. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané:

- obhajobou záverečných prác
- praktickou prácou pri PC
- písomnou formou
 - každý test je potrebné oznámiť týždeň dopredu
 - opravený test dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravený test musí vidieť
 - žiak absolvoval test v prípade dosiahnutia úspešnosti 30 % z celkového počtu bodov

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne:

- test – váha 2
- záverečná práca- váha 3
- iné hodnotenie – váha 1

Názov predmetu	Matematika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Cieľom matematiky na gymnáziách je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť.

Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote
- rozvíjali funkčné a kognitívne kompetencie, metakognitívne kompetencie a vhodnou voľbou organizačných foriem a metód výučby aj ďalšie kompetencie potrebné v živote
- rozvíjali logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému
- získali a rozvíjali zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa
- nové vedomosti získavali špirálovite, s množstvom propedeutiky prostredníctvom riešenia úloh s rôznym kontextom
- správne používali matematickú symboliku, znázorňovali vzťahy
- čítali s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť
- vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy)
- rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore, priestorovú predstavivosť
- boli schopní pracovať s návodmi a tvoriť ich
- naučili sa samostatne analyzovať texty úloh, a riešiť ich, odhadovať hodnotiť a zdôvodňovať výsledky, vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia
- používali prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií, čo by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

Žiak

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov, kompetencia riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analytickokritickom a tvorivom myslení
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja

- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- hľadať chyby v argumentácii a usudzovaní
- v jednoduchých prípadoch vysloviť kontra príklad všeobecných tvrdení
- rozlíšiť nepodložené tvrdenie v prípade, že má dostatok informácií
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť
- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti, sociálne komunikačné kompetencie
- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti, kompetencie sociálne a personálne
- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch, kompetencie pracovné
- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesionálne záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti
- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote. kompetencie občianske
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážené chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam,
- prispieva k naplneniu práv
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Prvý v päťročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne

Obsahový štandard

Čísla a operácie, vzťahy, závislosti a zmena /64/	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> • sčítavať, odčítavať, násobiť deliť výrazy • upraviť výraz vynímaním 	<ul style="list-style-type: none"> • výraz- celistvý a lomený. Sčítanie, odčítanie výrazov, násobenie a delenie výrazov. • úprava výrazov vynímaním pred zátvorku,

<ul style="list-style-type: none"> • upraviť výraz pomocou vzorcov • $(A+B)^2$, $(A-B)^2$, $A^2 - B^2$ • narábať s celistvými a lomenými výrazmi • vyjadriť neznámu zo vzorca • riešiť lineárne rovnice a nerovnice s 1 neznámou • riešiť sústavu dvoch lineárnych rovníc s dvoma neznámymi • riešiť kvadratickú rovnicu • urobiť skúšku správnosti • zistiť, či dané číslo je riešením nerovnice • riešiť lineárnu nerovnicu v rôznych číselných oboroch • graficky vyznačiť riešenie nerovnice • vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie nie veľkého počtu základných početových operácií a výpočet percent • použiť trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť na riešenie jednoduchých praktických úloh, posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov • flexibilne používať a navzájom premieňať jednotky • používať vhodné jednotky pri jednotlivých úlohách • používať a čítať čísla zapísané vedeckým spôsobom • že racionálne čísla majú periodický desatinný rozvoj • zvoliť spôsob výpočtu, ktorý v danej situácii vedie k čo najpresnejšiemu výsledku • zaokrúhľovať a počítať so zaokrúhlenými hodnotami • prečítať číslo zapísané rímskymi číslicami • vysvetliť princíp zápisu v pozičnej sústave a na základe toho prepísať číslo z inej ako desiatkovej sústavy do desiatkovej sústavy • vysvetliť princíp sčítania a násobenia v pozičnej sústave (napr. dvojkovej) • oboznámiť, ako súvisia iné číselné sústavy s výpočtovou technikou. 	<p>pomocou vzorcov, zložený zlomok,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie neznámej zo vzorca, riešenie lineárnej rovnice a nerovnice. • kvadratická rovnica. • desiatková číselná sústava. • vedecký zápis čísel. • odhad a rádový odhad výsledku • Iné číselné sústavy (rímska, dvojková, hexadecimálna), zápis prirodzených čísel v týchto sústavách, sčítanie a násobenie v dvojkovej sústave • vyplňanie formulárov s číselnými údajmi a práca s údajmi vyjadrenými v percentách (napr. úroky, miera nezamestnanosti, promile alkoholu v krvi) • práca s jednotkami, mierky máp a plánov • kurzy a meny peňazí • elementárna finančná matematika v domácnosti (rozhodovanie o výhodnosti nákupu alebo zľavy, poistenie, rôzne typy daní a ich výpočet, výpisy z účtov a faktúry) • práca s kalkulačkou (bežné výpočty – súčet, rozdiel, podiel, súčin, percentá, druhá mocnina a odmocnina; poradie operácií, zátvorky, použitie pamäti; na základe návodu zložitejšie výpočty); problémy, ktoré môžu nastať pri výpočtoch na kalkulačke • rôzne (negrafické) metódy reprezentácie vzťahov (slovné, algebrické, tabuľkové) • algebralizácia a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov (výrazy, vzorce, nerovnosti) • riešenie rovníc a sústav.
---	---

V. Metódy a formy práce

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- samostatná práca
- práca v skupine
- klasické formy vyučovania
- pamäťové počítanie
- rozhovor
- práca s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

Učebnica pre 1.ročník gymnáziá Odvárko, Hecht Kubáček

Zbierka úloh z matematiky pre 1.ročník Odvárko, Hecht

Učebnica pre 8.9-ročník základnej školy Šedivý

Pracovný zošit Kompanová Viera, Rastislav Švába

Odborná literatúra

Didaktické pomôcky

Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známku, bodmi /ústna odpoveď, prezentácia projektu/
- aktivita žiakov
- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok, z toho 2 zo štvrtročných prác a aspoň jednu z ústnej odpovede.

Hodnotenie sa prevádza v zmysle platného klasifikačného poriadku známkami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- štvrtročná práca váha 4
- kontrolná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Vyučujúci budú jednotne požívať nasledovnú stupnicu známok :

výborný	od 90% - 100%
chválitebný	od 75% - 89%
dobry	od 50% - 74%
dostatočný	od 30% - 49%
nedostatočný	menej ako 29%

Názov predmetu	Cvičenia z matematiky
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet Cvičenia z matematiky je zameraný na rozšírenie vedomostí z matematiky, ktoré budú žiaci potrebovať v reálnom živote. Obsahovým zameraním je hlavne prehĺbovanie vedomostí z logiky. Učebný predmet je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na všetkých stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Proces vzdelávania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote
- rozvíjali logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problémov
- získali a rozvíjali schopnosti súvisiace s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa
- rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a v priestore, priestorovú predstavivosť
- boli schopní pracovať s návodmi a tvoriť ich
- správne používali matematickú symboliku, znázorňovali vzťahy
- vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy)
- získali schopnosť samostatne analyzovať texty úloh a riešiť ich, odhadovať, hodnotiť a zdôvodňovať výsledky a vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia
- získali schopnosť používať prehľady, encyklopédie a primeranú odbornú literatúru
- rozvíjali schopnosť presne sa vyjadrovať a formulovať otázky

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky. Žiak:

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení
- vie argumentovať
- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, diagramy, grafy, tabuľky)
- dokáže hľadať efektívne riešenia úloh
- vie odhadnúť výsledok, inovovať zaužívané postupy
- získa zručnosti v procese samostatného učenia sa
- aplikuje získané vedomosti pri matematizácii reálnych situácií z bežného života

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Prvý v päťročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne

Matematika v reálnom živote (13)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">• riešiť jednoduché aj zložitejšie úlohy z reálneho života zamerané na čítanie s porozumením,• aplikovať vedomostí z rôznych častí matematiky (percentá, lineárne a kvadratické rovnice, lineárne nerovnice, logika)• zhodnotiť, či dané riešenie zodpovedá reálnej situácii• previesť skúšku správnosti danej úlohy• navrhnúť algoritmus pri špecifických úlohách• uplatniť vhodné metódy založené na analytickom, kritickom a tvorivom myslení	<ul style="list-style-type: none">• úlohy z reálneho života, s ktorými sa žiak stretáva bežne v :<ul style="list-style-type: none">- práci- obchode- domácnosti- pri cestovaní• riešenie slovných úloh so zameraním na:<ul style="list-style-type: none">- váženie- meranie- delenie

Geometria okolo nás (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v pravouhlej súradnicovej sústave • úlohu načrtnúť graficky • čítať z tabuliek, grafov a obrázkov • vybrať správnu metódu pri riešení danej úlohy • odhadnúť výsledok • inovovať postup riešenia 	<p>Úlohy zamerané na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary - súmerné útvary - obsahy a obvody

Logika (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná princípy riešenia jednotlivých hlavolamov • riešiť hlavolamy primeranej obtiažnosti • používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie • samostatne analyzovať texty úloh a riešiť ich, odhadovať, hodnotiť a zdôvodňovať výsledky a vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia 	<ul style="list-style-type: none"> • sudoku, krížovky, osemšmerovky • večný kalendár, historické miery • slovné úlohy zamerané na logiku

V. Metódy a formy práce

K tomu, aby žiak dosiahol výkonový štandard budeme používať:

- problémové vyučovanie
- samostatnú prácu
- prácu v skupinách
- brainstorming
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

Zbierka úloh, logické úlohy, hlavolamy, internet.

Odborná literatúra.

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známku, bodmi/ústna odpoveď, prezentácia projektu
- aktivita žiakov
- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- o každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži.

Hodnotenie predmetu je formou absolvoval(a)/ neabsolvoval(a). Aby žiak absolvoval daný predmet musí splniť konkrétne požiadavky:

- aktivita na vyučovacej hodine pri tvorbe a riešení logických úloh, zapájanie do skupinovej práce
- 2 testy za polrok- úspešnosť musí byť minimálne 50% z každého testu.

Názov predmetu	Rozširujúca matematika
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

Do vzdelávacieho obsahu predmetu sú začlenené nasledovné okruhy **prierezových tém** :
Osobnostný a sociálny rozvoj /Komunikácia / Rovnice, nerovnice sústavy.

II. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- čítajú s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- vyhľadávajú,
- získavajú a spracúvajú informácie vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Hlavným cieľom vyučovania matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku a matematické myslenie v svojom budúcom živote. Tomu musí zodpovedať spôsob vyučovania.

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:
kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky.

Žiak:

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov, kompetencia riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analytickokritickom a tvorivom myslení
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,

- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
 - hľadať chyby v argumentácii a usudzovaní
 - v jednoduchých prípadoch vysloviť kontra príklad všeobecných tvrdení
 - rozlíšiť nepodložené tvrdenie v prípade, že má dostatok informácií
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti, sociálne komunikačné kompetencie
- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti, kompetencie sociálne a personálne dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku
- osvojí si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov
- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote. kompetencie občianske
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Štvrtý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny / týždeň

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý	1. Výroky, množiny, matematické dôkazy	8
	2. Teória čísel	3
	3. Algebrické výrazy, mocniny a odmocniny	9
	4. Rovnice a nerovnice a ich sústavy	8
	5. Funkcie	15
	6. Planimetria	10
	7. Trigonometria	8
	8. Postupnosti	7
	9. Analytická geometria	15

Výroky, množiny, matematické dôkazy (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> rozoznať, ktoré vety (gramatické) sú výroky určiť pravdivostnú hodnotu výroku správne chápať význam logických spojok, určiť pravdivostnú hodnotu konjunkcie, alternatívy, implikácie a ekvivalencie dvoch výrokov utvoriť negáciu zloženého výroku správne chápať výroky, ktoré obsahujú slová každý, žiadny, aspoň, práve, najviac a tvoriť ich negácie utvoriť k danej implikácii jej obmenu, negáciu i obrátenú implikáciu určiť vzťahy medzi množinami a znázorniť ich pomocou Vennových diagramov správne interpretovať množinové operácie zjednotenie, prienik a doplnok určiť zjednotenie a prienik množín i doplnok množiny poznať pojem interval, jeho zápis, ovládať množinové operácie s intervalmi a dokázať ich používať poznať základné druhy dôkazov (priamy, nepriamy, sporom) a dokumentovať ich príkladmi použiť základné druhy dôkazov pri dokazovaní jednoduchých tvrdení 	<ul style="list-style-type: none"> Výrok, pravdivostná hodnota výroku hypotéza, zložený výrok, základné logické spojky (a, alebo, ak-tak, vtedy a len vtedy), negácia výroku. Výroková forma, obor pravdivosti výrokovej formy. Definície a vety. Negácia, obmena a obrátenie implikácie, základné metódy dôkazov (priamy, nepriamy, sporom). Existenčný a všeobecný kvantifikátor. Množina, operácie medzi množinami. Vennove diagramy. Intervaly a operácie s nimi.

Teória čísel (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať deliteľnosť prirodzených čísel a overovať deliteľnosť konkrétnych čísel • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmu prvočíslo, zložené číslo, deliteľ, násobok, súdeliteľné a nesúdeliteľné čísla, ciferný súčet • sformulovať pravidlá deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 a 10 • určiť najmenší spoločný násobok a najväčší spoločný deliteľ prirodzených čísel • rozoznať na konkrétnych číslach konečný a nekonečný desatinný rozvoj reálneho čísla, nekonečný periodický rozvoj, racionálne a iracionálne číslo • znázorniť reálne číslo na číselnej osi • definovať absolútnu hodnotu reálneho čísla a vysvetliť jej geometrický význam 	<ul style="list-style-type: none"> • Prirodzené číslo. Deliteľ, násobok, znaky deliteľnosti, prvočíslo, zložené číslo, prvočíselný rozklad, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ. • Množina prirodzených, celých, racionálnych a reálnych čísel. Základné operácie v jednotlivých číselných oboroch. Zobrazenie množiny reálnych čísel.

Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny(9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvoriť výrazy, zapísať slovný text pomocou konštánt, premenných a znakov operácií • sčítať, odčítať, násobiť mnohočleny, vydeliť mnohočlen lineárnym dvojčlenom • určiť obor definície výrazu a vyčíslieť jeho hodnotu pre konkrétne reálne číslo • upraviť výrazy s mocninami a odmocninami, s faktoriálmi, upraviť výrazy obsahujúce hodnoty funkcií sin, cos, tg, cotg a log i výrazy s absolútnou hodnotou • riešiť jednoduché úlohy využívajúce základné pravidlá počítania s mocninami s celočíselným, racionálnym i reálnym mocniteľom 	<ul style="list-style-type: none"> • Prepis slovného textu, tvorenie výrazov. • Výrazy s reálnymi číslami, výrazy s konštantami a premennými, hodnota výrazu. • Obor premennej a obor definície výrazu. • Operácie s mnohočlenmi. • Výrazy s neznámou v menovateli, výrazy s mocninami, odmocninami, faktoriálmi a kombinačnými číslami, výrazy s hodnotami logaritmickej funkcie, s hodnotami goniometrických funkcií, výrazy s absolútnou hodnotou. • Úpravy výrazov. • Mocniny s prirodzeným, celým, racionálnym a reálnym mocniteľom, odmocniny a základné pravidlá počítania s nimi.

Rovnice a nerovnice a ich sústavy (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť, aký je rozdiel medzi dôsledkovou a ekvivalentnou úpravou rovnice a nerovnice • uplatniť poznatok, že pri dôsledkovej úprave je skúška súčasťou riešenia • vyriešiť jednoduchú rovnicu a nerovnicu s jedným parametrom, vykonať diskusiu riešenia vzhľadom na parameter • použiť metódu substitúcie pri riešení rovníc i nerovnic • použiť ekvivalentné úpravy pri vyjadrení neznámej zo vzorca • využiť ekvivalentné úpravy pri riešení lineárnych rovníc a nerovnic s jednou neznámou, s neznámou v menovateli • riešiť jednoduché typy rovníc s neznámou v odmocnenci, s absolútnou hodnotou • efektívne riešiť sústavu 2 (3) lineárnych rovníc s 2 (3) neznámymi • poznať grafické znázornenie sústavy 2 lineárnych rovníc s 2 neznámymi a chápať geometrický význam jej riešenia • správne riešiť jednoduché typy nerovnic v súčinovom a podielovom tvare • efektívne riešiť všetky typy kvadratických rovníc • poznať úlohu diskriminantu kvadratickej rovnice • poznať a využívať súvis medzi riešením kvadratickej nerovnice a grafom kvadratickej funkcie • riešiť základné goniometrické rovnice v \mathbb{R} • vysvetliť postup pri riešení zložitejších goniometrických rovníc, pri riešení aplikovať goniometrické vzorce a vlastnosti goniometrických funkcií • správne riešiť základné exponenciálne a logaritmické rovnice • aplikovať vlastností exponenciálnych a logaritmických funkcií pri riešení exponenciálnych a logaritmických rovníc 	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnica, riešenie rovnice (ako postup), dôsledková a ekvivalentná úprava, nerovnica . • Lineárna rovnica, grafické a algebrické riešenie lineárnej rovnice. • Lineárna nerovnica. • Lineárne rovnice a nerovnice s parametrom. Sústava lineárnych rovníc s 2, 3 neznámymi. • Rovnice a nerovnice v súčinovom a podielovom tvare, rovnice s neznámou v absolútnej hodnote. • Kvadratická rovnica, nerovnica a jej riešenie. Súvis kvadratickej rovnice a nerovnice s grafom príslušnej kvadratickej funkcie. Kvadratické rovnice s parametrom, rovnice s neznámou v menovateli a odmocnenci. • Goniometrické rovnice. • Exponenciálne a logaritmické rovnice.

Funkcie (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov funkcia, predpis funkcie, obor definície a obor hodnôt, argument, funkčná hodnota a graf funkcie • rozoznať v slovnom texte funkčnú závislosť a matematicky ju sformulovať • určiť vlastnosti funkcie (monotónnosť, lokálne extrém, párnosť a nepárnosť, ohraničenosť, periodičnosť) • vysvetliť na konkrétnych príkladoch princíp vytvorenia inverznej funkcie k prostej • funkcii a aplikovať ho na jednoduché funkcie • načrtnúť, na základe poznania grafu funkcie $y = f(x)$, grafy funkcií $y = -f(x)$, $y = f(x) + k$, $y = f(x)$, • $y = f(x + q)$, $y = f(x - q) + k$ • definovať lineárnu funkciu, poznať jej obor definície a obor hodnôt • načrtnúť graf funkcie $y = kx + q$, popísať jej vlastnosti • nájsť predpis lineárnej funkcie, ak sú dané jej body • zostrojiť graf lineárnej funkcie s absolútnymi hodnotami • definovať kvadratickú funkciu, poznať jej obor definície a obor hodnôt, vlastnosti • nájsť vrchol a os paraboly, ktorá je grafom kvadratickej funkcie, určiť jej nulové body a načrtnúť ju • definovať lineárnu lomenú funkciu, určiť obor definície, obor hodnôt, vlastnosti, načrtnúť graf ľubovoľnej lineárnej lomenej funkcie • definovať mocninovú funkciu, poznať jej obor definície, • opísať na konkrétnych príkladoch vlastnosti a načrtnúť grafy mocninových funkcií s párnym a nepárnym, kladným a záporným exponentom • definovať exponenciálnu funkciu, poznať jej obor definície a obor funkčných hodnôt, načrtnúť graf • nájsť k danému argumentu funkčnú hodnotu a k danej funkčnej hodnote argument • vysvetliť na konkrétnych príkladoch vzájomnú súvislosť exponenciálnej a logaritmickej funkcie ako funkcií 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkčná závislosť, funkcia ako predpis, vlastnosti funkcií. • Lineárna funkcia, obor definície a obor hodnôt, graf, vlastnosti. • Funkcia s absolútnou hodnotou, jej graf a základné vlastnosti. • Kvadratická funkcia a jej graf, vlastnosti. Grafy kvadratickej funkcie s absolútnou hodnotou. • Grafy mocninových funkcií. • Nepriama úmernosť, lineárna lomená funkcia-grafy a vlastnosti. • Goniometrické funkcie. Grafy a základné vlastnosti goniometrických funkcií. • Exponenciálna funkcia, jej základné vlastnosti a grafy. • Logaritmickej funkcie ako funkcie inverzná k exponenciálnej, jej vlastnosti. • Dekadický a prirodzený logaritmus, základné vlastnosti logaritmov.

<p>navzájom inverzných</p> <ul style="list-style-type: none"> • definovať logaritmus a opísať pravidlá logaritmovania súčinu, podielu, mocniny • aplikovať pravidlá logaritmovania pri logaritmovaní i odlogaritmovaní výrazov • definovať goniometrické funkcie sínus, kosínus, tangens a kotangens, poznať ich definičné obory, obory hodnôt, grafy a periódy • nájsť k danému argumentu funkčnú hodnotu a k danej funkčnej hodnote argument 	
--	--

Planimetria (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné geometrické útvary v rovine (bod, priamka, rovina) a na konkrétnych príkladoch opísať vzťahy medzi nimi • definovať geometrické útvary (úsečka, uhol, trojuholník, štvoruholník, konvexný n-uholník, kružnica, kruh) • sformulovať vetu o vzťahu medzi obvodovým a stredovým uhlom, Talesovu vetu a použiť ju pri riešení úloh • rozlíšiť konvexný a nekonvexný geometrický útvar • klasifikovať vzájomnú polohu dvoch priamok, priamky a kružnice, vzájomnú polohu dvoch kružníc • klasifikovať trojuholníky • aktívne ovládať pojmy trojuholník, štvoruholník, rovnobežník (štvorec, kosoštvorec, kosodĺžnik, obdĺžnik), lichobežník, ťažnice, výšky, stredné priečky, kružnicu vpísanú a opísanú trojuholníku, ich definície a vlastnosti, poznať vlastnosti strán, uhlov a uhlopriečok v štvoruholníku • aktívne ovládať pojmy mnohoúhelník, počet uhlopriečok, pravidelný n-uholník, súčet vnútorných uhlov • aktívne ovládať pojmy kružnica, kruh, tetiva, oblúk, medzikružie • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov uhol dvoch priamok, vzdialenosť bodu od priamky a vzdialenosť dvoch rovnobežiek • vypočítať obsahy a obvody trojuholníkov, štvoruholníkov, pravidelných n-uholníkov, kruhu a jeho 	<ul style="list-style-type: none"> • Základné útvary v rovine, polpriamka, uhol, polrovina, dvojice uhlov, pravý uhol, rovnobežnosť. Konvexné a nekonvexné útvary, trojuholník, štvoruholníky, konvexné n-uholníky, kružnica. • Zhodnosť a podobnosť trojuholníkov, vety o zhodnosti a podobnosti trojuholníkov. • Ťažnica, výška, stredná priečka, kružnica vpísaná a opísaná trojuholníku, ťažisko, priesečník výšok. • Základné polohové vzťahy a jednoduché metrické úlohy. • Uhly v kružnici, stredový, obvodový uhol a vzťahy medzi nimi, Talesova veta. • Euklidove a Pytagorova veta. • Obsahy a obvody rovinných útvarov, pravidelných n-uholníkov, štvoruholníkov, kruhu i jeho častí. • Množiny bodov danej vlastnosti, kružnica a dotyčnica kružnice. • Konštrukčné úlohy, rozbor, počet riešení. • Zhodné a podobné zobrazenia v rovine (osová a stredová súmernosť, otáčanie, posúvanie). • Skladanie osových súmerností. • Konštrukčné úlohy riešené pomocou geometrických zobrazení.

<p>časť</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť aplikované úlohy pomocou trigonometrie • chápať pojem geometrické zobrazenie, definovať zhodné zobrazenie v rovine • využívať vety o podobnosti a zhodnosti trojuholníkov pri výpočtoch prvkov geometrických útvarov • sformulovať Euklidove a Pytagorovu vetu • vysvetliť pojem súmernosť rovinných útvarov • chápať pojem geometrické zobrazenie, definovať zhodné zobrazenie v rovine • využívať vety o podobnosti a zhodnosti trojuholníkov pri výpočtoch prvkov geometrických útvarov • aplikovať v konštrukčných úlohách vedomosti o trojuholníku, jeho ťažniciach, ťažisku, výškach, kružnici vpísanej a opísanej • zostrojiť v danom zhodnom zobrazení obraz bodu, priamky, mnohoúhelníka a kružnice • aplikovať v konštrukčných úlohách vedomosti o zhodných zobrazeniach 	
--	--

Trigonometria (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • riešiť pravouhlý trojuholník pomocou goniometrických funkcií ostrého uhla • riešiť všeobecný trojuholník pomocou sínusovej a kosínusovej vety • aplikovať poznatky o goniometrických funkciách a o vzťahoch medzi prvkami trojuholníka v rôznych častiach matematiky, fyziky i pri riešení jednoduchých praktických trigonometrických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplikácia poznatkov o goniometrických funkciách pri riešení trojuholníka. • Sínusová a kosínusová veta. • Riešenie jednoduchých trigonometrických úloh a jednoduchých (štylizovaných) úloh z praxe.

Postupnosti (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať na konkrétnych príkladoch obsah pojmu postupnosť a člen postupnosti, • konečná a nekonečná postupnosť • vysvetliť pomocou konkrétnych príkladov spôsoby určenia postupnosti (vzorcom pre n-tý člen i rekurentne) • určiť ľubovoľný člen postupnosti a načrtnúť jej graf • zistiť monotónnosť a ohraničenosť daných postupností • rozhodnúť, či daná postupnosť je aritmetická, geometrická alebo iná • aktívne ovládať základné vzťahy aritmetickej i geometrickej postupnosti • aplikovať poznatky o postupnostiach v praktických úlohách, poznať najmä aplikáciu geometrickej postupnosti v situáciách s pravidelným rastom či poklesom veličín (úrokovanie, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Postupnosť, spôsoby jej určenia (vrátane rekurentného). Monotónnosť, ohraničenosť a graf postupnosti, limita postupnosti (intuitívne). • Aritmetická a geometrická postupnosť, diferencia a kvocient, súčet prvých n členov postupnosti. • Aplikácia poznatkov o postupnostiach pri riešení slovných úloh.

Analytická geometria (15)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť zavedenie súradnicovej sústavy na priamke, v rovine • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov vektor a umiestnenie vektora • vypočítať súradnice vektora určeného dvojicou bodov • definovať pojem skalárny súčin vektorov, určiť skalárny súčin vektorov, odchýlku dvoch vektorov, súradnice stredu úsečky • vypočítať vzdialenosť dvoch bodov • vysvetliť pojmy smerový uhol priamky, smerový a normálový vektor priamky, normálový vektor roviny • napísať parametrické vyjadrenie priamky, všeobecnú rovnicu a smernicový tvar priamky danej dvoma bodmi • napísať parametrické vyjadrenie, všeobecnú rovnicu roviny danej tromi bodmi • zistiť vzájomnú polohu dvoch priamok a 	<ul style="list-style-type: none"> • Karteziánska sústava súradníc na priamke, v rovine. • Bod a jeho súradnice. Stred úsečky a jeho súradnice, vzdialenosť dvoch bodov (dĺžka úsečky). • Súradnice a veľkosť vektora, odchýlka vektorov a ich skalárny súčin. • Analytické vyjadrenie priamky v rovine a priestore (parametrické vyjadrenie, všeobecný a smernicový tvar), smerový a normálový vektor priamky, smernica a smerový uhol priamky. • Vzájomná poloha bodu a priamky, vzájomná poloha dvoch priamok, odchýlka priamok, vzdialenosť bodu od priamky (v rovine). • Analytické vyjadrenie roviny (parametrické vyjadrenie, všeobecný tvar), normálový vektor roviny. • Vzájomná poloha bodu a roviny, priamky a roviny, vzájomná poloha dvoch rovín. • Rovnica kružnice (stredový i posunutý tvar).

<p>určiť ich prienik, vzájomnú polohu priamky a roviny a určiť ich prienik, vzájomnú polohu dvoch rovín</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítať vzdialenosť bodu od priamky (v rovine) • vypočítať odchýlku dvoch priamok, odchýlku dvoch rovín, vzdialenosť bodu od roviny, odchýlku priamky od roviny • napísať analytické vyjadrenie kružnice danej stredom a polomerom • určiť charakteristické prvky kružnice z jej analytického vyjadrenia • klasifikovať analytickou metódou vzájomnú polohu priamky a kružnice 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájomná poloha bodu a kružnice, vzájomná poloha priamky a kružnice.
--	--

V. Metódy a formy práce

K tomu, aby žiak dosiahol výkonový štandard budeme používať:

- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- samostatnú prácu
- práca v skupinách
- klasické formy vyučovania
- pamäťové počítanie
- rozhovor
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

Učebnica pre 1.2.3.4.ročník gymnáziá
 Zbierka úloh z matematiky pre 1.2.3.4.ročník
 Odborná literatúra
 Didaktické pomôcky
 Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie
- slovné hodnotenie
- hodnotenie známku, bodmi/ústna odpoveď, prezentácia projektu
- aktivita žiakov
- samostatná práca
- písomné skúšanie

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- opravenú písomnú prácu dôsledne analyzovať, žiak musí vedieť kritériá hodnotenia a opravenú písomku musí vidieť
- každej známke musí byť žiak informovaný
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži
- žiak musí mať minimálne 5 známok za polrok, z toho 2 zo štvrtročných prác a aspoň jednu z ústnej odpovede.

Hodnotenie sa prevádza z zmysle platného klasifikačného poriadku známami 1 – 5. Výsledná známka sa vypočíta ako vážený priemer známok, pričom jednotlivé váhy priradíme nasledovne :

- štvrťročná práca váha 4
- kontrolná práca váha 2
- iné hodnotenie váha 1

Vyučujúci budú jednotne požívať nasledovnú stupnicu známok :

výborný od 90% - 100%

chválitebný od 75% - 89%

dobrý od 50% - 74%

dostatočný od 30% - 49%

nedostatočný menej ako 29%.

Názov predmetu	Cvičenia z matematiky
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet matematika na gymnáziách je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament: „Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

II. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku a matematické myslenie vo svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- čítajú s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh,
- vyhľadávajú,
- získavajú a spracúvajú informácie vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Hlavným cieľom vyučovania matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku a matematické myslenie v svojom budúcom živote. Tomu musí zodpovedať

- spôsob vyučovania

Žiak sa má oboznámiť so základnými matematickými nástrojmi a spôsobmi reprezentácie (vzorce, premenné a funkcie, modely, diagramy, grafy, tabuľky), a to predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, má získať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Prostredníctvom riešenia úloh by sa mal žiak oboznamovať aj s príkladmi praktického použitia matematiky v súčasnosti aj v minulosti.

III. Predmetové kompetencie

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky.

Žiak:

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov, kompetencia riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analytickokritickom a tvorivom myslení
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaní rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií
- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- hľadať chyby v argumentácii a usudzovaní
- v jednoduchých prípadoch vysloviť kontra príklad všeobecných tvrdení
- rozlíšiť nepodložené tvrdenie v prípade, že má dostatok informácií
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti, sociálne komunikačné kompetencie
- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti, kompetencie sociálne a personálne dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku
- osvojí si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov
- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote. kompetencie občianske
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Štvrtý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny / týždeň

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý	10. Stereometria	18
	11. Kombinatorika	8
	12. Pravdepodobnosť a štatistika	14
	13. Systematizácia učiva	18

Stereometria (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">klasifikovať vzájomnú polohu dvoch priamok, priamky a roviny, dvoch rovínvyužiť základné vety stereometrie a poznatky o vzájomnej polohe priamok a rovín pri konštrukcii priesečnice dvoch rovín, priesečníka priamky s rovinou, pri konštrukcii rovinného rezu hranola a ihlanaurčiť (konštrukčne aj výpočtom) a znázorniť v jednoduchých prípadoch odchýlky priamok a rovín.určiť vzdialenosť bodu od priamky, vzdialenosť bodu od roviny, vzdialenosť dvoch rovnobežných rovín.zobraziť jednoduché telesá vo voľnom rovnobežnom premietanícharakterizovať základné mnohosteny a rotačné telesá (kocka, kváder, hranol, ihlan, zrezaný ihlan, rotačný valec, kužeľ, zrezaný kužeľ, guľa, guľová plocha)vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, ihlana, rotačného valca a kužeľa, zrezaného ihlana a kužeľa, gule.	<ul style="list-style-type: none">Základné útvary v priestore, bod, priamka, rovina, vzájomná poloha dvoch priamok,rovnobežnosť priamok, vzájomná poloha priamky a roviny, dvoch rovín.Kolmosť, priamka kolmá na rovinu, kolmosť rovín.Telesá, hranol, kolmý hranol, ihlan, štvorsten, pravidelné a rotačné telesá (valec, kužeľ,guľa).Vzdialenosť bodu od roviny, vzdialenosť bodu od priamky.Odchýlka dvoch priamok, priamky a roviny dvoch rovín, kolmosť rovín.Objemy a povrchy hranatých aj rotačných telies, vlastnosti objemu.

Kombinatorika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">riešiť jednoduché kombinatorické úlohy	<ul style="list-style-type: none">Kombinatorické pravidlo súčtu a súčinu,

<p>systematickým vypísaním všetkých možností s</p> <ul style="list-style-type: none"> • využitím vhodného organizačného princípu • riešiť zložitejšie kombinatorické úlohy využitím kombinatorického pravidla súčtu a súčinu, či pomocou základných vzorcov pre počet variácií, permutácií a kombinácií • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov permutácie, variácie (aj s opakovaním) a kombinácie • vyčíslieť hodnotu konkrétneho kombinačného čísla buď priamo z definície alebo pomocou vlastností Pascalovho trojuholníka 	<p>permutácie (poradia), variácie, variácie s opakovaním, kombinácie, faktoriál, kombinačné číslo, Pascalov trojuholník. Základné vlastnosti kombinačných čísel a Pascalovho trojuholníka.</p>
---	--

Pravdepodobnosť a štatistika (14)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať na konkrétnych príkladoch pojmy štatistický súbor, štatistická jednotka a znak. Určiť rozsah daného štatistického súboru. • vykonať triedenie štatistického súboru podľa daného znaku. Určiť absolútne a relatívne. • početnosti znakov (tried) a zostaviť tabuľku početnosti. Graficky znázorniť rozdelenie početnosti. • vypočítať priemer, modus, medián, rozptyl a smerodajnú odchýlku. • vysvetliť na konkrétnych príkladoch obsah pojmov náhodný jav, istý jav, nemožný jav, opačný jav, nezávislé javy • aplikovať základný vzorec na výpočet pravdepodobnosti pre javy, ktorých počet je možné určiť jednoduchým výpočtom, kombinatorickou úvahou, pomocou doplnkovej pravdepodobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Štatistický súbor, znak, rozsah súboru, absolútna a relatívna početnosť, aritmetický priemer. Modus, medián, rozptyl, smerodajná odchýlka. • Diagram. • Jav, pravdepodobnosť javu, náhodný, istý, nemožný a opačný jav, nezávislé javy. Doplnková pravdepodobnosť.

Systematizácia učiva (18)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne používať matematickú symboliku, symbolicky zapísať tvrdenie • používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy) • samostatne analyzovať texty úloh a riešiť ich, odhadovať, hodnotiť a zdôvodňovať výsledky a vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia • dokáže hľadať efektívne riešenia úloh • aplikovať získané vedomosti pri matematizácii reálnych situácií z bežného života 	

V. Metódy a formy práce

K tomu, aby žiak dosiahol výkonový štandard budeme používať:

- problémové vyučovanie
- samostatnú prácu
- práca v skupinách
- klasické formy vyučovania
- pamäťové počítanie
- rozhovor
- prácu s internetom práca na PC s výukovými programami

VI. Učebné zdroje

- Učebnica pre 1.2.3.ročník gymnáziá
- Zbierka úloh z matematiky pre 1.2.3.4.ročník
- Odborná literatúra
- Didaktické pomôcky
- Internet a výukové programy

VII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak vzdelávací výkonový štandard zvládol alebo nie. Zisťovanie úrovne osvojených kompetencií v zmysle výkonových štandardov bude prevádzané nasledovne :

- priebežné individuálne skúšanie žiaka
- aktivita žiaka
- samostatná práca žiaka
- písomné skúšanie

Žiak v uvedenom predmete je hodnotený formou **absolvoval(a) /neabsolvoval(a)**.

Aby žiak bol hodnotený absolvoval musí mať **50%-nú úspešnosť hodnotených výstupov** za jednotlivé polroky v danom školskom roku.

Pri hodnotení žiaka budeme dodržiavať nasledovné zásady :

- žiak môže byť hodnotený známkou/resp. bodmi, percentuálne, slovné/. O type hodnotenia žiak musí byť vopred informovaný vyučujúcim.
- každú písomnú prácu je potrebné oznámiť s náležitým časovým predstihom
- žiak má právo vidieť hodnotenú prácu a poznať kritéria hodnotenia,
- s každým hodnotením musí byť žiak oboznámený
- každú ústnu odpoveď je potrebné ústne vyhodnotiť
- ohodnotiť každú úspešnú účasť v matematickej súťaži

Názov predmetu	Občianska náuka – rozširujúci predmet
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebaopoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle, oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- orientácii v politických, právnych a ekonomických faktov tvoriacich rámec každodenného života,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- osvojovaniu si základov ekonomickej gramotnosti, dôležitej na orientáciu v zložitých podmienkach modernej trhovej ekonomiky a k orientovaniu a rozhodovaniu sa v rôznych situáciách na trhu,
- získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu o uplatnení sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle,
- zvládnutiu základného kategoriálno-pojmového aparátu filozofie,
- prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratie zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

III. Predmetové kompetencie

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:

- sociálnych a personálnych,
- spoločenských a občianskych,
- iniciatívnosť a podnikavosť,
- schopnosť naučiť sa učiť.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý vo štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý/Oktáva	1. Filozofia	28
	2. Psychológia	10
	3. Sociológia	5
	4. Politológia	12
	5. Právo	9
	6. Ekonómia a ekonomika	11
	7. Trh práce	2
	8. Religionistika	3

Filozofia (28)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">• uviesť rozdielne znaky filozofie a mýtu• nájsť v texte znaky mytologického a filozofického uvažovania• vymenovať individuálne aj spoločenské predpoklady vzniku filozofie• uviesť rozlišovacie znaky, ktoré odlišujú filozofické otázky od bežných otázok• na základe filozofického textu sformulovať otázku, ktorú tento text rieši• sformulovať vlastné stanovisko k filozofickému textu a postaviť vlastnú otázku, na základe inšpirácie filozofickým textom• vymenovať základné a vedľajšie filozofické disciplíny• popísať predmet záujmu základných a vedľajších filozofických disciplín• porovnať predmet záujmu základných a vedľajších filozofických disciplín• uviesť vzťah medzi filozofiou a špeciálnymi vedami• uviesť rozlišovacie znaky medzi scientisticky a iracionálne orientovanými filozofickými smermi• uviesť základné identifikačné znaky filozofie, vedy, náboženstva, ideológie• identifikovať prvky filozofickej reflexie, vedeckého vyjadrovania, náboženského presvedčenia,• umeleckej tvorby a prípadných ideologizmov v textoch, ktoré obsahujú viacero týchto zložiek.	<ul style="list-style-type: none">• Filozofia a mýtus• Filozofia, mýtus, pojem, pojmové myslenie, obrazné myslenie, predstava• Predpoklady vzniku filozofie. Filozofické otázky a zdroje filozofických úvah• Údiv, pochybnosť, agnosticizmus, skepticizmus, hraničná situácia, kritické myslenie• Základné a vedľajšie filozofické disciplíny• Ontológia, gnozeológia, logika, etika, filozofická antropológia, filozofia dejín, sociálna filozofia, politická filozofia, filozofia prírody, filozofia práva• Vzťah filozofie, vedy, náboženstva, umenia• Scientizmus, eklekticizmus, iracionalizmus, teológia, teizmus, deizmus, panteizmus• Filozofia v starovekom Grécku Rané obdobie• Arche, logos, Milét'ania, Pytagorovci,• Parmenides, Zenón z Eley• Zmena a trvanie, dialektika, oheň, logos• Zmena a trvanie, apórie, bytie, ontológia• Empedokles, Anaxagoras, atomisti• Živly, nenávisť, láska, nús, korene vecí, atómy, determinizmus, pluralizmus, materializmus• Sofisti• Protagoras, Gorgias, Antropologický

<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť príčinu hľadania spoločného počiatku všetkých vecí • vymenovať prvé filozofické predstavy o pralátke sveta • porovnať jednotlivé pralátky • vysvetliť Parmenidovu nemožnosť nebytia, • určiť kritéria rozlišovania medzi pravým a nepravým bytím (skutočnosťou a zdaním) • vysvetliť Zenónove apórie ako dôkazy o nemožnosti neustálych zmien a pohybu • interpretovať Herakleitove vysvetlenie podstaty sveta • porovnať Parmenidovu a Herakleitovu náuku charakterizujúcu podstatu sveta • vysvetliť Herakleitov dialektický spôsob myslenia • určiť jednotlivé Herakleitove a Parmenidove prvky vo filozofii prvky vo filozofii Empedokla a Anaxagorasa • charakterizovať prvú atomistov ako prvých materialistov • charakterizovať spoločenskú situáciu, ktorá vyprofilovala sofistov • vysvetliť podstatu „pravdy“ v ponímaní sofistov • popísať spôsob odhaľovania pravdy na základe eristickej metódy • posúdiť, kam môžu siahať hranice dôsledne uplatňovaného relativizmu v poznaní • popísať Sokratovú metódu poznania • vysvetliť Sokratovskú iróniu • porovnať pravé a nepravé bytie • na základe analýzy textu vysvetliť podstatu Platónovej dualistickej ontológie • vysvetliť predmet skúmania metafyziky • vymenovať oblasti záujmu Aristotela • interpretovať Aristotelovo ponímanie kategórií ako ontologických jednotiek • porovnať podstatu vecí u Platóna a Aristotela. • interpretovať Aristotelove názory na spoločnosť a štát • popísať Aristotelovu kozmológiu • vymenovať jednotlivé filozofické smery poklasického obdobia • poukázať na spoločné prvky nachádzajúce sa vo filozofii klasického a poklasického obdobia • navzájom porovnať jednotlivé smery 	<p>obrat, logika, gnozeologický, etický relativizmus, pravda. Mienka, zdanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasické obdobie gréckej filozofie, Sokrates, maieutika, dialogická metóda, hľadanie pravdy • Klasické obdobie gréckej filozofie • Platón • Dualistická ontológia, idea, vzory, odrazy, idealizmus • Aristoteles, logika, metafyzika, fyzika, kozmológia, politea • Poklasické obdobie gréckej filozofie • Stoici, skeptici, epikurejci, novoplatonici • Úvod do stredovekej filozofie • Kresťanstvo, filozofia, múdrosť, viera, zjavené náboženstvo, univerzity • Patristika – jej najvýznamnejší predstavitelia • Tertulianus, Origenes, Aurelius Augustinus • Augustín, pravda, iluminácia, idea, Boh • Scholastika • Arabská židovská filozofia • Spor o univerzálie • Avicenna, Averroes, Maimonides • Učenie Tomáša Akvinského • Metafyziky, teológia, filozofia, odkazy na Božiu existenciu • Filozofia humanizmu a renesancie • Mikuláš Kuzanský, Giordano Bruno, novoveká prírodoveda, morálka a etika, štát a právo • Dejiny novovekej F • Predstavitelia empirizmu • Bacon, idoly, indukcia • Predstavitelia empirizmu, Lock, kvality, idey, tabula rasa • Predstavitelia empirizmu • Berkeley, Hume, solipsizmus, • Predstavitelia racionalizmu • Descartes, metodická skepsa, dualizmus, dedukcia, Leibniz, Spinoza, dualizmus, monizmus, pravdy faktu, pravdy rozumu, intuícia • Osvietenstvo – encyklopedisti, Voltaire, Montesquieu, Diderot, Rousseau
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • popísať dôsledok šírenia kresťanstva na filozofické myslenie • charakterizovať spoločenské podmienky nástupu stredovekej filozofie • vysvetliť vzťah medzi teológiou a filozofiou vo filozofickom myslení v období stredoveku • vymenovať dve základné obdobia stredovekej filozofie • charakterizovať spoločenské podmienky nástupu patristiky • vysvetliť vzťah filozofie a teológie u jednotlivých predstaviteľov • vysvetliť cestu poznania podľa Augustína a vyvodiť z nej dôsledky • nájsť spoločné prelínajúce sa prvky vo filozofii Augustína a Platóna • charakterizovať spoločenské podmienky nástupu scholastiky • vysvetliť podstatu problému v otázke sporu o univerzálie • interpretovať filozofiu arabský a židovských filozofov • posúdiť dôsledky vplyvu východných filozofií na európsku filozofiu • vysvetliť vzťah filozofie a teológie (rozumu a viery) u Tomáša Akvinského v kontexte stredovekého myslenia, • na základe predchádzajúcich vedomostí porovnať metafyzickú koncepciu Aristotela a Tomáša Akvinského • vysvetliť dôkazy Božej existencie u Tomáša Akvinského • charakterizovať spoločenské podmienky nástupu humanizmu a renesancie • vysvetliť dôsledok vedeckých objavov na filozofické myslenie • popísať filozofické koncepcie predstaviteľov humanizmu a renesancie • vysvetliť pojem empirizmus • vymenovať predstaviteľov empirizmu • vysvetliť Baconovu metódu poznania • popísať jednotlivé prekážky poznania • porovnať indukčný a dedukčný spôsob myslenia • vysvetliť pojem tabula rasa • vysvetliť rozdiel medzi Lockovými ideami a kvalitami • diskutovať o dôsledkoch solipsizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvietenstvo – mechanistickí materialisti, La Mettrie, Holbach, • Helvétius • Nemecká klasická filozofia – Imanuel Kant • Poznanie pred poznaním, transcendentálny, kopernikovský obrat, kategorický imperatív, kritika čistého rozumu, kritika praktického rozumu • Nemecká klasická filozofia – Fichte, Schelling • Subjektívny idealizmus, filozofia totožnosti, Ja – Neja, transcendentálny idealizmus, filozofia prírody • Nemecká klasická filozofia – Hegel, Duch, idealizmus, sebauvedomenie, triáda, dialektika, filozofia dejín • Poklasická filozofia 19. stor. - Scientistická línia – Pozitivismus, Pozitívny fakt, metafyzika, teologické, metafyzické, pozitívne štádium • Empiriokriticizmus a novokantovstvo, Mach, Avenarius, Marburská škola, bádenska škola • Poklasická filozofia 19. stor. - Scientistická línia – Marxizmus • Pozitívny fakt, metafyzika, teologické, metafyzické, pozitívne štádium • Antropologická línia poklasickej filozofie – Kierkegaard, estetické, etické, náboženské štádium, Schopenhauer, Nietzsche, Nihilizmus, nadčlovek, estetické, etické, náboženské štádium, voluntarizmus, vôľa • Filozofia života, Dilthey, Bergson • Moderná filozofia 20. storočia • Fenomenológia • Podstata, esencia, intuícia, eidetická veda • Filozofia existencie a existencializmus – Jaspers, Heidegger • Obklopujúce, existencia, úzkosť, pobyt, existenciál, časovosť • Existencie a existencializmus – Jean-Paul Sartre, esencia, sloboda, projekt • Pragmatizmus • Praktický život, inštrumentalizmus, konsenzová teória
--	---

<p>v ontológii</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť dopad Humovej filozofickej koncepcie na ďalší vývoj filozofie • vysvetliť príčinu Berkelyho nominalistického stanoviska • interpretovať Descartesovu metódu poznávania • definovať pojem racionalizmus • aplikovať deduktívny spôsob myslenia na Descartesov spôsob poznávania • vysvetliť Descartesov dôkaz Božej existencie • uviesť vzťah medzi filozofickou koncepciou Descartesa a Leibiza a Spinozu • porovnať ontologické názory predstaviteľov racionalizmu • popísať dobu, v ktorej sa zrodilo osvietenstvo • vlastnými slovami uviesť dôsledky osvietenského myslenia na spoločnosť • identifikovať prvky empirizmu a prvky racionalizmu v osvietenском myslení • vymenovať predstaviteľov osvietenstva • definovať pojem mechanistický materializmus • vymenovať predstaviteľov mechanistického materializmu • porovnať živelný a mechanistický materializmus a uviesť jeho predstaviteľov • vysvetliť dôvody Kantovej kritiky metafyziky • popísať Kantov spôsob poznávania, • vysvetliť pojem kopernikovský obrat • zhodnotiť prínos Kantovej filozofie • zhodnotiť prínos Kantovej filozofie • popísať princípy Kantovej autonómnej morálky • porovnať Kantov etický názor s inými názormi. • vysvetliť rozdiel medzi filozofiou Kanta a Fichteho a Schellinga • vysvetliť pojem subjektívny idealizmus a filozofia totožnosti • vysvetliť dôvod odmietnutia skúmania metafyzických otázok • vysvetliť pojem pozitívny fakt • popísať vývoj ľudského ducha v dejinách • vysvetliť dôvod vytvorenia Comtovej klasifikácie vied • interpretovať filozofiu empiriokriticizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • Neorealizmus a nové ontológie, štrukturalizmus • Whitehead, Hartmann, Foucault • Analytická filozofia • Jazyk, lingvistika, sémantika, pragmatika, reprezentácia, význam, Wittgenstein • Analytická filozofia, Carnap, Popper • Kritérium zmyslu, princíp verifikácie, indukcionizmus, • Falzifikácia, dedukcionizmus
--	---

a novokantovstva

- vlastnými slovami vysvetliť praktické zameranie marxistickej filozofie
- opísať charakter doby a nájsť príčiny zrodu marxizmu
- vysvetliť pojmy dialektický materializmus, historický materializmus
- vysvetliť spoločenské podmienky, ktoré podnietili vznik poklasických filozofických smerov
- interpretovať jednotlivé spôsoby existencie u S. Kierkegaarda
- vysvetliť rozdiel v chápaní vôle u Schopenhauera a Nietzseho
- popísať charakter filozofie života
- vymenovať predstaviteľov filozofie života
- popísať spoločenské podmienky, ktoré ovplyvnili filozofické prúdy 20. storočia
- vysvetliť princíp hľadania pravdy prostredníctvom fenomenologickej metódy
- opísať príčiny vzniku filozofického smeru existencializmu
- vymenovať predstaviteľov existencializmu a filozofie existencie
- vysvetliť chápanie existencie vo filozofickej koncepcii Jaspers a Heideggera
- zaujať vlastné stanovisko ku zmyslu a podstate existencie človeka
- vysvetliť chápanie existencie vo filozofickej koncepcii Sartra
- zaujať diskutovať o zmysle a podstate existencie človeka
- uviesť vzťah medzi našimi pojmami a praktickým životom
- posúdiť nevyhnutnosť chápania užitočnosti ako kritéria pravdy
- menovať predstaviteľov pragmatizmu
- uviesť príklady aplikovania filozofických myšlienok pragmatizmu v reálnom živote
- vymenovať predstaviteľov neorealizmu a štrukturalizmu
- vysvetliť predstavu Hartmannovej a Whiteheadovej ontologickej výstavby sveta
- na základe predchádzajúcich získaných vedomostí popísať vývoj ontológie
- popísať štrukturalizmus ako metódu skúmania
- uviesť vzťah medzi invariantom vedenia

<p>a myslením človeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť problém poznávacieho statusu jazyka (spochybnenie referencie jazyka) • analyzovať jazyk a jeho význam z pohľadu sociálnej a jazykovej praxe • interpretovať metaforu klietky, kde človek je väzňom svojho jazyka • interpretovať Wittgensteinovo ponímanie faktov • vie porovnať jednotlivé metódy poznania u predstaviteľov. 	
---	--

Psychológia (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť prečo a ako sa ľudia odlišujú vo svojich prejavoch správania • porovnať rôzne metódy učenia • pozná a uplatňuje zásady duševnej hygieny • uviesť ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí • vymenovať faktory, ktoré vplyvajú na jeho vnímanie a poznávanie • uviesť ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí • vymenovať faktory, ktoré vplyvajú na jeho vnímanie a poznávanie • využívať získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí, voľbe profesnej orientácie • uplatniť spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch • popísať proces socializácie • zdôvodniť nevyhnutnosť naplnenia sociálnych potrieb • posúdiť mieru sociálneho vplyvu na seba i okolie • popísať dôsledky sociálneho vplyvu na človeka • uviesť spôsob, akým sa určuje miera sociálneho vplyvu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Predmet štruktúra, význam psychológie. Vývin psychiky, úloha dedičnosti a prostredia. Učenie. Dedičnosť, prostredie, senzibilné obdobie, druhy učenia • Hoministická veda, psychika, prežívanie, správanie, odvetvia psychológie • Osobnosť a psychické javy osobnosti • Temperament schopnosti, charakter, motívy, postoje, vôľové vlastnosti, vnímanie, fantázia, myslenie, reč, predstavy, pamäť, citové a vôľové motivačné procesy, citové stavy a stavy pozornosť • Osobnosť a psychické javy osobnosti, temperament schopnosti, charakter, motívy, postoje, vôľové vlastnosti, vnímanie, fantázia, myslenie, reč, predstavy, pamäť, citové a vôľové motivačné procesy, citové stavy a stavy pozornosť • Teórie temperamentu osobnosti, Hippokrates, Jung, Eysneck, Kretschmer • Základy sociálnej psychológie. Jednotlivec a skupina. • Socializácia a sociálna rola • Sociálny vplyv • Sociálna skupina, socializácia, sociálne potreby, anticipačná socializácia, sociálne učenie • Sociálny, závislosť, nezávislosť • konformita, nekonformita, nonkonformita, uniformnosť, konvenčnosť

Sociológia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popísať vývoj sociológie ako vedy • vymenovať významných predstaviteľov sociológie • obhájiť racionálne využívanie voľného času, pozná niektoré spoločenské organizácie a inštitúcie vo svojom okolí pracujúce s mládežou • diskutovať o závažnosti vplyvu socializačných činiteľov • zostaviť rebríček socializačných činiteľov podľa miery vplyvu • uviesť rôzne typy sociálnych skupín • na príkladoch vie uviesť, k akým dôsledkom môžu viesť predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín • objasní podstatu niektorých sociálnych problémov súčasnosti a popíše možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť • vysvetliť príčiny sociálnej stratifikácie • porovnať jednotlivé typy sociálnych zmien. • vymenovať sociálne organizácie • popísať charakter vstupu do jednotlivých sociálnych organizácií • vysvetliť pojem byrokracia • porovnať základné pohľady na rodinu z funkcionalistického i konfliktualistického hľadiska • vymenovať a porovnať typy rodiny a manželstva, zhodnotiť význam rodiny ako základnej spoločenskej jednotky • uviesť konkrétne príklady funkcie rodiny odporované vo svojom okolí i svojom živote • vymenovať jednotlivé výchovné štýly • popísať jednotlivé výchovné štýly • porovnať jednotlivé výchovné štýly • priradiť jednotlivé výchovné štýly k rodinám vo svojom okolí • vysvetliť pojem sociálna zmena, identifikovať príčiny sociálnych zmien 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociológia. História sociológie • Auguste Comte, Emile Durkheim, Max Weber, Karl Marx • Socializácia • Socializačné činitele. Sociálna skupina • Socializácia, socializačný činiteľ • Skupinová identita, agregát, železný zákon oligarchie, inštrumentálny, expresívny vodca, vlastné cudzie, členské, referenčné sociálne skupiny • Ideálna byrokratická organizácia, dobrovoľné, donucovacie, utilitárne organizácie • Kultúra ako činiteľ integrujúci a diferencujúci • Materiálna, nemateriálna, etnocentrizmus, relativizmus, kultúrna zmena • Sociálna deviácia a sociálna kontrola • Deviácia, funkčná, dysfunkčná, teórie deviácie, sociálna kontrola. • Normy chovania, deviácie • Sociálne rozdiely a nerovnosti. Stratifikačné systémy. • Sociálne zmeny • Základné črty sociálnej stratifikácie, základ sociálnej stratifikácie – moc, ekonomické postavenie, prestíž, horizontálna mobilita, vertikálna mobilita • Zdroje sociálnej zmeny, teórie sociálnej zmeny. • Sociálne organizácie • Dobrovoľné, utilitárne, donucovacie, byrokracia • Rodina • funkcie rodiny, výchovné štýly • Sociálna zmena • Sociálna zmena, príčiny sociálnej zmeny

Politológia (12)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popísať znaky štátu • vymenovať charakteristiky právneho štátu, • pozná akú funkciu plní v štáte ústava a ktoré oblasti upravuje • vysvetliť, prečo je štátna moc v SR rozdelená na tri nezávislé zložky • rozlíšiť funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR • vie porovnať funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR • popísať vertikálne členenie štátnej moci. • popísať charakter demokracie v starovekom Grécku • vysvetliť rozdiel medzi priamou a nepriamou demokraciou • vysvetliť pojmy plebiscit a referendum. • charakterizovať podstatu demokracie, • odlíšiť demokraciu od nedemokratických foriem riadenia • rozlíšiť a porovnať historické a súčasné typy štátov (formy vlády) • popísať funkciu politických strán • popísať vývoj politických strán • porovnať politické programy jednotlivých druhov strán • pozná základnú klasifikáciu strán • vymenovať jednotlivé ideológie • vlastnými slovami definovať funkcie ideológie, • na základe vedomostí získaných z iných predmetov popísať spoločenské a historické pozadie vzniku ideológie • zaujať etický postoj k jednotlivým druhom ideológií • uviesť pôvod politickej elity • vlastnými slovami schopný vysvetliť funkciu politickej elity • uviesť vzťah medzi štátnou a straníckou politickou elitou • rozlíšiť demokratický a nedemokratický spôsob výberu politickej elity • menovať príklady politických vodcov, • analyzovať činnosť politického vodcu. • objasniť podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte • charakterizovať podstatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Štát • Znak štátu • Znak štátu , monarchia, republika, štátna moc, štátne územie, štátne občianstvo, štátne symboly, štátna suverenita • Právny štát. Ústava SR • Zvrchovanosť, nezávislosť národa , Preambula, členenie Ústavy SR • Štátna moc a jej členenie horizontálne členenie • Štátna moc • Vertikálne členenie • Demokracia a jej znaky • Demokracia v starovekom Grécku, Kleistenes, Solón, Perikles • Demokracia a jej znaky, znaky modernej demokracie • Formy štátu • Kabinetné, parlamentná, prezidentská forma vlády, republika, monarchia • Politické strany • Ľavica, pravica, sociálne, konzervatívne, liberálne • Ideológie • Liberalizmus, konzervativizmus, Sociálna demokracia, socializmus, komunizmus, nacioalizmus, fašizmus, nacizmus, feminizmus • Politická elita a vodcovstvo • Vodca, elita • Voľby, volebný výber. Volebné systémy • Funkcie volieb a politických strán, druhy volieb • Ekonomické a neekonomické nátlakové skupiny • Ekonomické a neekonomické nátlakové skupiny

<p>komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb, rozlišuje spôsoby volieb</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať jednotlivé zložky politického systému a poznať ich úlohu, porovnať výhody a nevýhody jednotlivých volebných systémov. 	
---	--

Právo (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> menovať jednotlivé druhy ekonomických a neekonomických nátlakových skupín, popísať funkciu ekonomických a neekonomických nátlakových skupín diskutovať o potrebnosti ekonomických a neekonomických skupín v spoločnosti vysvetliť rozdielnosť medzi morálnymi a právnymi normami uviesť myšlienkové zdroje európskej právnej kultúry uviesť, ktoré štátne orgány vydávajú právne predpisy aj ako a kde sú zverejňované popísať etapy legislatívneho procesu. rozlíšiť náplň činnosti orgánov právnej ochrany uviesť príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania na nich obrátiť zdôvodniť význam občianskeho práva, určiť oblasť spoločenskej praxe, kde sa aplikuje občianske právo vie uviesť podmienky vzniku manželstva, vie uviesť podoby náhradnej rodinnej starostlivosti vie zdôvodniť nevyhnutnosť existencie podmienok uzavretia manželstva odôvodniť účel sankcií pri porušení právnych noriem rozlíšiť rozdiel medzi prečinom, zločinom a priestupkom menovať jednotlivé druhy trestných činov definovať predmet pracovného práva porovnať jednotlivé spôsoby ukončenia pracovnej zmluvy vysvetliť pojem skúšobná doba menovať jednotlivé náležitosti pracovnej zmluvy vie aplikovať základné práva spotrebiteľa vymenovať dokumenty zakotvujúce ľudské 	<ul style="list-style-type: none"> Právo a iné normatívne systémy. Právna kultúra Morálne, estetické, náboženské, právne normy, pramene európskej právnej kultúry, komparácia jednotlivých právnych kultúr Formy vyjadrenia práva. Tvorba práva Právna sila, právne predpisy, legislatívny proces Náprava nezákonnosti v právnom štáte Nezávislosť súdnictva, napadnuteľnosť, rozhodnutí opravnými prostriedkami, petičné právo, prokuratúra, advokácia Občianske právo Spôsobilosť na právne úkony, vlastníctvo, dedenie, záväzky, zmluvy. Rodinné právo Podmienky uzavretia manželstva, náhradná rodinná starostlivosť Trestné právo Deliktálna zodpovednosť, orgány činné v trestnom konaní, trestný čin, priestupok, trest Pracovné právo Pracovný pomer, pracovná zmluva, skúšobná lehota, výpoveď, odstupné Práva spotrebiteľa Slovenská obchodná inšpekcia, záručná doba, reklamácia Čo sú ľudské práva? Dokumenty na ochranu ľudských práv . Systém ochrany ľudských práv Filozofia ľudských práv, Všeobecná deklarácia ľudských práv, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd, Európska sociálna charta, vnútroštátne a medzinárodné prostriedky, ombudsman Eutanázia

<p>práva</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť systém ochrany zabezpečujúci ochranu ľudských práv • zdôvodniť, že nie všetko čo chce má na to aj právo • na príkladoch uviesť svoje práva i práva iných • kam sa má obrátiť v prípade porušovania ľudských práv • popísať právnu stránku vykonávania eutanázie u nás a vo svete • vysvetliť pojmy aktívna, pasívna eutanázia, • vysvetliť rozdiel medzi samovraždou a asistovanou samovraždou • zaujať vlastné stanovisko k problematike eutanázie • popísať právnu stránku vykonávania interrupcie u nás a vo svete • zaujať vlastné stanovisko k problematike interrupcií • vysvetliť pojem interrupčná turistika. • popísať právnu stránku vykonávania interrupcie u nás • interpretovať stanovisko abolicionistov a mortikalistov • zaujať vlastné stanovisko k problematike trestu smrti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívna, pasívna, samovražda, asistovaná samovražda • Interupcie • Trest smrti • Abolicionisti, mortikalisti
---	---

Ekonomía a ekonomika (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok a na základe toho charakterizovať ekonomiku SR • orientovať sa v problematike fungovania trhového mechanizmu • vysvetliť proces tvorby dopytu, ponuky. • popísať ekonomický kolobeh • popísať funkciu jednotlivých subjektov trhu • vymenovať výrobné faktory • vymenovať jednotlivé dôchodky, ktorý plnú z vlastníctva výrobných faktorov • porovnať dostupnosť jednotlivých výrobných faktorov • vysvetliť pojem akumulácia kapitálu, • analyzovať situáciu na trhu výrobných faktorov • vysvetliť rozdiel medzi fyzickou a právnickou 	<ul style="list-style-type: none"> • Základy ekonomie a ekonomiky, vymedzenie základných pojmov • Ekonomía, ekonomika, vzácnosť statkov, druhy statkov, základné ekonomické otázky, čo, ako, pre koho? • Typy ekonomík. Základné princípy fungovania trhovej ekonomiky. Trhový mechanizmus • Typy ekonomík, proces tvorby cien, trhová konkurencia, prebytok, nedostatok, ekvilibrium, • Ekonomický kolobeh - základné funkcie trhu a typy trhov, základné subjekty - spotrebitelia, domácnosti, štát, typy trhov • Výrobné faktory • Základné formy podnikania. Členenie podnikov

<p>osobou</p> <ul style="list-style-type: none"> vymenovať jednotlivé druhy obchodných spoločností vymenovať jednotlivé druhy živnosti vysvetliť základné rozdiely v právnych formách podnikania diskutovať o výhodách a nevýhodách foriem podnikania zdôvodniť nevyhnutnosť zásahu štátu do ekonomiky vymenovať ciele, ktoré sleduje hospodárska politika štátu uviesť nástroje hospodárskej politiky štátu, vysvetliť podstatu monetárnej politiky štátu. zdôvodniť nevyhnutnosť zásahu štátu do ekonomiky vymenovať ciele, ktoré sleduje hospodárska politika štátu uviesť nástroje hospodárskej politiky štátu, zostaviť položky, ktoré sú súčasťou štátneho rozpočtu vymenovať národohospodárske ukazovatele vysvetliť metódy výpočtu HDP vysvetliť rozdiel medzi HDP a ČDP definovať slovo amortizácia vymenovať inštitúcie, ktorých cieľom je koordinovať medzinárodný obchod popísať činnosť medzinárodných inštitúcií zdôvodniť potrebu medzinárodnej ekonomickej integrácie popísať medzinárodnú integráciu na mikro a makro úrovni uviesť úlohu bánk a iných finančných inštitúcií ako finančných sprostredkovateľov získať vedomosti o základných bankových produktoch – bežný účet, internetové bankovníctvo získať základné vedomosti o produktoch a funkciách poisťovní. 	<ul style="list-style-type: none"> Živnosti, obchodné spoločnosti, akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, verejná obchodná spoločnosť Komanditná spoločnosť Ekonomická úloha štátu <p>Monetárna politika Ekonomická úloha štátu Fiškálna politika Národné hospodárstvo Národohospodárske ukazovatele, hrubý národný, hrubý domáci produkt, zamestnanosť, inflácia, možnosť dovozu a vývozu Medzinárodná ekonomická integrácia Mikro a makro úroveň, európska integrácia Úloha peňazí. Vznik peňazí. Finančné inštitúcie – banky a poisťovne Banky, bankový účet, Poisťovne, produkty poisťovní.</p>
--	--

Trh práce (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizovať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok a na základe toho charakterizovať ekonomiku SR 	<ul style="list-style-type: none"> Trh práce – dopyt po práci, ponuka práce, cena práce – mzda, formy mzdy Mobilita práce - pracovný trh v EÚ, globalizácia pracovného trhu, rekvifikácia,

<ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v problematike fungovania trhového mechanizmu. 	<p>celoživotné vzdelávanie</p> <ul style="list-style-type: none"> Písomné materiály uchádzača o zamestnanie Žiadosť o prijatie do zamestnania, motivačný list, prihláška na štúdium, profesijný životopis
--	---

Religionistika (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> definovať vlastnými slovami pojem náboženstvo, religionistika, teológia, synkretizmus vysvetliť rozdiel medzi teológiou a religionistikou zhodnotiť význam náboženstva v živote jedinca načrtnúť pomocou slepej mapy vývoj náboženstiev na svete vymenovať svetové náboženstvá vysvetliť podstatu a historický vývin kresťanského náboženstva vymenovať základné zväzky kníh kresťanského učenia chronologicky a geograficky umiestniť vznik kresťanského náboženstva uviesť orientačný počet stúpenčov kresťanského náboženstva porovnať sviatky a obrady kresťanského náboženstvá s inými náboženstvami určiť hierarchiu vedúcich predstaviteľov katolíckej cirkvi zhodnotiť význam kresťanského náboženstva pre jednotlivca zdôvodniť nevyhnutnosť náboženskej tolerancie vysvetliť podstatu a historický vývin judaizmu vymenovať základné zväzky kníh judaizmu, chronologicky a geograficky umiestniť vznik judaizmu porovnať sviatky a obrady judaizmu s inými náboženstvami vysvetliť podstatu a historický vývin islamu vymenovať základné zväzky kníh islamu, žiak vie chronologicky a geograficky umiestniť vznik islamu uviesť orientačný počet stúpenčov islamu, porovnať sviatky a obrady islamu s inými náboženstvami vysvetliť podstatu a historický vývin hinduizmu a budhizmu 	<ul style="list-style-type: none"> Vývoj náboženského myslenia, kresťanstvo, religionistika, teológia, polyteizmus, monoteizmus, živé a mŕtve náboženstvá, synkretizmus, Biblia, Starý a Nový zákon, pápež, biskup, kardinál, Vianoce, Veľká noc, reformácia, pápež Judaizmus, Islam Tóra, Kanaán, Pascha, Channuka, Alah, Mohamed, Mekka, Korán, ramadán, sunniti, šíiti Východné náboženstvá Brahma Višna, viera v kolobeh životov, kastovný systém, Budha, nirvána znaky sekty, náboženské smery so znakmi sekty, svedkovia Jehovovi, Deti Božie, Hare Krišna, New Age, satanizmus Prezentácia prác z religionistiky

<ul style="list-style-type: none"> • chronologicky a geograficky umiestniť budhizmu a hinduizmu • uviesť orientačný počet stúpcov budhizmu a hinduizmu • porovnať sviatky a obrady budhizmu a hinduizmu s inými náboženstvami, • zdôvodniť nevyhnutnosť náboženskej tolerancie • vysvetliť podstatu a historický vývin siekt, • vymenovať základné znaky sekty, • chronologicky a geograficky umiestniť jednotlivé druhy siekt • uviesť orientačný počet stúpcov siekt na svete aj na území SR • porovnať sviatky a obrady siekt • zhodnotiť význam siekt pre jednotlivca • zdôvodniť nevyhnutnosť náboženskej tolerancie • nadobudne prezentačné zručnosti. 	
--	--

V. Metódy a formy práce

Názov tematického celku	Metódy a formy práce
<u>Filozofia</u>	<ul style="list-style-type: none"> • vzťah teórie a praxe • výklad • diskusia • internet • problémové vyučovanie
<u>Psychológia</u>	<ul style="list-style-type: none"> • frontálne vyučovanie • diskusia • výklad
<u>Sociológia</u>	<ul style="list-style-type: none"> • výklad • riadený rozhovor • diskusia
<u>Politológia</u>	<ul style="list-style-type: none"> • skupinová práca • samostatná práca • diskusia • výklad • práca s dokumentmi
<u>Právo</u>	<ul style="list-style-type: none"> • výklad • žiacke referáty • riadený rozhovor
<u>Ekonomía a ekonomika</u>	<ul style="list-style-type: none"> • výklad • skupinová práca • riadený rozhovor
<u>Trh práce</u>	<ul style="list-style-type: none"> • výklad • riadený rozhovor
<u>Religionistika</u>	<ul style="list-style-type: none"> • výklad • skupinová práca • riadený rozhovor

- prezentácia

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra d'alsie zdroje
<u>Filozofia</u>	KICZKO, L. – MARCELLI, M. – WALDSCHUTZ, E. – ZIGO, M.: <i>Dejiny filozofie</i> . Bratislava: Slovenské pedagogická nakladateľstvo, 2001. FURSTOVÁ, M. – TRINKS, M.: <i>Filozofia</i> . Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998.
<u>Psychológia</u>	KOŠČ, M.: <i>Základy psychológie</i> , 2. vydanie, Bratislava: SPN, 1996. DROTÁROVÁ, E. – DROTÁROVÁ, L.: <i>Relaxační metody</i> . Praha: Epoque, 2003. Internet, knižnica
<u>Sociológia</u>	SOPÓCI, J. – BŮZIK, B.: <i>Základy sociológie</i> , 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1995. KEENE, M.: <i>Svetové náboženstvá</i> . Bratislava: Ikar, 2003. Internet, knižnica
<u>Politológia</u>	TÓTH, R.: <i>Základy politológie</i> , 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1994. KRSKOVÁ, A. – KRÁTKA, D.: <i>Základy práva</i> , 4. vydanie. Bratislava: SPN, 2001. BRIESTENSKÝ, L. – STRAPÁKOVÁ, Z.: <i>Právo pre každého III. Občianske právo</i> , 1. vydanie. Bratislava: OSF, 1999. Internet, knižnica
<u>Právo</u>	TÓTH, R.: <i>Základy politológie</i> , 1. vydanie. Bratislava: SPN, 1994. KRSKOVÁ, A. – KRÁTKA, D.: <i>Základy práva</i> , 4. vydanie. Bratislava: SPN, 2001. BRIESTENSKÝ, L. – STRAPÁKOVÁ, Z.: <i>Právo pre každého III. Občianske právo</i> , 1. vydanie. Bratislava: OSF, 1999. HRUBALA, J.- ŽILINCÍK, P.: <i>Právo pre každého II. Trestné právo</i> , 1. vydanie. Bratislava: OSF, 1998. BRIESTENSKÝ, L.: <i>Pracovné právo. Právo pre každého V. Pracovné právo</i> , 1. vydanie. Bratislava: OSF, 2001. HRUBALA, J.- ROHÁRIK, J.: <i>Právo pre každého IV. Rodinné právo</i> , 1. vydanie. Bratislava: OSF, 2000. ZÁKONY II/ 2010 – Žilina: Poradca, s. r. o. ZÁKONY III/ 2010 – Žilina: Poradca, s. r. o. Internet, knižnica
<u>Ekonomía a ekonomika</u>	ŠLOSÁR, R a KOL.: <i>Základy ekonomie a ekonomiky</i> . 5. vydanie, Bratislava: SNP, 2006. NOVÁK, J. - ŠLOSÁR, R. : <i>Základy ekonomie a ekonomiky pre stredné školy</i> . 1. vydanie, Bratislava: SNP, 2008. Internet, knižnica Hospodárske noviny, Ekonomický časopis
<u>Trh práce</u>	KROŠLÁKOVÁ, J.-PALKOVIČOVÁ, M.: <i>Úvod do sveta práce pre stredné školy</i> . Bratislava: SPN, 2006. CORFIELD, R.: <i>Jak úspešne zvládnuť prijímací pohovor. Prezentujte se sebejistě a vyvarujte se nejčastějších chyb při pohovoru</i> . Praha: Computer press, 2005. Internet, knižnica
<u>Religionistika</u>	KEENE, M.: <i>Svetové náboženstvá</i> . Bratislava: Ikar, 2003.

VII. Hodnotenie predmetu

K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 4 známky (z ústnych alebo písomných odpovedí), pričom väčší dôraz sa kladie na písomné odpovede absolvované po každom tematickom celku. Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní. Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí oboznámiť žiakov so stupnicou bodovania a poskytnúť žiakovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu. O téme a termíne písomnej skúšky sú žiaci informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom sú jej témou dve posledné vyučovacie látky. Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia, ale prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok. O orientačnej váhe sú študenti oboznámení. Zároveň sa však prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavovanú osobnú a sociálnu kompetenciu ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva a to počas celého klasifikačného obdobia.

Druh odpovede	Orientačná váha
Ústna odpoveď	2
Päťminútovka	1
Vopred oznámená písomka – V polovici alebo na konci tematického celku	2
Test na konci tematického celku	3
Referát, projekt, prezentácia	2

Názov predmetu	ROZŠIRUJÚCA BIOLÓGIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet biológia poskytne v rámci štátneho programu stredoškolského vzdelávania (ISCED 3) základný systém poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti.
- Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku a je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k nej.
- Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému.
- Biológia patrí do skupiny všeobecno-vzdelávacích voliteľných maturitných predmetov.
- Cieľové požiadavky pre maturitnú skúšku z biológie vymedzujú, ktoré vedomosti a zručnosti by mali žiaci počas štúdia získať a vedieť preukázať. Nevychádzajú iba z obsahového a výkonového štandardu stanoveného Štátnym vzdelávacím programom pre 1. – 3. ročník, ktorý určuje mieru vedomostí pre všeobecný základ. Maturitná skúška z biológie sa vzťahuje na učivo celého gymnaziálneho štúdia. Predpokladom pre získanie požadovaných vedomostí a zručností na jej absolvovanie je štúdium biológie aj v rámci povinne voliteľných predmetov v 3. a 4. ročníku v odporúčanom rozsahu minimálne 6 hodín týždenne (spolu za oba ročníky).
- Po obsahovej aj formálnej stránke vychádzajú cieľové požiadavky na maturitu z biológie z vedeckého systému poznatkov.
- Základným zdrojom pre štúdium v rámci voliteľných predmetov ako aj samostatnú prípravu na maturitu z biológie sú učebnice zo sady Biológia pre gymnáziá 1 – 8, Ušáková a kolektív.
- Predmet Rozširujúca biológia vo 4. ročníku umožňuje prípravu na maturitnú skúšku a na prijímacie pohovory na vysokú školu.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
 - tematický celok: Ekológia
- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
 - tematický celok: Ekológia

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Upevniť, systematizovať, aplikovať poznatky o živej prírode a v nadväznosti na základné učivo rozšíriť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti z biológie.
- Cieľom maturitnej skúšky z biológie je overiť úroveň vedomostí a zručností, ktoré študenti nadobudli postupne počas celého stredoškolského štúdia a majú byť východiskom pre ďalšie štúdium odborov, kde je biológia profilovým predmetom.
- Z hľadiska vedomostí je cieľom maturity z biológie overiť mieru zvládnutia poznatkov o živej prírode ako hierarchicky usporiadanom, neustále sa meniacom, dynamickom systéme ako aj o zákonitostiach, ktorými sa riadia všetky žive organizmy vrátane človeka.
- Obsah maturitnej skúšky je členený a konkretizovaný v 11 tematických okruhoch, ktoré korešpondujú so základnými biologickými disciplínami.

III. Predmetové kompetencie:

Formovať ucelenú predstavu o rozmanitosti a jednote živej prírody, o javoch a procesoch, ktoré v nej prebiehajú, o zákonitostiach, ktorými sa riadia všetky živé organizmy.

Kompetencie:

Cieľové požiadavky spresňujú obsah ako aj požiadavky na vedomosti a zručnosti študentov v rámci každého tematického celku.

Z hľadiska zručností je cieľom maturitnej skúšky overiť najmä schopnosti:

- interpretovať fakty, porovnávať a analyzovať javy, odlišovať príčiny a prejavy biologických procesov;
- aplikovať naučené poznatky pri riešení úloh, poukazovať na príčiny problémov, vyvodzovať závery, navrhovať ich riešenia;
- pracovať s informáciami, prezentovať, diskutovať, argumentovať, obhajovať vlastné stanovisko;
- prakticky riešiť úlohy, poznať základné experimentálne techniky pri práci s prírodným materiálom vo voľnej prírode a laboratóriu;

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: 4. ročník
Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne / 90 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý – rozširujúca biológia	1. Biológia ako veda	2
	2. Biológia bunky	8
	3. Nebunkové a prokaryotické organizmy	3
	4. Biológia rastlín	8
	5. Systém a fylogénéza rastlín	6
	6. Huby a lišajníky	3
	7. Biológia živočíchov	16
	8. Systém a fylogénéza živočíchov	10
	9. Biológia človeka	16
	10. Genetika	10
	11. Ekológia	8

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	BIOLÓGIA AKO VEDA (2 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať biológiu ako vedu, poznať jej vedné disciplíny. • Poznať základne metódy a prostriedky poznávania živej prírody. • Poznať najdôležitejšie vedecké objavy v biológii a ich predstaviteľov. • Poznať význam biologických poznatkov pre život a praktické využitie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Biológia a jej postavenie v systéme vied. • Vzťah biológie k iným vedám. • Prehľad základných biologických disciplín. • Stručný prehľad dejín biológie. • Metódy vedeckej práce v biológii. • Pozorovanie a experiment. • Význam biologických poznatkov pre život a ich praktické využitie.
2	BIOLÓGIA BUNKY A VŠEOBECNÉ VLASTNOSTI ŽIVÝCH SÚSTAV (8 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vymenovať a charakterizovať znaky a vlastnosti organizmu ako živého systému. • Vysvetliť postupnú organizovanosť živých sústav. • Definovať bunkovú teóriu. • Vymenovať všeobecné vlastnosti bunky. • Poznať význam vody, cukrov, tukov, bielkovín a nukleových kyselín pre bunku. • Charakterizovať všeobecnú štruktúru bunky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základne rozdiely medzi živými a neživými sústavami. • Základne vlastnosti živých systémov. • Základne úrovne organizácie živých systémov. • Bunková teória. • Všeobecné vlastnosti bunky. • Chemické zloženie bunky. • Štruktúra bunky. • Typy buniek.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať stavbu a funkcie základných bunkových štruktúr. • Odlíšiť membránové a fibrilárne štruktúry, vysvetliť rozdiel v ich stavbe a funkciách. • Odlíšiť mikroskopickú štruktúru od submikroskopickej. • Vysvetliť rozdiel medzi prokaryotickou a eukaryotickou, rastlinnou a živočíšnou bunkou. • Vysvetliť spôsoby rozmnožovania buniek (mitoza, meioza). • Vysvetliť pojem bunkový cyklus, poznať význam jednotlivých fáz. • Vysvetliť pojem diferenciácia a bunková špecializácia. • Vysvetliť mechanizmy príjmu a vydaja látok bunkou. • Vysvetliť rozdiel v priebehu osmotických javov v rastlinnej a živočíšnej bunke. • Vysvetliť princíp prenosu energie v bunke. • Vysvetliť princíp metabolizmu (anabolizmus, katabolizmus). • Vysvetliť funkciu enzýmov v metabolizme a princíp ich pôsobenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmnožovanie bunky a bunkový cyklus. Diferenciácia a špecializácia buniek. • Prijem a vydaj látok bunkou. • Prenos energie v bunke. Metabolizmus bunky.
3	NEBUNKOVÉ A PROKARYOTICKÉ ORGANIZMY (3 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vysvetliť rozdiely v stavbe vírusov a baktérií. • Vedieť vysvetliť špecifickú stavbu vírusov, ich spôsob života, rozmnožovanie, kritériá klasifikácie a najdôležitejšie ochorenia spôsobené vírusmi. • Vysvetliť stavbu, spôsob výživy, rozmnožovanie a klasifikáciu baktérií. • Vymenovať najrozšírenejšie typy baktérií, ich význam v prírode a pre človeka a základne ochorenia, ktoré spôsobujú. • Charakterizovať archeóny, poznať ich význam. • Vedieť odlíšiť špecifickú stavbu a postavenie cyanobaktérií - siníc v skupine prokaryotov a poznať ich význam z ekologického a evolučného hľadiska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základná charakteristika, miesto vo fylogénze, stavba, spôsob života a význam vírusov, baktérií, archeónov a siníc.
4	BIOLÓGIA RASTLÍN (8 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať rastlinné pletivá. • Vymenovať základné typy pletív. • Rozlíšiť delivé pletivá od trvácich, poznať ich rozdelenie, funkciu a význam v rastline. • Charakterizovať krycie, vodivé a základné pletivá, vysvetliť ich funkciu a význam. • Opísať vonkajšiu a vnútornú stavbu vegetatívnych rastlinných orgánov. • Odlíšiť stavbu vegetatívnych orgánov jednoklíčnolistových rastlín od 	<p>4.1 Stavba rastlinného tela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rastlinné pletivá. • Rozdelenie pletív. • Stavba a funkcia jednotlivých pletív. • Rastlinné orgány. • Rozdelenie orgánov. Stavba a funkcie jednotlivých orgánov.

	<p>dvojkličnolistových.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkretizovať typické metamorfózy koreňa, stonky a listov. • Opísať stavbu kvetu semenných rastlín. • Rozlíšiť základné typy súkvetí semenných rastlín. • Opísať stavbu vajíčka a semena semenných rastlín. • Rozlíšiť základné typy plodov semenných rastlín. 	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať autotrofnú a heterotrofnú výživu rastlín. • Poznať význam minerálnej výživy pre život rastlín. • Vedieť rozlíšiť chemosyntezu od fotosyntézy. • Vysvetliť podstatu primárnych a sekundárnych procesov fotosyntézy. • Konkretizovať význam, vstupné latky a konečné produkty fotosyntézy. • Konkretizovať význam, vstupné latky a konečné produkty dýchania rastlín. • Vysvetliť podstatu anaeróbného a aeróbného dýchania. • Vedieť porovnať procesy fotosyntézy a dýchania rastlín. • Charakterizovať procesy príjmu, vedenia a výdaja vody rastlinou. • Vysvetliť princíp a poznať spôsoby pohlavného a nepohlavného rozmnožovania rastlín. • Vysvetliť princíp rodozmeny v ontogenéze rastlín. • Vysvetliť procesy opelenia a oplodnenia semenných rastlín, vznik semena a plodu. • Vysvetliť podstatu rastových a vývinových procesov rastlín. • Vymenovať vonkajšie a vnútorné činitele ontogenézy. 	<p>4.2 Základy fyziológie rastlín</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spôsoby výživy rastlín. • Chemosyntéza, fotosyntéza. • Dýchanie rastlín. • Minerálna výživa. • Vodný režim rastlín. • Rozmnožovanie rastlín. • Rodozmena - striedanie pohlavnej a nepohlavnej generácie v ontogenéze rastlín. Rast a vývin rastlín.
5	SYSTÉM A FYLOGENÉZA RASTLÍN (6 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať klasifikačné systémy, poznať kritéria triedenia rastlín, základne systematické jednotky. • Poznať dôležité systematické znaky a význam rias ako typických predstaviteľov nižších rastlín. • Poznať charakteristické znaky základných oddelení rias - červené riasy, rôznobičikaté riasy, červenoočká a zelené riasy, ich hlavných zástupcov a význam pre človeka. • Poznať dôležité systematické znaky, zákonitosti fylogeny a základnú charakteristiku vyšších rastlín. • Vedieť charakterizovať najvýznamnejšie 	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikačné systémy. • Systematické jednotky. • Stručný prehľad prirodzeného systému rastlín. • Zákonitosti fylogeny. • Nižšie rastliny. • Vyššie rastliny. Dvojkličnolistové a jednokličnolistové rastliny.

	<p>oddelenia výtrusných cievnatých rastlín - rýniorasty, machorasty, plavúňorasty, prasličkorasty a sladičorasty z hľadiska stavby, fylogénézy, rozšírenia a významu pre človeka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základnú charakteristiku najvýznamnejších oddelení nahosemenných rastlín - borovicorasty a cykasorasty z hľadiska stavby, rozšírenia a fylogénézy. Poznať hlavných zástupcov a ich význam pre človeka. • Poznať základnú charakteristiku oddelenia krytosemenných rastlín – magnóliorastov z hľadiska habitusu, stavby a vývojových vzťahov. • Rozlíšiť základne systematické znaky a poznať fylogenetické vzťahy jednoklíčnolistových a dvojklíčnolistových rastlín. • Poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade (5 vybraných) dvojklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka. • Poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade (3 vybrané) jednoklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka. 	
6	HUBY A LIŠAJNÍKY (3 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať huby ako samostatnú ríšu organizmov. • Poznať špecifické znaky plesní a význam najdôležitejších zástupcov. • Vedieť odlíšiť znaky vreckatých a bázidiových húb. • Vymenovať najdôležitejších predstaviteľov a poznať ich význam pre človeka. • Vysvetliť spôsoby výživy húb, podstatu mykoryzy a jej význam, ekologický význam reducentov (parazitické, saprofytické huby). • Poznať špecifické znaky lišajníkov, vysvetliť princíp lichenizmu a jeho význam. • Poznať význam lišajníkov ako bioindikátorov čistoty ovzdušia a priekopníkov života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecná charakteristika, spôsob výživy, symbióza, základné triedy oddelenia vlastných húb a ich typickí predstavitelia, význam.
7	BIOLÓGIA ŽIVOČÍCHOV (16 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať organizáciu a stavbu tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov. • Vysvetliť vývojové vzťahy orgánov a orgánových sústav. • Opísať stavbu, fylogénézu, typy orgánov - krycej, opornej, pohybovej sústavy a 	<p>7.1 Sústavy orgánov a ich funkcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizácia tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov. • Organové sústavy - ich základná charakteristika, fylogénéza, stavba, funkcia, význam; krycia, oporná, pohybová, tráviaca sústava - metabolizmus, termoregulácia.

	<p>charakterizovať ich funkcie v závislosti od spôsobu života a životného prostredia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov tráviacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov dýchacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov obehovej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Poznať zloženie, typy a obeh telových tekutín. • Poznať stavbu, činnosť srdca a krvný obeh rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov vylučovacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Charakterizovať procesy premeny látok a energie a spôsoby termoregulácie živočíchov v závislosti od podmienok vonkajšieho prostredia. • Vymenovať riadiace a regulačné sústavy živočíchov. Poznať fylogenezu, stavbu, typy a funkciu nervovej sústavy. • Poznať základné žľazy s vnútorným vylučovaním a účinok ich hormónov na organizmus živočíchov. • Poznať fylogenezu, stavbu a typy zmyslových orgánov živočíchov. Vysvetliť princíp a význam ich činnosti. • Poznať spôsoby rozmnožovania mnohobunkových organizmov a zákonitosti ich embryonálneho a postembryonálneho vývinu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dýchacia sústava - dýchanie vodných a suchozemských živočíchov, mechanizmus dýchania, význam kyslíka pri metabolických procesoch. • Obeh telových tekutín - transport látok, typy telových tekutín, krv, krvné skupiny, miazga, tkanivový mok, obehové sústavy, činnosť srdca. • Vylučovacia sústava - exkrécia - moč, jeho tvorba a zloženie v závislosti od prostredia, osmoregulácia. • Riadiace sústavy - regulačné mechanizmy - hormonálna, nervová sústava. • Zmyslové orgány. Rozmnožovacia sústava - rozmnožovanie, proces oplodnenia, zárodočný a postembryonálny vývin.
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť základné etologicke pojmy. • Charakterizovať jednotlivé funkčné druhy správania živočíchov - potravné, ochranné, sexuálne, materské správanie, orientácia, komunikácia, teritorialita, sociálne správanie – skupinové, hra. 	<p>7.2 Správanie živočíchov – etológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrodené správanie - inštinkt, pud, kľúčový podnet, biorytmy. • Získané správanie - obligatorne a fakultatívne učenie. Funkčné druhy správania.
8	SYSTÉM A FYLOGENÉZA ŽIVOČÍCHOV (10 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať kritéria klasifikácie živočíchov do taxonomických skupín. • Opísať základné kmene jednobunkovcov (meňavkobičikovce, výtrusovce, nálevníky), z hľadiska stavby tela, spôsobu života a životného prostredia. Poznať typických zástupcov a ich význam pre prírodu a človeka. • Poznať zákonitosti fylogenezy mnohobunkových živočíchov, vznik dvojstrannej súmernosti, formovanie tretej zárodočnej vrstvy a telovej dutiny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecná charakteristika živočíšnej ríše. Systematické znaky, systematické jednotky. • Pojmy jedinec, druh, populácia. • Systém živočíchov - základná charakteristika živočíšnych kmeňov, ich postavenie v živočíšnej ríši, stavba tela, spôsob života, rozdelenie, význam. • Jednobunkové organizmy - meňavkobičikovce, výtrusovce, nálevníky. • Mnohobunkové organizmy. • Dvojlistovce - hubky, prhlivce, rebrovky. Vznik dvojstrannej súmernosti.

	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať základné kmene dvojlístovcov (hubky, prhlivce, rebrovky) z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životne prostredie. • Opísať základné kmene prvoústovcov (ploskavce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce), z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životne prostredie, význam pre prírodu a človeka. • Vysvetliť vývinové odlišnosti medzi prvoústovcami a druhoústovcami. • Opísať základné kmene druhoústovcov (ostnatokožce, chordáty), z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životné prostredie a zákonitosti fylogenézy. • Poznať typických zástupcov stavovcov, ich zaradenie do základných systematických skupín a význam pre prírodu a človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prvoústovce - ploskavce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce. • Druhoústovce - ostnatokožce, chordáty. • Prehľad historického vývoja živočíchov.
9	BIOLÓGIA ČLOVEKA (16 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať a charakterizovať typy základných tkanív (krycie, svalové, spojivové, nervové) • Vedieť vymenovať a lokalizovať orgánové sústavy a ich časti. • Vysvetliť význam a funkcie opornej a pohybovej sústavy. • Opísať vnútornú a vonkajšiu stavbu kosti, poznať spôsoby spojenia kostí. Poznať časti kostry a ich funkciu. • Porovnať typy svalov z hľadiska mikroskopickej stavby a funkčných rozdielov. Poznať základne skupiny kostrových svalov človeka. • Vysvetliť mechanizmus kontrakcie kostrového svalu. • Poznať najčastejšie poruchy opornej a pohybovej sústavy a možnosti ich prevencie. • Vysvetliť stavbu a funkciu jednotlivých častí tráviacej sústavy. • Vysvetliť latkový a energeticky metabolizmus cukrov, tukov a bielkovín v ľudskom tele. • Poznať a vysvetliť význam hlavných zložiek potravy. Vysvetliť potrebu správnej výživy, poznať dôsledky nesprávnych stravovacích návykov a najčastejšie ochorenia tráviacej sústavy. • Vysvetliť stavbu a funkciu dýchacej sústavy. • Charakterizovať vonkajšie a vnútorné dýchanie. • Poznať najčastejšie príčiny chorôb dýchacích ciest a možnosti ich prevencie. • Poznať funkciu a význam telových tekutín. Charakterizovať jednotlivé zložky krvi 	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudský organizmus ako celok z hľadiska stavby a funkcie. • Tkanivá a orgány. • Oporná a pohybová sústava. • Tráviaca sústava a výživa. • Dýchacia sústava.. • Telové tekutiny. • Srdce a sústava krvného obehu. • Vylučovacia a kožná sústava. • Riadiace a regulačné sústavy - hormonálna, nervová. • Zmyslove orgány. • Obranné mechanizmy, imunitný systém. Reprodukcia a ontogenetický vývin ľudského jedinca. • Človek a zdravý životný štýl.

	<p>a krvné skupiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať funkciu krvného obehu .Vedieť rozlíšiť žily a tepny, veľký a malý krvný obeh. • Vysvetliť tok prúdenia krvi a vzájomné prepojenie malého a veľkého krvného obehu. • Vysvetliť stavbu a činnosť srdca. • Poznať príčiny, podstatu a možnosti prevencie chorôb kardiovaskulárneho systému. • Charakterizovať miazgu a miazgový obeh. • Vysvetliť význam obranných regulačných mechanizmov a imunity pri zabezpečovaní homeostázy a obrany organizmu pred nepriaznivými vplyvmi prostredia • Vysvetliť stavbu a funkciu vylučovacej sústavy. • Opísať tvorbu moču. • Poznať príčiny, podstatu a možnosti prevencie najčastejších chorôb vylučovacej sústavy. • Poznať stavbu, význam a funkcie kože. • Porovnať nervové a hormonálne riadenie organizmu. • Vedieť vymenovať žľazy s vnútorným vylučovaním a ich hormóny. Poznať účinky ich pôsobenia na život a zdravie človeka. • Vysvetliť stavbu a funkciu centrálnej a obvodovej nervovej sústavy, autonómnych a vegetatívnych funkcií nervovej sústavy. • Vysvetliť podstatu vyššej nervovej činnosti. • Vysvetliť rozdiel medzi nepodmienenou a podmienenou reflexnou činnosťou nervovej sústavy človeka. • Opísať stavbu a funkcie zmyslových organov. • Vysvetliť význam obranných regulačných mechanizmov a imunity pri zabezpečovaní homeostázy a obrany organizmu pred nepriaznivými vplyvmi prostredia • Poznať úlohu bielych krviniek, týmusu, sleziny a pečene pri obranných procesoch v organizme človeka. • Vymenovať najčastejšie ochorenia vyvolané zlyhaním obranyschopnosti organizmu a možnosti ich prevencie. • Opísať stavbu a funkciu pohlavnej sústavy muža a ženy. • Opísať individuálny vývin človeka. • Poznať spôsoby prenosu a možnosti prevencie pohlavných chorôb. • Definovať zdravie. Charakterizovať zdravý životný štýl a jeho význam pre fyzické a psychické zdravie. • Poznať dôsledky nesprávneho životného štýlu a toxikománie na zdravie človeka a možnosti prevencie závislosti. 	
--	---	--

10	GENETIKA (10 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vysvetliť základné genetické pojmy. • Vysvetliť mechanizmus prenosu a realizácie genetickej informácie v procesoch syntézy nukleových kyselín a bielkovín. • Vedieť odlišiť zákonitosti pôsobenia genetických mechanizmov na úrovni prokaryotickej a eukaryotickej bunky. • Vysvetliť princíp mimo jadrovej dedičnosti. • Vysvetliť význam meiózy pri prenose genetickej informácie. • Vysvetliť princíp chromozómového určenia pohlavia. • Vysvetliť princíp dedičnosti kvalitatívnych znakov a vedieť aplikovať Mendelové pravidlá v praktických úlohách z genetiky. • Vysvetliť princíp dedičnosti viazanej na pohlavné chromozómy, možnosti prenosu ochorení viazaných na chromozóm X . • Vedieť aplikovať tieto zákonitosti pri riešení praktických úloh. • Vedieť charakterizovať premenlivosť a poznať jej príčiny. • Vymenovať druhy mutácií, poznať príčiny ich vzniku a vysvetliť dôsledky pôsobenia mutagénov v životnom prostredí. • Poznať špecifické metódy genetiky človeka. • Vymenovať a opísať základné dedičné choroby človeka, ich patogenézu, dispozície a možnosti prevencie. . • Vysvetliť základné mechanizmy genetiky populácii a možnosti ich aplikácie v praxi. • Na príkladoch demonštrovať význam genetiky pre život a človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Genetika - veda o dedičnosti a premenlivosti organizmov. • Základne genetické pojmy. • Molekulové základy dedičnosti - genetická informácia, genetický kód, expresia génu. • Genetika bunky. Jadrová a mimojadrová dedičnosť. • Dedičnosť mnohobunkového organizmu. Mendelové pravidlá dedičnosti. • Dedičnosť s dominanciou. • Intermediárna dedičnosť. • Dedičnosť s väzbou na pohlavie. • Genetická premenlivosť. • Mutagény. Mutácie a ich význam. • Genetika človeka. • Dedičnosť znakov. • Dedičné dispozície. • Dedičné vývinové chyby. • Dedičné choroby. • Genetické poradenstvo. • Základy populačnej genetiky.
11	EKOLOGIA (8 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť definovať obsah pojmu ekológia. • Ekológia a environmentalistika. • Poznať nároky organizmov na prostredie a abiotické a biotické faktory prostredia. • Definovať pojem populácia, spoločenstvo. • Na konkrétnych príkladoch vysvetliť neutrálne, pozitívne a negatívne vzťahy v populácii a medzi populáciami. • Poznať význam skupín organizmov v ekosystéme. • Vysvetliť fungovanie ekosystému z hľadiska prenosu energie, obehu látok a tvorby biomasy (trofická štruktúra ekosystému). • Vysvetliť mechanizmy dynamiky ekosystému - tok látok, tok energie, potravné reťazce. • Vysvetliť zmeny ekosystému, ekologickú sukcesiu, klimax, ekologickú niku. • Poznať negatívne dôsledky narušenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekológia ako vedná disciplína. • Predmet štúdia ekológie. • Životné prostredie organizmov. • Faktory prostredia. • Organizmy a prostredie. • Nároky organizmov na prostredie. • Populácie. • Spoločenstvá. • Hlavné typy rastlinných spoločenstiev na území SR. • Ekosystém. • Postavenie a význam rastlinných a živočíšnych organizmov v prírodných systémoch. • Vzťahy medzi organizmami. • Dynamika ekosystému - tok energie, obeh látok, potravné reťazce (producenty, konzumenty, reducenty), produktivita

<p>prírodzenej rovnováhy ekosystému najmä v súvislosti s ohrozením živých organizmov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať formy ochrany prírody, typy chránených území, národné parky Slovenska, ich lokalizáciu a význam. 	<p>ekosystému.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vývoj ekosystému - rovnováha, sukcesia, biodiverzita. • Ochrana prírody - príčiny, prejavy a dôsledky porušenia prírodzenej rovnováhy ekosystému. • Spôsoby ochrany prírody. • Pasívna a aktívna ochrana prírody. • Územná ochrana prírody. • Preventívne opatrenia - Právne, etické aspekty ochrany prírody. • Ohrozené a chránené druhy živočíchov.
--	--

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Biológia pre gymnázia 1-8**
- Vilček, F.: a kol.: Prehľad biológie 1, 2, SPN, 1997
- Kol. aut.: Učebnica biológie pre 1., 2., 3.ročník, SPN Bratislava
- Kol. aut.: Seminár a cvičenia z biológie, SPN Bratislava, 1987
- Hančová, Vlková: Biológia v kocke I,II, Art area, Bratislava
- Križan, J.: Biológia pre maturantov, Enigma, Nitra, 1998
- Benešová, M.: Zmaturuj z biológie, Didaktis, Bratislava, 2006

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky = 3x test
- Test – váha 4
- Odpoveď z maturitných otázok – odporúča sa 1x za polrok - váha 4
- Projekty, účasť na súťaži – váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Aktivita študenta – váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chváľitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúhľujeme nahor)

Názov predmetu	ROZŠIRUJÚCA CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Chémia je v zmysle vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách zaradená do skupiny prírodovedných predmetov. V zmysle tejto vyhlášky si môžu predmet chémie zvoliť žiaci ako jeden z voliteľných predmetov maturitnej skúšky alebo absolvovať chémiu ako dobrovoľnú maturitnú skúšku, pričom maturitná skúška z chémie pozostáva iba z ústnej formy internej časti.
- Ústnu formu internej časti maturitnej skúšky z chémie v zmysle vyhlášky č. 318/2008 Z. z. tvorí ústna odpoveď žiaka pred predmetovou maturitnou komisiou, pričom žiak si žrebuje jedno zo schválených maturitných заданий. Podrobnosti o spôsobe konania maturitnej skúšky z chémie ako aj špecifikácia otázok a hodnotenia skúšky sú uvedené v prílohe č. III spomínanej vyhlášky. Minimálny počet заданий je 30, pričom zadanie v predmete chémie pozostáva z 3 otázok.
- Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z chémie priamo nadväzujú na platný Štátny vzdelávací program, Oblasť Človek a príroda pre stupeň ISCED 3A. Avšak požiadavky na maturantov sú v porovnaní s obsahovým a výkonovým štandardom vymedzeným Štátnym vzdelávacím programom pre predmet chémie rozšírené o vybrané pojmy, témy a zručnosti.
- Cieľové požiadavky nie sú učebnými osnovami chémie a nie sú ani metodickým materiálom pre vyučovanie jednotlivých tematických celkov. Sú súborom výstupných kompetencií, ktoré má žiak maturujúci z chémie preukázať.
- Cieľom maturitnej skúšky z chémie je overiť, do akej miery si žiaci osvojili poznatky z jednotlivých oblastí chémie a sú schopní aplikovať tieto poznatky pri riešení úloh súvisiacich s ich každodennou skúsenosťou ale aj pri praktickom realizovaní chemického experimentu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Cieľom maturitnej skúšky z chémie je overiť úroveň vedomostí a zručností, ktoré študenti nadobudli postupne počas celého stredoškolského štúdia a majú byť východiskom pre ďalšie štúdium odborov, kde je biológia profilovým predmetom.
- Vo vyučovaní chémie majú žiaci získať predstavu o stavbe látok a základných chemických, fyzikálno-chemických a biochemických dejoch.
- Dôraz sa kladie najmä na súvislosti s ostatnými prírodovednými predmetmi a na základný vplyv chemických dejov na životné prostredie.
- Každý žiak je vedený k tomu, aby :
 - chápal vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok,
 - rozumel základným typom chemických reakcií a poznal ich úlohu v prírode a v každodennom živote,
 - správne využíval matematické zručnosti pri základných chemických výpočtoch,
 - aplikoval teoretické vedomosti pri realizácii LC,
 - pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru spolupracoval v skupine.

III. Predmetové kompetencie:

Z hľadiska zručností je cieľom maturitnej skúšky overiť najmä schopnosti:

- poznať názvy, údaje, vzťahy medzi veličinami, fakty, teórie,
- používať odbornú terminológiu, názvoslovie,
- definovať pojmy, veličiny, zákony,
- opísať chemické vedecké metódy / techniky,
- vymenovať, uviesť príklady, opísať znaky chemických látok, dejov a pod.,
- nachádzať súvislosti medzi zložením, štruktúrou a vlastnosťami látok,
- informovať o dejoch v širších súvislostiach,
- porovnávať, klasifikovať, priradiť, zaradiť chemické látky, vlastnosti, deje, hľadať súvislosti a analyzovať ich,
- aplikovať poznatky pri riešení chemických úloh a problémov súvisiacich s bežným životom, chemickými výrobami, ochranou a tvorbou životného prostredia,

- poznať a vysvetľovať princípy chemických dejov a javov a na základe toho usudzovať o ich dôsledkoch,
- posudzovať vzťahy medzi vlastnosťami látok a priebehom chemických dejov,
- uviesť argumenty pre chemické a fyzikálno-chemické deje,
- dokázať, ukázať, zdôvodniť zákonitosti, súvislosti, teórie, hypotézy, význam vedeckých objavov.
- pozorovať chemické látky, chemické reakcie, deje a javy, zaznamenávať priebeh a výsledky pozorovaní, spracovať ich vo forme tabuliek, grafov a schém,
- formulovať predpoklady a hypotézy a navrhnúť vhodný experiment na ich overenie,
- ukázať základné laboratórne zručnosti a uskutočniť chemický experiment,
- vyhodnotiť výsledky experimentu, formulovať závery, v ktorých sa hodnotí hypotéza na základe získaných dát a diskutovať o výsledkoch experimentu,
- napísať laboratórny protokol,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti pri práci v chemickom laboratóriu,
- zapájať sa do kolektívnej spolupráce pri vytváraní celkovej koncepcie a priebehu experimentu,
- vyhľadať v chemickej literatúre (napr. MFCHT) informácie, údaje, grafy, tabuľky potrebné na riešenie problému,
- porozumieť odbornému textu, súvislou formou stručne zhrnúť jeho obsah a reagovať na otázky týkajúce sa textu,
- vyhľadávať a spracovávať informácie získané z chemickej literatúry, internetu a pod., a vedieť ich využiť pri tvorbe referátov a projektov,
- pracovať s modelmi látok,
- pracovať s počítačovým softvérom určeným na modelovanie štruktúr molekúl a pod. (odporúčaná kompetencia),
- vyjadriť vlastný názor na aktuálne problémy súvisiace s chémiou (znečisťovanie a ochrana životného prostredia, získavanie energie a pod.).

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: 4. ročník
Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne / 90 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
štvrtý RP	1. Všeobecná chémia	46
	2. Anorganická chémia	10
	3. Organická chémia	20
	4. Biochémia	12
	5. Kvalita života a zdravie	2

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
	POVINNÉ TÉMY	
	VŠEOBECNÁ CHÉMIA (46 hodín)	
1	POZOROVANIE A POKUS V CHÉMII. BEZPEČNOSŤ PRÁCE	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Poznať a dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce v chemickom laboratóriu • Poznať laboratórne pomôcky: skúmavka, kadička, destilačná banka, odmerná banka, miska, filtračný lievnik, hodinové sklíčko, prachovnica, striekačka, oddeľovací lievnik, odmerný valec, pipeta, chladič, stojan, držiak, svorka, filtračný kruh, chemické kliešte, chemická lyžička, teplomer, filtračný papier, trojnožka, sieťka s keramikou vložkou, kahan, destilačná banka, titračná banka, 	<ul style="list-style-type: none"> • Schopnosť naplánovať si pracovnú činnosť pri realizácii experimentov • Zistiť hmotnosť tuhej latky vážením • Použiť kadičku, odmerný valec a pipetu pri meraní objemu roztoku • Pripraviť roztok s daným hmotnostným zlomkom • Zostaviť aparatúru a uskutočniť filtráciu, destiláciu, kryštalizáciu, sublimáciu a titráciu, • Urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, tabuliek. Bezpečnosť práce v

	byreta,	chemickom laboratóriu Základné laboratórne pomôcky • Základné laboratórne operácie
2	SÚSTAVY LÁTOK	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať po tri príklady chemicky čistej látky a zmesi, • Rozlíšiť rovnírodé a rôznorodé zmesi pomocou ich charakteristických znakov, • Vyčleniť zo skupiny látok chemicky čisté látky a zmesi, • Navrhnuť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia), • Rozlíšiť rozpustenú látku a rozpúšťadlo, • Klasifikovať roztoky podľa skupenstva, • Vymenovať po dva príklady roztokov rôznych skupenstiev, • Pripraviť nasýtený roztok, • Napísať vzťah pre výpočet hmotnostného zlomku a vysvetliť symboly v zápise, • Vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku, • Vypočítať hmotnosť rozpustenej látky a hmotnosť rozpúšťadla, ak je daný hmotnostný zlomok roztoku a hmotnosť roztoku, • Navrhnuť a uskutočniť prípravu nasýteného roztoku danej látky, prípravu roztokov s danou koncentráciou (odmerných roztokov), daným hmotnostným zlomkom (%) • Vysvetliť význam údajov o zložení roztoku z hľadiska praktického použitia (minerálka, čistiace prostriedky, hnojiva a pod.), • Vypočítať koncentráciu roztoku, ak je dané látkové množstvo (resp. hmotnosť látky) a objem roztoku, • Poznať značku a jednotku koncentrácie roztoku, • Využiť poznatky o príprave roztokov pri ich príprave v domácnostiach (napr.: pri zaváraní, pri príprave hnojív, zisťovaní zloženia čistiacich prostriedkov...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Chémia, látka, • Chemicky čista látka, prvok, zlúčenina, častica, zmes (homogénna, heterogénna), • Sústava (otvorená, uzavretá, izolovaná), • Skupenstvo látky (tuhé, kvapalné, plynné), • Spôsoby oddeľovania zložiek zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, sublimácia), • Roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený a nenasýtený roztok, elektrolyt, rozpustnosť látky, • Hmotnostný zlomok, objemový zlomok, koncentrácia látkevého množstva (ďalej iba koncentrácia), • Prírodná látka, syntetická látka, plazma.
3	ŠTRUKTÚRA ATÓMOV A IÓNOV	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opísať zloženie atómového jadra a atómového obalu, • Definovať atómový polomer, • Poznať znamienko náboja elektrónu, protónu, neutrónu, • Nakresliť schému atómu s vyznačením elementárnych častíc, ktoré sa v ňom nachádzajú, • Určiť počet elementárnych častíc (protónov, elektrónov, neutrónov) v atóme prvku na základe známej hodnoty A, N, Z, 	<ul style="list-style-type: none"> • Atóm, • Atómové jadro, protón, neutrón, nukleóny, • Elektrónový obal atómu, elektrón, orbital, elektrónová vrstva, valenčná vrstva, valenčné elektróny, elektrónová konfigurácia atómu, • Protónové číslo, neutrónové číslo, nukleónové číslo, • Prvok, nuklid, izotopy, • Ión, anión, kation, • Kvantové čísla.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklad izotopov (vodíka, uhlíka, uránu), • Chapat' pojem orbital (ako priestor s najväčšou pravdepodobnosťou výskytu elektrónu), • Vymenovať typy orbitalov (s, p, d, f), • Poznať tvar orbitalov s, p, d, • Poznať maximálny počet elektrónov v orbitaloch s, p, d, f, • Poznať význam kvantových čísel, • Aplikovať pravidlá obsadzovania orbitalov elektrónmi (Paulino princíp, Hundovo pravidlo, výstavbový princíp) a zapísať elektrónové konfigurácie atómov konkrétnych prvkov a iónov, • Zakresliť rámcový diagram obsadzovania energetických hladín elektrónmi v daných atómoch (aj skrátená forma pomocou vzácného plynu), • Poznať význam pojmov „základný a excitovaný stav atómu“, • Napísať schému vzniku katiónu alebo aniónu z atómu, • Vybrať zo skupiny Iónov katióny alebo anióny. 	
4	PERIODICKÝ SYSTÉM PRVKOV	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať autora a znenie periodického zákona, • V periodickej tabuľke prvkov určiť polohu daného prvku použitím PTP, • Používať triviálne názvy skupín (alkalické kovy, kovy alkalických zemín, chalkogény, halogény, vzácne plyny), • Zaradiť prvok podľa polohy v PTP do skupiny s-, p-, d-, f-prvok, kov, nekov, • Vysvetliť vzťah medzi počtom valenčných elektrónov a polohou s a p prvkov v PTP, • Poznať príklady prvkov s nízkou a vysokou hodnotou elektronegativity, • Zistiť základné charakteristiky atómu z údajov v PTP (protónové číslo, elektronegativita, relatívna atómová hmotnosť), • Určiť pomocou PTP počet p, e, n v atóme a ióne, • Porovnať acidobázické a redoxne vlastnosti prvkov (významných zlúčenín), • Na základe konfigurácie valenčnej sféry určiť, v ktorej perióde a skupine PT sa nachádza daný prvok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Periodický zákon, periodický systém prvkov (PSP), periodická tabuľka prvkov (PTP), • Perióda, skupina, • Alkalické kovy, kovy alkalických zemín, chalkogény, halogény, vzácne plyny, • Elektronegativita, elektrónová afinita, • s-, p-, d-, f-prvky, kovy, nekovy, polokovy.
5	ZÁKLADY NÁZVOSLOVIA ANORGANICKÝCH ZLÚČENÍN	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať a používať značky a slovenské názvy s-, p- a d-prvkov (Fe, Cu, Zn, Ag, Au, Mn, 	<ul style="list-style-type: none"> • Oxidačné číslo, chemický prvok, chemická zlúčenina, chemický vzorec.

	<p>Cr, Co, Ni, Hg, Pt),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať a napísať vzorce látok: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfan, • Určiť oxidačné číslo atomov prvkov v chemických zlučeninách (napr.: H₂O, NaCl, SO₃, NaOH, HNO₃, H₂SO₄, CaCO₃, KMnO₄), • Poznať vzorec a názov amónneho kationu, oxóniového katiónu, • Používať pravidlá tvorenia vzorcov a názvov zlúčenin: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H₂S), kyslíkaté kyseliny (predovšetkým dusíka, sýr, uhlíka, chlóru, fosforu), soli kyselín uvedených prvkov • Poznať pojmy: hydrogensoli a hydráty, • Vysvetliť kvalitatívny a kvantitatívny význam chemických vzorcov, • Zaradiť látky podľa vzorca alebo názvu do jednotlivých skupín anorganických látok (napr. soli, oxidy), • Priradiť k danému názvu anorganickej látky správny sumárny a stechiometrický vzorec, • Aplikovať pravidlá písania jednotlivých typov vzorcov (stechiometrický, molekulový, racionalny, štruktúrny) na konkrétne látky • Ukázať pomocou konštitučných vzorcov geometriu molekuly, väzbové uhly a polaritu molekuly (dvojatómové molekuly a molekuly s centrálnym prvkom z 2. a 3. periódy). 	
6	CHEMICKÁ VÄZBA A ŠTRUKTÚRA LÁTOK	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť energetické zmeny spojené so vznikom a zánikom väzby (disociačná energia, väzbová energia) a posúdiť vzťah s pevnosťou väzby, • Určiť väzbovosť atómu v molekule, porovnať s teoretickým predpokladom z PSP, • Porovnať polaritu kovalentných väzieb v daných molekulách (rozdiel elektronegativít), • Vysvetliť princíp väzby kovalentnej, polárnej, nepolárnej, jednoduchej, násobnej, delokalizovaných konjugovaných väzieb, • Objasniť a aplikovať efekty vyvolané prítomnosťou polárnej väzby (indukčný a mezomérický efekt), koordinačnej, iónovej, vodíkovej, kovovej väzby, van der Waalových síl, • Vysvetliť stabilitu molekuly N₂, anomáliu vody ako dôsledok chemických väzieb, • Porovnať vlastnosti H₂S a H₂O, HF a HI, NH₃ a PH₃, etanol a dietyléter, etanol a kyselina octová ako dôsledok medzimolekulových väzieb, • Uviesť príklady molekúl, v ktorých sa 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická väzba, • Molekula, • Väzbový elektrónový pár, voľný elektrónový pár, Kovalentná väzba, nepolárna väzba, polárna väzba, Iónová väzba, vodíková väzba, van der Waalove sily, • Jednoduchá väzba, násobná väzba (dvojitá, trojitá), • Kovová väzba, koordinačná väzba, • Kryštál, kryštalická látka, • Polarita väzby, polarita molekuly, • Väzbová energia, • Akceptor, donor, • Dĺžka väzby, väzbový uhol.

	<p>nachádzajú jednoduché, dvojité alebo trojité väzby (H₂, O₂, N₂),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určiť typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt elektronegativít atómov viažúcich sa atómov prvkov, • Vysvetliť vznik kovalentnej väzby v molekule vodíka, • Určiť počet a druh atómov v jednoduchých molekulách, • Vysvetliť vznik iónovej väzby v zlúčenine Na, • Vymenovať tri typické vlastnosti zlúčenín s iónovou väzbou, • Zdôvodniť vodivosť kovov ako dôsledok kovovej väzby (stačí na úrovni existencie voľne pohyblivých elektrónov), • Porovnať vlastnosti iónových, atómových a molekulových kryštálov, uviesť príklady • Načrtnúť štruktúru diamantu a grafitu, • Poznať príčinu rozdielnych vlastností diamantu a grafitu, • Vymenovať tri príklady kryštalických látok (NaCl, K₂SO₄, CaCO₃ a podobne), • Predpokladať vlastnosti látok na základe ich zloženia látok a štruktúry, 	
7	VÝPOČTY V CHÉMII	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť relatívnu atómovú hmotnosť $\bar{A}_r(X)$, relatívnu molekulovú hmotnosť $M_r(Y)$, a molárnu hmotnosť M_m, • Poznať význam Avogadrovej konštanty, • Určiť molárnu hmotnosť zlúčeniny zo známych hodnôt molárnych hmotností prvkov, • Napísať vzťah pre výpočet látkového množstva $n = m / M$ a vysvetliť symboly v zápise, • Vypočítať látkové množstvo latky, ak je zadaná hmotnosť a molárna hmotnosť latky, • Vypočítať hmotnosť latky, ak je zadané látkové množstvo a molárna hmotnosť latky, • Vypočítať hmotnosť (resp. koncentráciu, látkové množstvo, objem plynu) reaktantu alebo produktu na základe zápisu chemickej rovnice reakcie, ak je dana hmotnosť (resp. koncentrácia, látkové množstvo, objem plynu) produktu alebo reaktantu, • Určiť stechiometrický vzorec zlúčeniny na základe uvedených výsledkov chemickej analýzy vzorky (výpočet). 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatívna atómová hmotnosť $\bar{A}_r(X)$, • Relatívna molekulová hmotnosť $M_r(Y)$, • Látkové množstvo n, • Avogadrova konštanta N_A, • Molárna (mólova) hmotnosť M_m, • Molarný (mólový) objem V, • Stechiometrický vzorec
8	CHEMICKÉ REAKCIE, CHEMICKÉ ROVNICE	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať príklady chemických a fyzikálnych zmien, 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická reakcia, • Reaktanty, produkty, • Schéma chemickej reakcie, chemická rovnica,

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť schému a rovnicu chemickej reakcie, • Zapísať rovnicu reakcie na základe slovného popisu chemickej reakcie, • Poznať zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách, • Poznať kvalitatívno-kvantitatívny význam chemickej rovnice, • Vysvetliť význam stechiometrických koeficientov v chemickej rovnici, • Napísať jednoduché chemické schémy typu $A + B \rightarrow AB$; $AB \rightarrow A + B$, • Doplniť stechiometrické koeficienty v chemických schémach typu $A + B \rightarrow AB$; $AB \rightarrow A + B$, • Vymenovať jednotlivé kritéria klasifikácie chemických reakcií a typy reakcií (delenie reakcií na homogénne a heterogénne; podľa reagujúcich častíc na molekulové, radikálové a iónové; podľa prenášaných častíc na protolytické, redoxné, komplexotvorné, zrážacie; podľa väzbových zmien na adičné, substitučné, eliminačné a prešmyky), • Typológia reakcií anorganických látok, (syntéza, analýza, substitúcia, konverzia) • Vypočítať: hmotnosť (resp. koncentráciu, látkové množstvo, objem plynu) reaktantov resp. produktov z chemickej rovnice na základe známej hmotnosti (resp. látkového množstva, koncentrácie, objemu plynu) jednej látky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zákon zachovania hmotnosti v chemických reakciách, • Stechiometrický koeficient, • Syntéza, analýza, • Limitujúci reaktant, reaktant v nadbytku.
9	TERMOCHÉMIA	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť rozdiely v zápise chemickej rovnice a termochemickej rovnice, • Zapísať termochemickou rovnicou priebeh chemickej reakcie, ak sú zadane reaktanty, produkty, stechiometrické koeficienty, skupenské stavy reagujúcich látok a hodnota reakčného tepla, • Klasifikovať chemické reakcie na základe rôznych zápisov termochemickej rovnice na exotermické a endotermické, • Určiť hodnotu reakčného tepla spätnej reakcie na základe hodnoty reakčného tepla priamej reakcie na základe 1. termochemického zákona, • Vymenovať po dva príklady exotermickej a endotermickej reakcie z každodenného života • Bezpečne pracovať s horľavými látkami, • Zakresliť a vysvetliť graf zmeny energie sústavy počas chemickej reakcie, • Vypočítať zmenu entalpie reakcie (napr. spaľovanie uhlíkovodíkov) na základe väzbových energií reaktantov a produktov, • Vyjadriť vlastný názor na vplyv spaľovacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Exotermická reakcia, endotermická reakcia, Entalpia, reakčné teplo, • Termochemická rovnica, • 1. a 2. termochemický zákon.

	(energetických) procesov na životné prostredie.	
10	CHEMICKÁ KINETIKA	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Definovať rýchlosť chemickej reakcie ako zmenu koncentrácie reaktantov alebo produktov za časový interval, Vymenovať faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok), Poznať ako ovplyvní zvýšenie/zníženie teploty rýchlosť chemickej reakcie, Poznať ako ovplyvní zvýšenie/zníženie koncentrácie reaktantov rýchlosť chemickej reakcie, Poznať ako ovplyvní rýchlosť chemickej reakcie prídanie katalyzátora, Aplikovať princípy zrážkovej teórie; ovplyvňovania rýchlosti chemickej reakcie vplyvom rôznych faktorov (koncentrácia, teplota, tlak, veľkosť povrchu, katalyzátor) pri riešení jednoduchých úloh, Vymenovať príklad katalyzátora z každodenného života (napr. enzýmy), Uviesť príklad chemickej reakcie z každodenného života, ktorá prebieha pomaly a ktorá rýchlo, Vysvetliť, prečo je dôležité poznať rýchlosť priebehu chemických reakcií a možnosti ich ovplyvňovania, Povedať príklad z každodenného života, kde sa používa ovplyvňovanie rýchlosti chemickej reakcie niektorým z uvedených faktorov. 	<ul style="list-style-type: none"> Rýchlosť chemickej reakcie, Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia reaktantov, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok), Účinná zrážka, aktivovaný komplex, aktivačná energia, Katalyzátor, inhibítor, Homogénna a heterogénna katalýza.
11	CHEMICKÁ ROVNOVÁHA	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapísať vyjadrenie rovnovážnej konštanty pre konkrétnu reakciu; vzťah medzi K priamej a spätnej reakcie, Vysvetliť, čo je chemická rovnováha a rovnovážna koncentrácia, Vysvetliť význam hodnoty rovnovážnej konštanty, Vymenovať faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia látok, teplota, tlak) Poznať princíp pohyblivej rovnováhy, Poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy prídanie reaktantu, Poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy odobratie produktu, Poznať vplyv katalyzátora na chemickú rovnováhu, Aplikovať vzťah pre K pri riešení úloh typu: výpočet jednej z daných veličín – hodnota K, rovnovážne koncentrácie reaktantov alebo produktov. 	<ul style="list-style-type: none"> Chemická rovnováha, dynamická rovnováha, Rovnovážna koncentrácia látok, Rovnovážna konštantu, Faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia, teplota, tlak).

12	PROTOLYTICKÉ REAKCIE	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať príklady silných kyselín (napr. HCl, HNO₃, H₂SO₄) a slabých kyselín (napr. H₂CO₃), • Poznať príklady silných zásad (napr. NaOH, KOH, Ca(OH)₂) a slabých zásad (napr. amoniak), • Opísať charakteristiky silných kyselín a zásad (úplná disociácia, veľké hodnoty K_A, K_B, veľmi dobrá schopnosť uvoľňovať, resp. prijímať, protón), • Napísať rovnice daných protolytických reakcií iónovou formou; rovnice reakcie iónov daných solí s vodou (hydrolýza solí), • Priradiť k daným časticiam ich konjugovanú kyselinu resp. zásadu, • Napísať chemickú rovnicu autoprotolýzy vody a vyznačiť oxóniový kation a hydroxidový anión, • Poznať stupnicu pH, jej význam a použitie, • Vymedziť hodnoty pH, pre ktoré je vodný roztok kyslý, neutrálny a zásaditý, • Rozdeliť roztoky na kyslé, neutrálny a zásadité podľa danej hodnoty pH, • Určiť pomocou indikátora pH roztoku, • Aplikovať vzťah pre iónový súčin vody; vzťah pre výpočet pH roztokov; prepočet pK_a a pK_b (pK_a = - log K_a, pK_a + pK_b = 14), vzťah pre výpočet disociačnej konštanty danej kyseliny a zásady ak sú známe rovnovážne koncentrácie častíc v roztoku, • Aplikovať význam indikátorov v bežnom živote, • Aplikovať znalosti o acidobázických vlastnostiach častíc a o hydrolýze solí pri určovaní kyslosti, zásaditosti alebo neutrality roztokov solí, • Poznať vplyv silných kyselín a zásad na ľudský organizmus, • Napísať chemickú rovnicu neutralizácie, • Poznať príklad praktického využitia neutralizácie (napr. pri poskytnutí prvej pomoci), • Poznať aspoň tri rôzne spôsoby prípravy solí, • Poznať príklady konkrétnych solí, ktoré hydrolyzujú za vzniku kyslého, neutrálnyho a zásaditého roztoku, • Dodržiavať zásady bezpečnosti práce s kyselinami a zásadami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bronstedova kyselina, Bronstedova zásada, protolytická reakcia, konjugovaný pár, • amfoterne latky, silná a slabá kyselina, silná a slabá zásada, autoprotolýza vody, pH, • stupnica pH, kyslý, neutrálny a zásaditý roztok, neutralizácia, soľ, indikátor, hydrolýza.
13	REDOXNÉ REAKCIE	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určovať oxidačné čísla atómov prvkov v daných redoxných reakciách, 	<ul style="list-style-type: none"> • Oxidačné číslo, redukcia, oxidácia, nedohne reakcie, čiastková reakcia, redukovalo, oxidovalo, elektrochemicky rad napätia

	<ul style="list-style-type: none"> • Vyznačiť v chemickej rovnici atómy prvkov, ktorých oxidačné čísla sa v priebehu chemickej reakcie zmenili, • Vysvetliť na príklade oxidáciu a redukciu látky, • Zapísať čiastkové reakcie oxidácie a redukcie, • Upraviť koeficienty v jednoduchých chemických rovniciach, • Chapáť význam pojmov redukovalo a oxidovadlo, • Vymenovať po dva príklady látok, ktoré pôsobia ako oxidovalá alebo redukovačlá, • Na základe usporiadania prvkov v rade napätia kovov Na, Mg, Al, Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au rozdeliť kovy na ušľachtilé a neušľachtilé, • Zaradiť kovy medzi ušľachtilé a neušľachtilé, • Poznať princíp priebehu elektrolýzy roztokov a tavenín, • Vysvetliť deje prebiehajúce na elektródach a zapísať ich chemickými rovnicami (CuCl₂, NaCl, CuSO₄, H₂O) • Poznať priemyselné využitie elektrolýzy, • Poznať podstatu korózie kovov a spôsob ochrany kovov proti nej, • Poznať použitie galvanických článkov a akumulátorov v každodennom živote, • Vedieť akú úlohu má oxidácia v ľudskom organizme, • Poznať príklady redoxných reakcií prebiehajúcich v prírode. 	<p>kovov, ušľachtilý a neušľachtilý kov, galvanicky článok, elektrolýza.</p>
14	ZRÁŽACIE A KOMPLEXOTVORNÉ REAKCIE	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť pojem zrazenina • Poznať iónový zápis zrážacej reakcie • Vymenovať príklady zrážacích reakcií • Poznať príklady využitia zrážacích reakcií v praxi • Poznať a zapísať názvy a vzorce základných ligandov (H₂O, NH₃, CN⁻, OH⁻, X⁻), • Uviesť príklady dôležitých koordinačných zlúčenín a ich využitia (komplexy Fe, Mg, CO v živých systémoch, [Cu(NH₃)₄]²⁺, [Fe(CN)₆]⁴⁻, [Cu(H₂O)₄]²⁺ 	<ul style="list-style-type: none"> • Zražacia reakcia, • Zrazenina, • Iónový zápis chemickej reakcie, • Súčin rozpustnosti, • Komplexná zlúčenina, ligand, centrálny atóm.
	ANORGANICKÁ CHÉMIA (10 hodín)	
15	S PRVKY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať slovenské názvy a značky prvkov 1. a 2. skupiny periodickej sústavy prvkov (orientácia v periodickej tabuľke), • Uviesť výskyt prvkov 1. a 2. skupiny v prírode vo forme nerastov (NaCl – kamenná soľ, NaNO₃ – čínsky liadok, KCl – Sylvín, MgCO₃ – magnezit, CaCO₃ – vápenec, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vodík, alkalické kovy, kovy alkalických zemín, biogénny prvok, malta, vodný kameň, tvrdosť vody.

<p>CaMg(CO₃)₂ – dolomit, CaSO₄.2H₂O – sadrovec),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné vlastnosti vodíka (skupenstvo, výbušnosť v zmesi s kyslíkom) a z nich vyplývajúce využitie vodíka, • Opísať alkalické kovy a kovy alkalických zemín a ich vlastnosti: fyzikálne – elektrická, tepelná vodivosť; mechanické vlastnosti – mäkkosť, hustota, krehkosť, kujnosť, ťažnosť, • Vymenovať a charakterizovať izotopy vodíka, • Porovnať atómové polomery, elektronegativitu a 1. ionizačnú energiu s-prvkov, • Na základe konfigurácií a ďalších informácií z PT opísať typ väzieb H v zlúčeninách a porovnať s s1 a s2 prvkami, • Vysvetliť vznik katiónov s-prvkov (schéma vzniku katiónu), • Porovnať fyzikálne vlastnosti H, s1 a s2 prvkov na základe poznania elektrónových konfigurácií, elektronegativity, typu väzieb, atómových polomerov a hmotností atómov, (dvojomolekulové molekuly H₂, kryštalové mriežky s-prvkov a ich zlúčenín), • Porovnať chemické vlastnosti H a s1 a s2 prvkov (reaktívita, typ reakcií, typ zlúčenín - oxidy, peroxidy, hydroxidy, soli, hybridy), • Poznať aspoň dva spôsoby prípravy vodíka (napr. reakciou kovu s kyselinou, alkalického kovu s vodou) – zápis chemickou rovnicou, popis priebehu chemickej reakcie, • Opísať chemický princíp výroby kovov a halogénov elektrolýzou taveniny halogenidov, • Vysvetliť typ reakcií s-prvkov s kyslíkom, halogénmi, vodou, kyselinami, hydroxidmi, zapísať ich rovnicami, • Poznať vzorce látok s názvom: sóda, sóda bikarbóna, pálené vápno, hasené vápno, vápenec, • Poznať význam a použitie zlúčenín alkalických kovov: NaOH, KOH, NaHCO₃, Na₂CO₃, • Vysvetliť význam vápenca a sádrovca v stavebnom priemysle (chemická rovnica prípravy páleného vápna CaO a haseného vápna Ca(OH)₂), • Porovnať rozpustnosť CaCO₃ a Ca(HCO₃)₂ vo vode (v spojitosti s krasovými javmi), • Vysvetliť rozdiel medzi prechodnou a trvalou tvrdosťou vody, odstraňovanie tvrdosti vody (reakcia so sódou, var), odstraňovanie vodného kameňa, • Porovnať postavenie vodíka a s-prvkov v elektrochemickom rade napätia, • Uskutočniť dôkaz katiónov s1 a s2 kovov 	
---	--

	<p>plameňovou skúškou,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam a vplyv iónov Na⁺, K⁺, Ca²⁺, Mg²⁺ na ľudský organizmus, minerálne vody, • Vysvetliť použitie NaCl ako konzervačnej latky. 	
16	p PRVKY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať skupenský stav p-prvkov za štandardných podmienok, • Poznať výskyt C, Si, Al, N, P, O, S, halogény a ich zlúčenín v prírode (bauxit, diamant, grafit - tuha, fullerény, uhličitan, organické latky, kremeň, kremičitany, hlinito kremičitany, íly, kaolín, vzduch, liadky, fosforečnany, ozón, oxidy, elementárna síra, sulfidy a sírany: FeS₂, PbS, ZnS, H₂S, morská voda, NaCl). • Vedieť, že Si a Al majú po O najväčšie zastúpenie v zemskej kôre, • Odvodiť na základe konfigurácie a elektronegativity charakteristické typy väzieb u Al, C a Si, • Zostaviť model tuhy a diamantu, • Zaradiť C, N, P, O, S, F, I medzi biogénne prvky, • Poznať základné vlastnosti Al a z toho vyplývajúce jeho využitie (odolnosť voči korózii, nízka hustota, kujnosť - fólie), • Aplikovať poznatky o redoxných vlastnostiach C a Al pri zápise rovníc výroby kovov (aluminotermia, výroba Fe), • Zapísať chemickými rovnicami reakcie Al a C s O₂, • Opísať výrobu hliníka elektrolýzou z Al₂O₃, Použitie kryštálov Si a Ge ako polovodičov • Zapísať chemickými rovnicami amfotérne a redukčné vlastnosti Al, • Posúdiť vlastnosti oxidov uhlíka CO, CO₂ (relatívna hustota, ich pôsobenie na organizmy, redoxné vlastnosti a rozpustnosť vo vode), • Navrhnuť reakciu prípravy CO₂ z CaCO₃, navrhnuť aparatúru, urobiť experiment, • Poznať pôsobenie oxidov uhlíka CO a CO₂ na živé organizmy, • Vedieť, že CO₂ je tzv. „skleníkovým plynom“, a že v hlavnej miere prispievajú ku globálnemu otepľovaniu Zeme, • Porovnať a vysvetliť základné vlastnosti diamantu a tuhy na základe pochopenia ich kryštálovej štruktúry a typov väzieb (tvrdosť, resp. štiepatelnosť), • Uviesť a chápať pozitíva a negatíva použitia NaHCO₃ na zníženie kyslosti v žalúdku 	<ul style="list-style-type: none"> • Sklo, • Inertná atmosféra, • Ozón, • Anomália vody, • Spaľovanie (dokonale, nedokonale), • Aluminotermia, • Halogény, • Vzácny plyn,

- Uviest' hlavný dôvod' pre použitie $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ a NaHCO_3 pri pečení cesta (vznik CO_2 – kyprenie cesta),
- Odvodiť na základe konfigurácie a elektronegativity charakteristické typy väzieb u N a P
- Zdôvodniť maximálnu väzbovosť dusíka 4 a fosforu 5,
- Vymenovať a charakterizovať alotropické modifikácie fosforu (základné vlastnosti),
- Uviest' argumenty pre stálosť N_2 vo všetkých skupenstvách,
- Poznať pojem frakčná destilácia vzduchu ako spôsob výroby N_2 ,
- Uviest' vlastnosti NH_3 (skupenstvo, zápach, jedovatosť, rozpustnosť v H_2O),
- Chemickými rovnicami zapísať princíp výroby amoniaku a HNO_3 ,
- Napísať štruktúrne vzorce HNO_3 ,
- Posúdiť redoxné vlastnosti HNO_3 (koncentrovaná) a jej reakciu s Cu resp. HNO_3 (zriedená) so Zn,
- Zdôvodniť pasiváciu Fe, Al, Cr koncentrovanou HNO_3 ,
- Chápať a uviest' dôvod' rozpustnosti NH_3 , HCl vo vode (vodíkové väzby),
- Vedieť o znečistení životného prostredia oxidmi N (výfukové plyny automobilov a nadzvukových lietadiel, priemyselné emisie) a ich príspevok pri vzniku kyslých dažďov,
- Poznať využitie N_2O (hnací plyn v šľahačkových sprejoch, anestetikum),
- Poznať využitie N_2 (inertná atmosféra, výroba NH_3),
- Poznať využitie zlúčenín dusíka a fosforu (hnojiva),
- Poznať využitie fosforu (zápalky, zneužitie – napalm),
- Vedieť, že zlúčeniny uhlíka s dusíkom - kyanidy sú jedovaté,
- Odvodiť na základe konfigurácii a elektronegativity možné oxidačné čísla p4 prvkov,
- Poznať význam kyslíka a vody pre ľudský organizmus,
- Poznať základné vlastnosti O_2 , O_3 (v spojitosti so zdravím a využitím v praxi),
- Navrhnuť a uskutočniť prípravu kyslíka z H_2O_2 , dôkaz a jeho vlastnosti,
- Odvodiť na základe elektrónovej konfigurácie a elektronegativity charakteristické väzby O a S, opísať rozdiely na konkrétnych molekulách (O_3 , S_8 , H_2O , H_2S),
- Uviest' argumenty pre príčiny rozdielnych fyzikálnych vlastností vody a sulfánu,

- Nakresliť geometriu molekúl H₂O a H₂S, O₃, H₂O₂,
- Nakresliť štruktúrne vzorce H₂SO₃, H₂SO₄,
- Vysvetliť kyslé vlastnosti H₂SO₄ a napísať chemickú rovnicu jej reakcie s vodou,
- Opísať rovnicami redoxné vlastnosti kyslíka, ozónu, H₂S, SO₂, H₂SO₄ a zdôvodniť ich,
- Porovnať redoxné vlastnosti koncentrovanej a zriedenej H₂SO₄,
- Vysvetliť ekologické problémy súvisiace s ozónovou vrstvou Zeme (ozón verus freóny), kyslími dažďami (oxidy síry),
- Poznať negatívny vplyv sulfánu na ľudský organizmus a jeho charakteristický zápach,
- Poznať vlastnosti sulfánu (jedovatosť, zápach, redoxné vlastnosti),
- Chemickou rovnicou zapísať princíp výroby SO₂, SO₃, H₂SO₄,
- Porovnať rozpustnosť O₂ a CO₂ vo vode a jej význam v prírode,
- Vysvetliť prítomnosť kyslíka ako nevyhnutnú podmienku horenia a vznik rôznych produktov (CO, CO₂) v závislosti od množstva reagujúceho kyslíka a negatívny vplyv vznikajúcich produktov na ľudské zdravie,
- Poznať najbežnejšie spôsoby využitia peroxidu vodíka, ozónu, síry, kyslíka,
- Poznať selén ako biogénny prvok a základné informácie o jeho vplyve na ľudský organizmus,
- Opísať fyzikálne vlastnosti halogénov za normálnych podmienok (skupenstvo, farba, sublimácia u jódu, rozpustnosť v polárnych a nepolárnych rozpúšťadlách - využitie),
- Poznať výskyt halogénov a vzácnych plynov v prírode, resp. vo vesmíre (He),
- Na základe elektrónových konfigurácií porovnať stabilitu p6 prvkov s ostatnými p1 až p5 prvkami,
- Odvodiť na základe konfigurácií a elektronegativity možné oxidačné čísla halogénov,
- Odvodiť na základe elektrónových konfigurácií a elektronegativity charakteristické väzby v molekulách halogénov, halogenovodíkov, halogenidov, kyslíkatých kyselinách halogénov,
- Odvodniť príčinu rozdielnej reaktivity halogénov a vzácnych plynov,
- Porovnať reaktivitu halogénov, polaritu väzieb v ich zlúčeninách,
- Uviesť dôvody rôznych možných oxidačných čísel fluóru a chlóru (orbitály použiteľne na väzby v atómoch F a Cl),

	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať rovnicami oxidačné vlastnosti halogénov (vzájomné reakcie), • Zapísať chemickú rovnicu reakcie H₂ a Cl₂ (výroba HCl), • Vysvetliť kyslé vlastnosti kyseliny HCl a zapísať chemickú rovnicu jej reakcie s H₂O, OH⁻, NaOH, • Napísať reakcie HCl s kovmi, • Odovodiť reakcie HCl s kovmi (s rôznym elektródovým potenciálom - rôzna poloha vzhľadom ku H v elektrochemickom rade napätia kovov), • Porovnať vlastnosti halogenovodíkových kyselín, • Opísať základný princíp priemyselnej výroby chlóru, • Porovnať a odôvodniť acidobázické vlastnosti, oxidačne schopnosti a stálosť kyslíkatých kyselín chlóru, • Poznať využitie chlóru a jeho zlúčenín a jódu ako dezinfekčných prostriedkov a chlorečnanov ako výbušnín, • Vedieť, že kyselina HCl je zložkou žalúdočných štiav a kyselina HF leptá sklo, • Odôvodniť malú reaktivitu vzácnych plynov na základe ich elektrónovej konfigurácie, • Poznať využitie argónu (inertná atmosféra, žiarovky, vyplň okien) a vzácnych plynov vo výbojových trubiciach, • Poznať rádioaktivitu radou ako rizikový faktor pre prostredie. 	
17	d PRVKY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť základný princíp výroby železa a ocele a ich využitie (redukcia Fe₂O₃ uhlíkom), • Opísať chemickou rovnicou princíp výroby Cr aluminotermicky, • Poznať základné vlastnosti Cu, Zn, Cr, Mn, Fe, Ag, Au, Pt, Hg (kujnosť, ťažnosť, elektrická vodivosť, nízka teplota topenia Hg, pasivácia Cr a Fe) a z toho vyplývajúce využitie jednotlivých kovov, • Poznať postavenie Cu, Ag, Au, Hg a Zn, Fe v elektrochemickom rade napätia kovov, • Napísať rovnice reakcii Cu, Zn, Fe, Cr s kyselinou chlorovodíkovou, dusičnou, sírovou, • Poznať zloženie zliatin bronz, mosadz, spájka a ich využitie, • Poznať triviálny názov a využitie CuSO₄·5H₂O, • Vysvetliť základnú funkciu hemoglobínu v ľudskom organizme a vedieť, že obsahuje kationy železa, 	<ul style="list-style-type: none"> • Korózia, hrdza, • Oceľ, liatina, • Zliatina, amalgám, • Pasivácia kovov.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť, že Fe a Ni tvoria základ zemského jadra. 	
	ORGANICKÁ CHÉMIA (20 hodín)	
18	CHARAKTERISTIKA A ROZDELENIE ORGANICKÝCH LÁTOK	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napísať schému prípravy močoviny z tiokyanatanu amónneho, • Poznať príčinu existencie veľkého počtu organických zlúčenín uhlíka (schopnosť reťazenia), • Určiť väzbovosť atómov C, H, S, O, N a halogénov v molekulách organických zlúčenín, • Zaradiť danú organickú zlúčeninu na základe jej molekulového, resp. konštitučného vzorca medzi uhl'ovodíky a deriváty uhl'ovodíkov, • Zaradiť danú organickú zlúčeninu na základe jej konštitučného vzorca medzi alkány, alkény, alkadiény, alkíny, arény, nasýtené a nenasýtené, zlúčeniny s acyklickým (rozvetveným a nerozvetveným) a cyklickým reťazcom, zlúčeniny obsahujúce heteroatom, • Určiť, či sa jedná o empirický, súmárny alebo konštitučný, resp. zjednodušený konštitučný, vzorec zlúčeniny, • Označiť uhl'ovodíkový zvyšok a funkčné skupiny v uvedených vzorcoch, • Uviesť jednoduché príklady (štruktúrnym vzorcom) konštitučných a cis-trans izomérov, • Určiť charakter a typ väzby v organickej zlúčenine podľa zapísaného konštitučného vzorca (jednoduchá, násobná, dvojité, trojitá, polárna, nepolárna), • Napísať vzorce všetkých konštitučných izomérov alkánu, alkénu, cykloalkánu s daným molekulovým vzorcom (C₃ – C₅), • Zaradiť dané zlúčeniny podľa vzorca medzi jednotlivé typy izomérov • Napísať chemické vzorce (molekulové, racionálne, štruktúrne) rôznych jednoduchých organických zlúčenín acyklických, cyklických, nasýtených, nenasýtených, aromatických, • Určiť, na základe reakčnej schémy alebo rovnice, či sa jedná o adičnú, eliminačnú alebo substitučnú reakciu, • Vedieť aplikovať poznatok, že uhl'ovodíky sú nepolárne zlúčeniny, napr. pri určovaní ich rozpustnosti vo vode a nepolárnych rozpúšťadlách, hlavne v spojení s ich využitím v bežnom živote, • Zostaviť modely znázorňujúce priestorové usporiadanie atómov v molekulách organických zlúčenín, • Vyhľadať v chemických tabuľkách 	<ul style="list-style-type: none"> • Organická chémia, • Organická látka, • Štruktúra organických zlúčenín, • Izoméria (konštitučná, priestorová – CIA, tranz izoméria vzhľadom na násobnú väzbu a vzhľadom na rovinu cyklu, stereoizomeria), • Acyklicky – priamy reťazec, rozvetvený reťazec, cyklicky reťazec, • Uhl'ovodík, uhl'ovodíkový zvyšok, • Nasýtený a nenasýtený uhl'ovodík, • Empiricky (stechiometricky) vzorec, súmárny (molekulový vzorec), konštitučný (štruktúrny) vzorec, zjednodušený konštitučný vzorec, • Jednoduchá väzba, násobná väzba, dvojité väzba, trojitá väzba, väzbovosť, • Reakčná schéma, mechanizmus reakcie, • Adičná reakcia, eliminačná reakcia, substitučná reakcia, oxidácia a redukcia organických látok, • Polárna a nepolárna molekula, • Rozpustnosť organických látok vo vode a v nepolárnych rozpúšťadlách, • Závislosť fyzikálnych vlastností organických látok od ich štruktúry, • Činidlo, radikál, nukleofil, elektrofil, • Alkány, Alkény, alkadiény, alkíny, arény, • Heteroatóm, • Karcinogén, • Formovanie názorov na organické latky (Berzeliova vitalistická teória a experimenty, ktoré ju vyvrátili – F. Wohler – príprava močoviny).

	<p>informácie o fyzikálnych vlastnostiach vybraných organických zlúčenín,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať fyzikálne vlastnosti izomérov (teplota varu, topenia, rozpustnosť vo vode) na základe údajov v chemických tabuľkách a vysvetliť rozdiely na základe štruktúry. 	
19	ALIFATICKÉ UHLĽOVODÍKY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať vzorce a triviálne názvy: acetylén, izoprén, • Poznať vzorec a názov alkylových skupín: metyl-, etyl-, propyl-, butyl-, izopropyl-, vinyl-, • Uviesť príklady alkánov, cykloalkánov, alkénov, alkadiénov, alkínov (vzorce, názvy), • Utvoriť názov a napísať vzorec: nerozvetvených alkánov, alkénov, alkínov C1 – C10 a cykloalkánov C3 – C6; rozvetvených alkánov, alkénov a alkínov C4 – C10 s maximálne dvomi rovnakými alkylovými skupinami uvedenými vyššie, • Poznať skupenstvo alifatických uhl'ovodíkov C1 - C4, C 5- C16 a vyššie, • Porovnať dĺžku, pevnosť jednoduchej, dvojitej a trojitej väzby, • Posúdiť reaktivitu uhl'ovodíka vzhľadom na jeho štruktúru (prítomnosť násobnej alebo jednoduchej väzby), • Poznať typy reakcií charakteristických pre alkány (SR), alkény a alkíny (AE) a uviesť aspoň jeden ich príklad chemickou rovnicou, • Napísať chemickú rovnicu horenia (dokonalé, nedokonalé) metánu, napísať chemickú rovnicu reakcie metánu s Cl₂, • Napísať chemickú rovnicu reakcie eténu s H₂O, HCl, H₂ a využitie týchto reakcií v priemysle pri výrobe etanolu, PVC a stužovanie tukov, • Zapísať chemickú rovnicu dokonalého a nedokonalého horenia alkánov C1 - C4, • Zapísať schému polymerizácie eténu a izoprénu, • Poznať spôsob, akým sa v laboratóriu dokazuje násobná väzba (brómová voda, KMnO₄ - nie chemickou rovnicou), • Vymenovať uhl'ovodíky, ktoré sa využívajú ako zdroje energie a príklady ich konkrétneho využitia (metán, propán, bután), • Charakterizovať zemný plyn (zloženie, výbušnosť, farba, zápach – odorizácia, horľavosť, ťažba, preprava, využitie ako surovina na výrobu organických látok a zdroj energie), • Charakterizovať ropu (zloženie, horľavosť, 	<ul style="list-style-type: none"> • Homologicky rad, homologicky vzorec, • Alkyl, cykloalkyl, • Hydrogenácia, dehydrogenácia, polymerizácia, Monomer, polymér, makromolekula, polymerizačný stupeň, • Fosílna a recentna surovina, zemný plyn, odorizácia zemného plynu, ropa, frakčná destilácia, benzín, oktánové číslo benzínu, nafta, mazut, asfalt, petrochémia, uhlie.

	<p>farba, zápach, ťažba, preprava, spracovanie, základné frakcie, využitie ako surovina na výrobu organických látok a zdroj energie),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnať fosílna palivá z hľadiska ich vyčerpatelnosti, ekologických dôsledkov ich ťažby, spracovania a využitia, obsahu škodlivých prímiesí (kyslé dažde, skleníkový efekt). 	
20	AROMATICKÉ UHLĽOVODÍKY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať vzorce a triviálne názvy: benzén, styrén, naftalén, toluén. • Poznať vzorec a názov skupiny fenol-, • Utvoriť názov a napísať vzorec arénov odvodených od benzénu s maximálne dvomi alkylovými skupinami, • Uviesť príklady aromatických uhl'ovodíkov, • Vysvetliť chemickú podstatu aromatického charakteru arénov, • Vedieť, že pre arény sú typické substitučné elektrofilné reakcie, • Zapísať chemickou schémou priebeh SE reakcií benzénu (halogenácia, nitrácia, sulfonácia) – iba do 1. stupňa, • Napísať chemickú schému polymerizácie styrénu, • Poznať negatívny vplyv benzénu a jeho derivátov na zdravie (karcinogénne účinky). 	<ul style="list-style-type: none"> • Arén (aromaticky uhl'ovodík), • Konjugovaný systém násobných väzieb, • Delokalizačná energia.
21	DERIVÁTY UHLĽOVODÍKOV	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať skupiny derivátov uhl'ovodíkov podľa funkčnej skupiny a uviesť príklady zlúčenín z jednotlivých skupín derivátov uhl'ovodíkov, • Poznať väzbovosť S, O, N a halogénov v organických zlúčeninách, • Poznať charakteristické skupiny derivátov uhl'ovodíkov (F-, Cl-, Br-, I-, -OH, -NO₂, -NH₂, -O-, -CO-, -CHO, -COOH) a spôsob tvorenia ich názvov, • Zaradiť danú zlúčeninu (podľa názvu alebo vzorca) do jednotlivých skupín derivátov uhl'ovodíkov, • Poznať najdôležitejšie triviálne názvy a vzorce derivátov uhl'ovodíkov: chloroform, jodoform, vinylchlorid, anilín, etylénglykol, glycerol, fenol, formaldehyd, acetaldehyd, acetón, kyselina mravčia, octová, šŕaveľová, benzoová, • Utvoriť názov a napísať vzorec derivátov odvodených od benzénu a alkánov C₁ – C₁₀ s maximálne jednou funkčnou skupinou uvedenou vyššie, • Poznať polárny charakter väzby C-heteroatóm a vyznačiť čiastkové náboje na atónoch 	<ul style="list-style-type: none"> • Halogenderiváty, • Hydroxyderiváty, • Alkoholy, jednosýtny a viacsýtny alkohol, fenoly, lieh, • Étery, • Karbonylové zlúčeniny, aldehydy, ketóny, • Nitroderiváty, amíny, • PVC, teflon, insekticíd, freóny, • Karboxylová kyselina, • Indukčný a mezomerný efekt funkčnej skupiny.

	<p>väzby C-heteroatom,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posúdiť vplyv funkčnej skupiny na fyzikálne a chemické vlastnosti a reaktivitu derivátu (indukčný a mezoméry efekt), • Poznať typy reakcií charakteristických pre halogenderiváty a hydroxyderivaty – SN a E, • Napísať reakčnú schému reakcie brómetánu s NaOH (SN aj eliminačný produkt), • Chápať, že oxidáciou primárnych alkoholov vznikajú aldehydy a ďalej karboxylové kyseliny, oxidáciou sekundárnych alkoholov vznikajú ketóny aj opačne redukčne procesy, • Napísať reakčnú schému oxidácie etanolu na acetaldehyd a kyselinu etánovú, • Chemickou schémou zapísať polymerizáciu vinylchloridu a tetrafluoretylénu, • Vedieť, že freóny a mnohé insekticídy majú charakter halogenderivátov, • Porovnať rozpustnosť etanolu vo vode, najmä s prihliadnutím na skúsenosť z bežného života, • Poznať využitie chloroformu, CCl₄, metanolu, glycerolu, etylénglykolu, formaldehydu, acetónu a ich účinok na ľudský organizmus a nebezpečenstvo pri manipulácii s nimi (toxicita, horľavosť, výbušnosť), • Vysvetliť základný princíp výroby etanolu (aj chemické rovnice), jeho využitie (rozpušťač, výroba octu, chemická výroba, dezinfekcia, potravinárstvo) a jeho účinky na ľudský organizmus, • Poznať využitie karboxylových kyselín (octová, benzoová), • Porovnať silu monokarboxylových kyselín C1-C4, • Poznať význam derivátov karboxylových kyselín pre stavbu lipidov a bielkovín, • Poznať využitie freónov, posúdiť vplyv ich chemického pôsobenia na ozónovú vrstvu a z toho vyplývajúce dôsledky pre životné prostredie. 	
BIOCHÉMIA (12 hodín)		
22	LIPIDY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať lipiny z hľadiska výskytu, štruktúry, vlastností, významu a zastúpenia vo výžive človeka, • Poznať názvy a vzorce najbežnejších alkoholov a kyselín, ktoré tvoria molekuly lipidov (kyselina palmitová, stearová, olejová, linolová, linolénová, glycerol, stearylalkohol, etylalkohol), • Napísať vzorec triacylglycerolu z danej kyseliny, • Odôvodniť nerozpustnosť lipidov vo vode a 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipiny, • Jednoduché lipiny, tuky, oleje, vosky, • Esenciálne kyseliny, • Stužovanie tukov, • Zmydelňovanie tukov, • Mydlá, • Zložené lipiny, • Fosfolipidy, glykolipidy, • Hydrofóbne vlastnosti, • Cholesterol, LDL – cholesterol, HDL – cholesterol, • Lipémia, -3-mastne kyseliny (len význam pre

	<p>nepolárnych rozpúšťadlách,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť rozdiel medzi zložením pevných tukov a olejov, • Vysvetliť podstatu žltnutia tukov, • Napísať chemickú rovnicu hydrolýzy lipidu v kyslom alebo zásaditom prostredí, • Poznať pojem mydlo a vysvetliť rozdiel medzi mydlami a saponátmi z hľadiska chemického zloženia, • Vysvetliť podstatu čistiacich účinkov mydiel, • Charakterizovať výskyt cholesterolu v potravinách a vysvetliť jeho význam pre organizmus, • Porovnať oleje a tuky z hľadiska štruktúry (obsahu mastných kyselín) a z hľadiska ich významu pre organizmus (zdravá výživa, obezita), • Poznať vosky z hľadiska výskytu a významu, • Charakterizovať výskyt, význam a zloženie glykolipidov a fosfolipidov, • Porovnať význam LDL – „zlého cholesterolu“ a HDL – „dobrého cholesterolu“ pre človeka. 	<p>človeka).</p>
23	SACHARIDY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať sacharidy z hľadiska významu, výskytu a pôvodu, • Napísať všeobecnú chemickú schému fotosyntézy, • Klasifikovať sacharidy podľa prítomnej funkčnej skupiny na aldózy a ketózy, • Klasifikovať sacharidy podľa zloženia na jednoduché a zložené (oligosacharidy a polysacharidy), • Vysvetliť obsah pojmov chiralita, chirálne centrum, optická izoméria, • Vedieť určiť chirálny atóm uhlíka vo vzorci sacharidu, • Poznať názvy a vzorce (Fischerom a Hawortov) základných sacharidov (glyceraldehyd, dihydroxyacetón, D-ribóza, 2-deoxy-D-ribóza, D-fruktóza, D-glukóza, D-manóza, Dgalaktóza, sacharóza), • Aplikovať pravidlá vzniku poloacetálového hydroxyly v molekule monosacharidov pri vzniku cyklických štruktúr monosacharidov (glukóza, fruktóza), • Vysvetliť vznik alkoholov a kyselín zo sacharidov (všeobecne opísať princíp), • Porovnať oxidačno-redukčne vlastnosti sacharidov, • Uviesť argumenty pre rozdielne redoxné vlastnosti sacharidov (redukujúce a neredukujúce sacharidy) a ich reakcie s Tollensovým a Fehlingovým činidlom, • Popísať princíp dôkazu škrobu jódom, 	<ul style="list-style-type: none"> • Sacharidy, • Jednoduché sacharidy, mono-, oligo- a polysacharidy, • Aldózy, ketózy, tri-, penta- a hexózy, • Glyceraldehyd, dihydroxyacetón, • Chiralita, chirálne centrum, D- a L- formy, optická izoméria, • Ribóza, deoxyribóza, glukóza, fruktóza, sacharóza, laktóza, škrob, glykogén, celulóza, • Energetická hodnota sacharózy, glykémia.

	<ul style="list-style-type: none"> • Popísať základné vlastnosti D-glukózy a D-fruktózy z hľadiska významnosti pre výživu človeka, • Zaradiť sacharózu a laktózu z hľadiska zloženia a charakterizovať ich z hľadiska významnosti pre výživu človeka • Charakterizovať škrob, glykogén a celulózu z hľadiska výskytu, vzniku a významu pre človeka, • Poznať negatívny účinok nadmerného príjmu sacharózy pre človeka, • Uviesť rôzne potravinové zdroje sacharózy a porovnať ich vplyv na zmenu glykémie. 	
24	BIELKOVINY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať bielkoviny ako prírodné makromolekulové látky vybudované z α-aminokyselín, • Uviesť výskyt a význam bielkovín pre živé organizmy (stavebná, transportná, katalytická, regulačná, obranná funkcia), • Klasifikovať bielkoviny podľa zloženia, vlastností a pôvodu, • Poznať štruktúru α-aminokyselín, • Poznať názvy a vzorce glycínu, alanínu, valínu, leucínu, fenylalanínu, • Vymenovať esenciálne aminokyseliny a potravinové zdroje s ich najvhodnejším zastúpením, • Napísať rovnicu reakcie vzniku biuretu zahrievaním močoviny, • Poznať štruktúru peptidovej väzby, • Napísať rovnicu reakcie vzniku dipeptidu a tripeptidu z daných vzorcov aminokyselín, • Rozhodnúť, či uvedené aminokyseliny sú chirálne zlúčeniny, • Opísať primárnu, sekundárnu, terciárnu a kvartérnu štruktúru bielkovín a jej význam, • Vymenovať typy väzieb, ktoré umožňujú vznik sekundárnej a terciárnej štruktúry bielkovín, • Uviesť argumenty pre vznik globulárnej a fibrilárnej štruktúry bielkovín, • Napísať rovnicu reakcie glycínu s hydroxidom sodným a kyselinou chlorovodíkovou, odôvodniť uvedené reakcie na základe acidobázických vlastností aminokyselín, • Opísať proces denaturácie bielkovín a jej význam, • Uviesť možné príčiny denaturácie bielkovín, • Odôvodniť, prečo sú teploty nad 40°C nebezpečné pre život človeka a prečo sa varom stráca výživná hodnota bielkovín, • Vysvetliť, čo by bolo možné použiť k 	<ul style="list-style-type: none"> • Bielkoviny (proteíny), • Biologická funkcia, • Aminokyselina, glycín, alanín, • Peptidová väzba, • Amfión, izoelektrický bod, • Biuretová reakcia, • Primárna, sekundárna, terciárna a kvartérna štruktúra, • Fibrilárne, globulárne bielkoviny, denaturácia, • Hem, hemoglobín, lipoproteíny, glykoproteíny, fosfoproteíny, hemoproteíny, myoglobín, • Enzýmy, protilátky, • Energetická hodnota bielkovín.

	<p>zabráneniu otravy ťažkými kovmi po ich požití</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určiť experimentálne teplotu koagulácie vajcového bielka, • Dokázať prítomnosť bielkovín v predložených vzorkách biuretovou reakciou. 	
25	ENZÝMY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať enzýmy ako bielkovinové molekuly s vlastnosťami biokatalyzátorov, • Definovať pojmy aktívne miesto enzýmu, funkčná a substrátová špecifickosť enzýmov, • Klasifikovať enzýmy podľa typu katalyzovanej reakcie (lipázy, oxidoreduktázy, hydrolázy, transferázy, izomerázy, lyázy), • Vysvetliť vplyv enzýmu na priebeh reakcie na základe grafu zmeny energie reakcie bez enzýmu a s enzýmom, • Uviesť argumenty princípov pôsobenia faktorov ovplyvňujúcich rýchlosť enzýmových reakcií a ich praktický význam, • Poznať faktory ovplyvňujúce rýchlosť enzýmovej reakcie (množstvo enzýmu, množstvo substrátu, pH prostredia, teplota prostredia), • Porovnať kompetitívnu a nekompetitívnu inhibíciu a uviesť príklad, • Uviesť príklad aktivácie a inhibície enzýmov, • Uviesť konkrétne príklady enzýmov a ich funkciu v organizme (napríklad α-amylaza, pepsín, trypsin, chymozin). 	<ul style="list-style-type: none"> • Enzým, • Aktivačná energia, • Biokatalyzátor, • Aktívne miesto, enzým–substrátový komplex, • Koenzým, apoenzým, • Špecifický katalytický účinok, • Inhibícia kompetitívna a nekompetitívna, • α-amyláza, pepsín, trypsin.
26	NUKLEOVÉ KYSELINY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať nukleové kyseliny ako prírodné makromolekulové latky zložené z nukleotidov, • Klasifikovať nukleové kyseliny podľa zloženia (RNA, DNA), • Vymenovať dusíkaté bazy nukleových kyselín (vzorce budú tvoriť prílohu maturitného zadania), • Opísať zložky nukleotidov a druh väzieb medzi nimi, • Načrtnúť schému zloženia nukleotidov a nukleozidov, • Opísať vyššie úrovne štruktúry DNA (dvojzavitnica, superhelix), • Vysvetliť význam pojmu komplementarita na príklade DNA, • Charakterizovať mediátorovu, transferovú a ribozomovú RNA z hľadiska ich funkcie a výskytu v bunke, • Opísať a charakterizovať hlavné fázy proteosyntézy, 	<ul style="list-style-type: none"> • Nukleové kyseliny, • Genetická informácia, • Adenín, guanín, cytozín, uracil, tymín, • Nukleozid, nukleotid, • DNA, RNA, • Makroergická väzba, • Mediátorova, transferová, ribozómova RNA, • Komplementarita, • Kodón, antikodón, • Polynukleotidový reťazec, • ATP

	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať význam adenozinového nukleozidu pre tvorbu ATP, zloženie ATP, jej význam ako primárneho zdroja energie v bunke, • Vysvetliť dôležitosť ATP a poznať makroergickú väzbu porovnať stavbu DNA a RNA. 	
27	VITAMÍNY	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať vitamíny ako esenciálnu skupinu chemicky nejednotných látok, dôležitých pre činnosť enzýmov človeka, • Poznať názvy a označenie vitamínov A - retinol, E - tokoferol, D - kalciferoly, K – menadion, PP, B1 - tiamin, B2 - riboflavín, B5 – kyselina pantoténová, B6 – pyridoxín, B12 - kobalamin, C – kys. L-askorbová, H – biotín, • Klasifikovať vitamíny rozpustnosti v tukoch a vo vode, • Charakterizovať retinol, kalciferoly, tokoferoly z hľadiska výskytu, významu a funkcie v ľudskom organizme, • Uviesť možné dôsledky vystavenia organizmu hypervitaminóze a hypovitaminóze vitamínov rozpustných v tukoch, • Uviesť hlavné potravinové zdroje retinolu, kalciferolov, tokoferolov, • Charakterizovať tiamin, riboflavín, niacín, pyridoxín, kys. pantoténovu, kýš. listovú, biotín a kys. L-askorbovú z hľadiska výskytu, významu a funkcie v ľudskom organizme, • Uviesť možné dôsledky vystavenia organizmu hypovitaminóze vitamínov rozpustných vo vode, • Uviesť hlavné potravinové zdroje tiamínu, riboflavínu, niacínu, pyridoxínu, kys. pantoténovej, kys. listovej, biotínu a kys. L-askorbovej • Vysvetliť úlohu antioxidantov v potrave, • Posúdiť vzťah medzi predávkovaním niektorými vitamínmi a ich rôznou rozpustnosťou, • Posúdiť vplyv úpravy a spôsobu uchovávania potravín na účinok vitamínov (napr. oxidácia vzdušným kyslíkom). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vitamín, • Hypovitaminóza, hypervitaminóza, • Retinol, kalciferoly, tokoferoly, tiamín, riboflavín, niacín, pyridoxín, kys. pantoténová, kys. listová, biotín, kys. L-askorbová, • Skorbut, • Antioxidanty, • FAD, NADH.
28	KVALITA ŽIVOTA A ZDRAVIE (2 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť obsah pojmov heteroatóm, heterocyklické zlúčeniny, alkaloidy, • Napísať chemické vzorce najdôležitejších heterocyklických zlúčenín (furán, tiofén, pyrol, pyridín, purín, pyrimidín), • Klasifikovať heterocyklické zlúčeniny podľa druhu a počtu heteroatómov a veľkosti kruhu, • Uviesť význam heterocyklických zlúčenín v 	<ul style="list-style-type: none"> • Heteroatóm, heterocyklus, • Furán, tiofén, pyrol, pyridín, purín, pyrimidín, • Alkaloidy, droga, návyková látka, nikotín, kofeín, • Liek, antibiotikum, • Geneticky upravované potraviny, • Biologická hodnota stravy, vyvážená strava.

	<p>prírode (porfín, pyrolové farbivá, nikotínamid, purínové a pyrimidínové bázy),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odôvodniť a porovnať aromatický charakter furánu, tiofenu a pyrolu, • Uviesť príklady substitučných reakcií uvedených zlúčenín (halogenácie, nitrácie, sulfonácie), napísať rovnice reakcií, • Rozhodnúť, ktorá zo zlúčenín furán, tiofén a pyrol podlieha najľahšie adičným reakciám; odôvodniť a napísať chemické rovnice, • Vedieť o škodlivosti návykových látok na ľudský organizmus • Poznať funkciu a účinok antibiotík. 	
	VOLITEĽNÉ TÉMY	
29	ANORGANICKÁ A ANALYTICKÁ CHÉMIA	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyvodiť spoločné vlastnosti d-prvkov 4. periódy (tvorba komplexných zlúčenín, kovové vlastnosti – podieľajú sa na nich hlavne d-elektróny, rôzne oxidačné čísla, približne rovnaká energia valenčných ns a (n – 1)d elektrónov, farebnosť iónov na základe prechodov d-elektrónov medzi blízkymi orbitami), • Objasniť, prečo prechodné kovy tvoria viac než jeden typ iónov, • Navrhnuť a uskutočniť prípravu komplexných zlúčenín Fe a pozorovať ich vlastnosti, • Poznať princípy názvoslovia anorganických zlúčenín, vrátane komplexných zlúčenín, • Vedieť, čo je predmetom skúmania kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy, • Poznať požiadavky na chemickú reakciu kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy, • Poznať základné pojmy kvalitatívnej analýzy: dôkaz, analyt, skupinová reakcia, skupinové skúmadlo, selektívna reakcia, • Ukázať základné zručnosti pri skúmaní pokusoch, resp. pri pokusoch na kvapkovacej doštičke, • Poznať základné pojmy kvantitatívnej analýzy: stanovenie, vážková analýza (gravimetria), odmerná analýza (volumetria), titrácia, odmerný roztok, spotreba, bod ekvivalencie, indikátor, základná látka, štandardizácia odmerného roztoku, typy titrácií (priama a spätná), • Poznať princípy metód odmernej analýzy: neutralizačné (alkalimetria, acidimetria), komplexotvorné, zrážacie a oxidačno-redukčné titrácie, • Uskutočniť titračné stanovenie, • Vypočítať výsledok titračného stanovenia, • Poznať význam analytickej chémie v chemickej vede a praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexná zlúčenina, • Farebnosť iónov, • Prechody d-elektrónov, • Kvalitatívna analýza, dôkaz, analyt, skupinová reakcia, skupinové skúmadlo, selektívna reakcia, • Kvantitatívna analýza, stanovenie, vážková analýza (gravimetria), odmerná analýza (volumetria), titrácia, odmerný roztok, spotreba, bod ekvivalencie, indikátor, základná látka, štandardizácia odmerného roztoku, typy titrácií (priama a spätná), neutralizačné (alkalimetria, acidimetria), • Komplexotvorné, zrážacie a oxidačno-redukčné titrácie.

Žiak vie / dokáže

- Aplikovať princípy priebehu SR, AE, SE, SN, AN reakcii a efektov (Markovnikovo pravidlo, vplyv prvého substituenta pri orientácii na benzénové jadro) pri určovaní priebehu reakcii, konkrétnych uhl'ovodíkov,
 - Navrhnuť dôkaz násobnej väzby,
 - Posúdiť potrebu a vplyv katalyzátorov na priebeh chemických reakcii uhl'ovodíkov,
 - Aplikovať poznatky o priebehu polymerizačných reakcii vinylových derivátov a alkadienov, pri zápise polymerizácii eténu, propánu, styrénu a vzniku syntetických kaučukov,
 - Opísať polárny charakter nitroskupiny, aminoskupín primárnych, sekundárnych a terciárnych aminov a ich acidobázické vlastnosti,
 - Poznať základné metódy prípravy nitroderivátov a aminov,
 - Aplikovať princíp substitučných, eliminačných a oxidačných reakcii alkoholov,
 - Porovnať acidobázické vlastnosti alkoholov, fenolov; uviesť argumenty pre vyslovené závery,
 - Posúdiť možnosti použitia alkoholátových aniónov ako zásad a nukleofilných činidiel,
 - Vyhľadať v molekule karbonylových zlúčenín reakčné centrá pre reakciu s nukleofilnými a elektrofilnými činidlami,
 - Aplikovať všeobecný model priebehu nukleofilnej adície na konkrétnych reakciách, vznik poloacetálov
 - Aplikovať princíp oxidačno-redukčných reakcii aldehydov a ketónov a napísať schémy konkrétnych oxidačno-redukčných reakcii aldehydov a ketónov (vznik karboxylových kyselín z aldehydov, redukcia aldehydov a ketónov),
 - Rozlíšiť acetaldehyd od acetónu Fehlingovým a Tollensovým skúmadlom
 - Aplikovať princíp priebehu esterifikačných reakcii, napísať rovnice konkrétnych reakcii,
 - Vysvetliť amfotérne vlastnosti aminokarboxylových kyselín, peptidovú väzbu,
 - Napísať schému výroby močovinoformaldehydových živíc (aminoplastov),
 - Napísať schému polykondenzácie fenolu a formaldehydu a jej praktický význam pre prípravu fenoplastov a porovnať so schémou vzniku aminoplastov.
- Hybridizácia (sp³, sp², s),
 - Efekty,
 - Prešmyk,
 - Reakčné činidlá, reakčné centrum,
 - Markovnikovo pravidlo,
 - o-, m-, p- poloha,
 - Nitroderivát, amín, alkoholát, alkoxonium, poloacetál,
 - Dekarboxylácia, karboxylová kyselina, esterifikácia,
 - Chirálny uhlík,
 - Peptidová väzba,
 - Plasty, polymerizácia, polykondenzácia.

31	BIOCHÉMIA	
<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať význam makroprvkov a mikroprvkov v živých organizmoch, • Poznať význam a toxicitu H₂O, CO₂, NH₃ pre živý organizmus, • Vedieť rozlíšiť, čo je pasívny, aktívny a uľahčený transport, • Poznať význam osmózy pre živé organizmy, • Poznať význam derivátov pyridínu, pyrolu, pyrimidínu, purínu pre živé organizmy (kyselina nikotínová, porfín, porfirín, adenín, guanin, tymín, cytozín, uracyl) (vzorcie nie), • Poznať klasifikáciu bielkovín podľa tvaru molekuly a uviesť príklady bielkovín (fibrilárne a globulárne bielkoviny), • Poznať klasifikáciu zložitých bielkovín a ich význam pre živé organizmy, • Poznať význam bielkovinovej a nebielkovinovej časti enzýmov, • Poznať význam katabolických, anabolických a amfibolických dejov v živých sústavách, • Vymenovať príklady endergonických a exergonických dejov, • Poznať umiestnenie a význam dýchacieho reťazca pre bunku, • Vysvetliť význam dýchacieho reťazca pre udržiavanie telesnej teploty, • Poznať umiestnenie citrátového cyklu v bunke, • Podľa predloženej schémy vysvetliť význam oxidačno-redukčných reakcií citrátového cyklu, • Poznať vzťah medzi citrátovým cyklom a dýchacím reťazcom, • Poznať umiestnenie glykolýzy v bunke, • Vysvetliť význam glykolýzy po vznik kyseliny pyrohroznovej podľa predloženej schémy, • Chápať dôležitosť rýchlej glykolýzy za anaeróbných podmienok, • Vysvetliť podstatu alkoholového kvasenia, • Vysvetliť únavu svalov, vznik kyseliny mliečnej v nádorových bunkách, • Vedieť vysvetliť význam oxidačnej dekarboxylácie za aeróbných podmienok, • Vedieť vysvetliť vznik acetylkoenzýmu A pre spojenie glykolýzy a citrátového cyklu, • Poznať vzťah glykolýzy, citrátového cyklu, dýchacieho reťazca, • Poznať význam svetelnej časti fotosyntézy pre fixáciu CO₂, • Poznať význam fixácie CO₂ pre rastlinnú ríšu, • Poznať význam pH, žlčových kyselín a 	<ul style="list-style-type: none"> • Biogénny prvok, makroprvok, mikroprvok, • Transport, osmóza, • Pyrol, pyrimidín, purín, porfín, porfirín, adenín, guanín, tymín, cytozín, uracyl, • Fibrilárne bielkoviny, globulárne bielkoviny, • Katabolický dej, anabolický dej, amfibolický dej, endergonický dej, exergonický dej, dýchací reťazec, citrátový (Krebsov) cyklus, dýchací reťazec, glykolýza, fotosyntéza, β-oxidácie mastných kyselín (Lynenova špirála), proteosyntáza, • DNA, RNA a jej druhy, • Antibiotiká, • Močovina. 	

	<p>karnitínu pre odbúravanie tukov,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam kyselíka pre získavanie energie z β-oxidácie mastných kyselín (Lynenova špirála), • Vedieť vysvetliť prepojenie β – oxidácie mastných kyselín a citrátového cyklu, • Vedieť porovnať glykolýzu a Lynenovú špirálu z hľadiska energie, • Poznať význam aktivácie aminokyselín a enzýmu aminoacyl-tRNA-syntetázy, • Vedieť opísať funkčný ribozóm, • Poznať význam peptidylového a akceptorového miesta, • Vyhodnotiť proteosyntézu z hľadiska energetickej náročnosti, • Chápať význam antibiotík, • Opísať spôsob odbúravania bielkovín pomocou enzýmov, • Vysvetliť potrebu tvorby močoviny pre človeka, • Chápať vzťah medzi odbúraním bielkovín a tvorbou močoviny. 	
--	---	--

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- I. Učebnice chémie pre 1. – 3. ročník gymnázia
- II. Seminár a cvičenia z chémie pre 4. ročník gymnázia, Bratislava SPN 1987
- III. F. Šramko a kol. : Chémia pre maturantov, Bratislava SPN 1988
- IV. J. Kandráč – A. Sirota : Výpočty v stredoškolskej chémii, Bratislava SPN 1996
- V. P. Silný a kol.: Úlohy a modely usmerňovania riešenia úloh zo všeobecnej chémie, Expol pedagogika, 1999
- VI. P. Silný – B. Brestenská : Prehľad chémie 1., Bratislava SPN 1996
- VII. P. Záhradník – M. Kollárová : Prehľad chémie 2., Bratislava SPN 1997
- VIII. B. Kotlík, K. Rúžicková: Chémia I, II v kocke,

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky = 3x test
- Test – váha 4
- Odpoveď z maturitných otázok – odporúča sa každý polrok - váha 4
- Projekty, účasť na súťaži – váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Aktivita študenta – váha 2

- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chváľitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} \dots}{\textit{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúhľujeme nahor)

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto dôkladné ovládanie slovenského jazyka zabezpečuje úspešné a plnohodnotné uplatnenie v živote. Predmet poskytuje formálne vzdelanie v jazykovej, slohovej a literárnej zložke, t. j. vedie žiakov k základnej gramotnosti (pisateľskej a čitateľskej), k nadobudnutiu čitateľských návykov a k schopnosti orientovať sa v známom texte. Poskytuje im tiež vedomosti a zručnosti na dosiahnutie primárneho psychického i fyzického stupňa vývinu a vytvára predpoklady na zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov, podporuje u žiakov osobnostný rozvoj v širšom sociálnom a kultúrnom kontexte. Formálne vzdelávanie obsahuje vedomosti a zručnosti v každej z vyučovacích oblastí. Žiaci sa naučia popisovať, vysvetľovať, zhodnotiť a aplikovať svoje znalosti. Osobnostný rozvoj sa realizuje v etickom, sociálnom a kultúrnom kontexte, s čím súvisí spoločenské správanie, kontakt s prostredím, asertivita, prosociálnosť a kultivovaná komunikácia.

Predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve tesne zviazané a obsahovo sa prelínajúce zložky, a to jazyková a literárna. Cieľom oboch zložiek je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Základom literárnej zložky je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od analytického čítania až po schopnosť pracovať s významom literárneho textu na vyššej individuálnej úrovni spracovania (syntetické a hodnotiace čítanie).

Vnútorne delenie predmetu slovenský jazyk a literatúra je v plnej kompetencii učiteľa a príslušnej predmetovej komisie, rovnako ako aj osnovanie učiva počas štúdia.

Prierezové témy v predmete:

Do vzdelávacieho obsahu predmetu sú začlenené nasledovné **okruhy prierezových tém:**
Osobnostný a sociálny rozvoj /Komunikácia/ - Komunikácia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

A. JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka a v tomto chápaní predstavuje základ celého učebného procesu. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii a zodpovedajú vekovým a vzdelanostným možnostiam žiakov.

B. LITERÁRNA ZLOŽKA

Cieľom literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov zamerané na špecifické poznávanie sveta, porozumenie medziludských vzťahov a rozvíjanie estetického cítenia. Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako nástroja na všestranné osvojovanie umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od schopnosti analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t. j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie). Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na gymnáziách je postupný prechod jednotlivými fázami čítania: čítanie s porozumením: analýza, syntéza a interpretácia, metainterpretácia diela, individuálne hodnotenie literárnych diel.

Všeobecné ciele:

- Podporovať sebadôveru žiaka vo svojom prejave tak písomnom ako i ústnom
- Osvojiť si vedomosti, ktoré umožnia žiakovi vzdelávať sa po celý život
- Vedieť zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote
- Pripraviť žiakov na stav zodpovedného občana, schopného sa podieľať na rozvoji demokratickej spoločnosti, kultúrnej otvorenosti
- Vnímať a postupne osvojiť si materinský jazyk ako mnohotvárnny prostriedok komunikácie
- Zvládnuť základné pravidlá medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia
- Nadobudnúť k jazyku pozitívny vzťah
- Nadobudnúť vzťah k slovenským umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúceho z umeleckých textov a rozvíjať svoje emocionálne a estetické cítenie a vnímanie
- Pestovať príslušnosť jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka
- Viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry – verbálne i písomné jazykové prejavy
- Zvládnuť a pochopiť počúvanie, komunikáciu – hovorenie, čítanie a písanie s porozumením

Špecifické ciele:

v komunikačnej oblasti

- položiť základy komunikačných zručností, t. j. naučiť sa vnímať a postupne si osvojovať materinský jazyk ako prostriedok, ktorým sa získavajú a následne odovzdávajú informácie, vedomosti a zážitky, vyslovujú vlastné názory i postoje,
- účinne sa dorozumievať v bežných komunikačných situáciách, riešiť bežné komunikačné situácie.

v spoločenskej oblasti

- učiť sa porozumieť sebe samému, vymedziť si vlastné miesto v spoločnosti rovesníkov, správať sa asertívne, byť tolerantný, prosociálny, naučiť sa spolupracovať.

v kognitívnej oblasti

- získať lásku a úctu k materinskému jazyku,
- naučiť sa správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať, t. j. osvojiť si techniku písania a precvičovať sa v nej,
- osvojiť si správnu artikuláciu a výslovnostnú normu,
- naučiť sa ústne formulovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- osvojiť si základy pravopisnej normy, naučiť sa používať správne slová/tvary slov,
- naučiť sa analyzovať text, vyhľadávať jazykové javy, triediť ich, vyhodnocovať a postupne zaraďovať do systému,
- naučiť sa orientovať v jazykových príručkách,
- naučiť sa reprodukovat' text a cvičiť sa v uplatňovaní prebratých jazykových javov pri tvorbe vlastných textov v ústnej a písomnej podobe,
- cvičiť sa v tvorení kultivovaných jazykových prejavov,
- rozoznávať štylisticky primerané a neprimerané prostriedky,
- vedieť plynule s porozumením čítať veku primeraný umelecký a odborný text, poznávať a rozlišovať tieto texty, orientovať sa v nich, vedieť zaznamenať a vypísať základné údaje z textu,
- prostredníctvom literatúry posilniť poznatkovú rovinu, ktorá rozmnožuje vedomosti;
- zážitkovú rovinu, ktorá sprostredkúva emotívne poznanie sveta; výchovnú rovinu, rozvíjajúcu osobnosť žiaka; komunikatívnu rovinu, ktorá mu umožňuje odovzdať poznané a precítené a estetickú rovinu, formujúcu kvality jeho života.

III. Predmetové kompetencie

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Učiť sa sám aj v skupine.	Vyhľadávať a sprostredkovať informácie.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Kriticky myslieť.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami.	Regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život.
Formulovať a riešiť problémy.	Verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Vžiť sa do pocitov a konania inej osoby.	
Tvorivo myslieť.			

Kľúčové kompetencie jazykovej zložky predmetu:	
Vedieť komunikovať adekvátne komunikačnej situácii.	Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne (vhodná forma a obsah).
	Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – písomne (vhodná forma a obsah).
	Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty.
	Vedieť aktívne počúvať.
Učenie sa.	Schopnosť učiť sa učiť.
Kľúčové kompetencie literárnej zložky predmetu:	
Technika čítania a verejná prezentácia textu.	Plynulo čítať súvislý literárny text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
	Pri prednese literárneho textu aplikovať vedomosti o zvukovej rovine jazyka, v básnickom texte rešpektovať rytmickú usporiadanosť a frázovať ho v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
	Pri dramatizovanom čítaní primerane hlasovo prezentovať text postavy dramatického diela.
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie.	Reprodukovať fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
	Usporiadať známe javy do tried a systémov.
	Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty.
	Integrovať čitateľské skúsenosti, literárnoteoretické a literárnohistorické vedomosti s recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia.
Analytické a interpretačné kompetencie.	Zovšeobecniť literárny jav a navrhnúť jeho definíciu.
	Analyzovať literárny text z hľadiska štylistických, tematických a kompozičných prostriedkov a určiť ich funkčné využitie v diele.

	Interpretovať literárne dielo, argumentovať výsledkami jeho analýzy a zohľadňovať poznatky z iných informačných zdrojov.
	Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte.
Tvorivé kompetencie.	Parafrázovať dej epického a dramatického diela.
	Transformovať text diela do iného literárneho druhu, formy alebo žánru.
	Vytvoriť básnický text, poviedku, scenár alebo iný kratší umelecký text.
Informačné zručnosti.	Orientovať sa vo verejnej knižnici a jej službách.
	Pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe.
	Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
	Vybudovať si vlastnú knižnicu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Prvý v päťročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodina/ týždeň (99 hodín)

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Časť: Jazyková zložka /66 hodín/		
Ročník	Orientačný prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	Jazykoveda	8
	Zvuková rovina jazyka	10
	Významová / Lexikálna rovina jazyka	10
	Sloh / Administratívny štýl / Charakteristika	12
	Komunikácia	10
	Učenie sa	6
	Práca s informáciami	10

Časť: Literárna zložka /33 hodín/		
Ročník	Orientačný prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	Úvod do literatúry	6
	Lyrická poézia	4
	Epická poézia	7
	Krátka epická próza – poviedka	5
	Krátka epická próza – novela	5
	Veľká epická próza – román	6

Obsahový štandard - Jazyková zložka
Jazykoveda
<ul style="list-style-type: none"> • jazykoveda: náuka o zvukovej rovine jazyka/fonetika a fonológia, náuka o významovej rovine jazyka/lexikológia, tvaroslovie/morfológia, syntax/skladba, štylistika.
Zvuková rovina jazyka, grafická stránka jazyka a pravopis
<ul style="list-style-type: none"> • fonéma • hláska: samohlásky – spoluhlásky – dvojhásky, samohlásky: krátke – dlhé, spoluhlásky: tvrdé – mäkké – obojaké, znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky • slabika: rozdeľovanie slov na slabiky, slabikotvorné hlásky -l, -l', -r, -r', rytmické krátenie • slovo: spisovná výslovnosť/ortoepia - splývavá/viazaná výslovnosť, spodobovanie/znelostná asimilácia, výslovnosť a výskyt ä, výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách, výslovnosť cudzích slov • intonácia: časová modulácia reči: kvantita hlások, prestávka/pauza – fyziologická, významová, tempo reči, rytmus, silová modulácia hlasu: hlavný slovný prízvuk, dôraz, sila hlasu, tónová modulácia hlasu: uspokojivá končiaca (klesavá), neuspokojivá končiaca (stúpavá), neuspokojivá nekončiaca melódia vety, frázovanie • grafická stránka jazyka: písmeno/graféma, abeceda, malé, veľké, písané, tlačené písmená, diakritické znamienka: dĺžeň, mäkkčeň, vokáň, dve bodky, interpunkcia; interpunkčné znamienka: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, bodkočiarka, spojovník, zátvorka, pomlčka, úvodzovky, dvojbodka, apostrof, lomka, tri bodky, • pravopis/ortografia: vybrané slová, rozdeľovanie predponových slov: slabičné a neslabičné predpony, priama reč, uvádzacia veta, vsuvka, prístavok, oslovenie, pravidlo o rytmickom krátení, samohlásková skupina – spoluhlásková skupina
Významová / lexikálna rovina jazyka
<ul style="list-style-type: none"> • sémantický trojuholník: objekt/vec – pojem – slovo • lexikálny význam slova – gramatický význam slova • slovná zásoba – členenie: jadro slovnej zásoby – okraj slovnej zásoby, slovná zásoba národného jazyka – individuálna slovná zásoba, aktívna slovná zásoba – pasívna slovná zásoba, spisovné slová, nespisovné slová: nárečové a slangové slová, termíny/odborné názvy, neutrálne slová, citovo zafarbené (expresívne) slová: zdrobneniny, eufemizmy, pejoratíva, vulgarizmy, domáce slová – cudzie slová, nové slová/neologizmy, zastarané slová, archaizmy, historizmy • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania: združené pomenovania, frazeologizmus: príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • jednovýznamové – viacvýznamové slová • synonymá • antonymá/opozitá • homonymá • spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov: slovotvorný základ, základové slovo, odvodzovanie – predpona, prípona; odvodené slovo, skladanie, skracovanie – skratky, značky, skratkové slová, preberanie slov, prenášanie významu/nepriame pomenovania – metafora, metonymia, personifikácia • internacionalizácia – internacionalizmus • slovná zásoba – systematizácia • Slovníky: pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický, prekladový, terminologický
Sloh / Administratívny štýl
<ul style="list-style-type: none"> • Text: vecný, umelecký, súvislý, nesúvislý: graf, schéma, tabuľka • spoločné a rozdielne znaky textov • kontext • kľúčové slová • osnova • koncept

- analýza textu: obsah textu, forma textu, autorský zámer
- interpretácia textu
- slohové postupy: **informačný, rozprávací, opisný, výkladový/úvahový**
- slohotvorný proces
- jazykové štýly: **náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký**
- hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov, slohových útvarov
- štýlotvorné činitele: téma, autor, situácia, funkcia, adresát
- slohové útvary/žánre: blahoželanie, - ústne / písomné, pohľadnica, list: súkromný, úradný, žiadosť, reklamácia, objednávka, potvrdenie, sťažnosť, predtlač: dotazník, **prihláška**, zápisnica, splnomocnenie,
- motivačný list, pravidlá písania a úpravy písomností administratívneho štýlu, životopis: štrukturovaný, beletrizovaný, príhovor (prívet), cieleň rozhovor (interview), pozvánka, plagát, vizitka, reklama, inzerát, správa o riešení / výsledku projektu.
- **Rozprávanie**
- **opis: statický, dynamický, umelecký, odborný.**
- **charakteristika osoby: priama, nepriama.**
- **oznam**
- správa
- reportáž
- recenzia
- komentár
- krátke správy – SMS, e-mail/mejl
- úvaha
- výklad
- projekt
- príležitostné prejavy: slávnostný príhovor
- náučný prejav: prednáška, referát
- agitačný prejav: politická reč, súdna reč
- diskusný príspevok
- vnútorná kompozícia rozprávania: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie,
- fázy tvorenia jazykového prejavu
- pointa

Komunikácia

- **Komunikácia:** verbálna, neverbálna, súkromná, verejná, efektívna, asertívna, devalvujúca
- **mimojazykové (neverbálne) prostriedky:** mimika, gestika, proxemika
- **komunikačná situácia:** odosielateľ, prijímateľ, dialóg, monológ

Učenie sa

- učebný štýl
- faktory ovplyvňujúce učenie sa
- efektívne zapamätávanie
- kontrola plnenia plánu
- projektovanie vlastnej budúcnosti
- **projekt:** príprava projektu, realizácia projektu, prezentácia projektu

Práca s informáciami

- informácia
- kľúčové slová
- vedľajšia informácia v texte
- zdroje informácií
- **nadpis,** titulok, marginálie, resumé, abstrakt, anotácia, obsah, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, poznámky pod čiarou, vysvetlivky
- spôsoby spracovania informácií

- **konspekt/poznámky**
- **hlavná myšlienka**
- osnova z prečítaného alebo počutého textu
- tézy
- citácia
- presná, voľná, parafráza
- propagácia
- agitácia
- dezinformácia
- masmediálne komunikačné prostriedky

Obsahový štandard – Literárna zložka

Všeobecné pojmy

- aktuálna skutočnosť – literárna fikcia
- autor/spisovateľ
- čitateľ/divák/poslucháč
- herec
- režisér
- časopis
- kniha
- knižnica
- rozhlas
- televízia
- film
- **Inscenácia:** autorské poznámky
- text
- ilustrácia
- **podsystemy literatúry:** literatúra pre deti, odborná (náučná) literatúra, populárnovedecká literatúra, umelecká literatúra, dobrodružná literatúra, literatúra faktu, vedecko-fantastická literatúra
- **literárne formy:** poézia, próza, divadelná hra

Literárna obdobia a smery

- staroveká literatúra
- stredoveká literatúra
- renesančná literatúra (humanizmus)
- baroková literatúra
- klasicizmus (osvietenstvo)
- romantizmus
- realizmus, naturalizmus
- literárna moderna : symbolizmus, impresionizmus
- symbolizmus
- impresionizmus
- avantgarda : expresionizmus, surrelaizmus (nadrealizmus)
- expresionizmus
- surrealizmus (nadrealizmus)
- naturizmus
- socialistický realizmus
- existencializmus
- postmoderna

Literárne druhy
<ul style="list-style-type: none"> • epiky • lyrika: duchovná lyrika, čistá (abstraktná) lyrika, ľúbostná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna (úvahová) lyrika, prírodná lyrika • dráma
Literárne žánre a básnické formy
<ul style="list-style-type: none"> • lyrická poézia : báseň, ľudová pieseň, modlitba, populárna pieseň, pásmo, sonet. • epická poézia : bájka, balada, epos. • epická próza : anekdota, aforizmus, báj, bájka, hádanka, legenda, novela, podobenstvo, povesť (ľudová, autorská), poviedka, porekadlo, pranostika, príslovie, román (detektívny, dobrodružný, biografický, historický, dievčenský, román vo forme denníka, sociálny/spoločenský, psychologický), rozprávka, (ľudová, autorská, televízna, filmová, rozhlasová), vyčítanka. • dramatická literatúra : absurdná dráma, činohra, komédia, tragédia. • automatický text • komiks
Štruktúra literárneho diela
<ul style="list-style-type: none"> • dej • príbeh • autorská štylizácia reality • kompozícia literárneho diela: chronologický (kronikársky) postup, reťazový (nadväzujúci) postup, retrospektívny (spätný) postup • vnútorná kompozícia epického a dramatického literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie. • vonkajšia kompozícia literárneho diela : nadpis, odsek, kapitola, diel, strofa, spev, verš, výstup, dejstvo. • členenie epického textu : pásmo rozprávača, vševediaci rozprávač, priamy rozprávač, pásmo postáv, replika, monológ, vnútorný monológ, dialóg. • hlbkové členenie literárneho diela : dejový plán literárneho diela, významový plán literárneho diela, pointa, motív, téma, hlavná myšlienka. • literárna postava • hlavná literárna postava • vedľajšia literárna postava • idealizovaný typ postavy • charakterový typ postavy • sociálny typ postavy
Štylizácia
<ul style="list-style-type: none"> • alegória/inotaj • anafora • asociácia • básnické prirovnanie • básnická otázka • epiteton • komickosť : irónia, humor (jazykový, situačný), satira • hyperbola • metafora • metonymia • nonsens • personifikácia/zosobnenie • protiklad (kontrast) • symbol • zdrobnenina • zvukomalba

<p>Metrika</p> <ul style="list-style-type: none"> • rým : združený, striedavý, obkročný, prerývaný. • rytmus • rytmicky viazaná reč (poézia, dráma) • rytmicky neviazaná reč (próza, dráma) • verš • veršový systém : časomerný veršový systém, slabičný (sylobický) veršový systém, slabično-prízvučný (sylobotonic) veršový systém, prízvučná a neprízvučná slabika, voľný verš. • stopa : trochej, daktyl, jamb • rytmicko-syntaktický paralelizmus • refrén
<p>Autori a štandardizované literárne diela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovenská literatúra • Poézia • H. Gavlovič: Valaská škola – mravúv stodola (vlastný výber) • S. Chalupka: Mor ho! • Sládkovič: Marína (vlastný výber) • J. Botto: Smrť Jánošíkova • J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko • <i>Hviezdoslav: Hájnikova žena</i> • Próza • M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie • J. G. Tajovský: Maco Mlieč • Timrava: Ďapákovci • <i>Tajovský: Mamka Pôstková</i> • <i>M. Kukučín: Neprebudený</i> • Svetová literatúra • S. Puškin: Kapitánova dcéra • <i>Honore de Balzac: Otec Goriot</i>

V. Metódy a formy práce

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia. (Práca s umeleckým textom, práca s literárnymi ukážkami, skupinová práca /drafting/, tvorba skupinových „projektov“, interpretácia diel, analýzy, komunikácia, debata, diskusia IKT – PowerPoint, dramatisácia, tvorba vlastných prejavov, kooperatívne gramatické cvičenia referátová a argumentačná metóda.

Metódy a formy všeobecne:

- Motivačné metódy ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela alebo inej pomôcky).

- Expozičné metódy - *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností), *aktívne počúvanie*, *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (názorná ukážka), *pozorovanie* (cielené vnímanie objektov a procesov).

- Problémové metódy - (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení), *projektová metóda* (riešenie

projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu požadovaného textu a jeho vizuálnej stránky).

- Aktivizujúce metódy - *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia danej problematiky), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *kompozícia* (vypracovanie slohových prác).

- Fixačné metódy - *metódy opakovania a precvičovania* (ústne a písomné opakovanie, domáce úlohy a pod.).

Pozn.: Uvedené edukatívne metódy sa uplatňujú priebežne na jednotlivých hodinách SJL a to v oboch zložkách SJL – literárnej výchovy ako aj jazyka. Vyučujúci zaraďujú uvedené metódy do vyučovacieho procesu podľa možnosti a postavenia samotnej vyučovacej hodiny.

VI. Učebné zdroje

Ihnátková, N. a kol.: Čítanka pre 1.ročník gymnázií. Bratislava: LITERA, 1994
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka pre 2.ročník gymnázií. Bratislava: LITERA, 1994
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka pre 3.ročník gymnázií. Bratislava: LITERA, 1995
Ihnátková, N. a kol.: Čítanka pre 4.ročník gymnázií. Bratislava: LITERA, 1995
Obert, V. a kol.: Literatúra 1. Bratislava: LITERA, 1994
Obert, V. a kol.: Literatúra 2. Bratislava: LITERA, 1994
Obert, V. a kol.: Literatúra 3. Bratislava: LITERA, 1994
Obert, V. a kol.: Literatúra 4. Bratislava: LITERA, 1994
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.ročník. Bratislava: Orbis Pictus Istr., 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2.ročník. Bratislava: Orbis Pictus Istr., 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.ročník - cv. Bratislava: Orbis Pictus Istr., 2007
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2.ročník - cv. Bratislava: Orbis Pictus Istr., 2007
Hincová, K. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.-4.ročník. Bratislava: SPN, 2007
Záborská, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1. ročník – cvičebnica. Bratislava: SPN, 2007
Záborská, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2. ročník – cvičebnica. Bratislava: SPN, 2007
Varsányiová, M.: Príručka slovenskej literatúry pre stredoškôľakov. Komárno: VARIA, 2003
Varsányiová, M.: Čítanka slov. lit. pre stredoškôľakov – 1.časť. Komárno: VARIA, 2004
Varsányiová, M.: Čítanka slov. lit. pre stredoškôľakov – 2.časť. Komárno: VARIA, 2004
Mihálik, I. a kol.: Literárne listy pre 3.r. gymnázií a str. škôl. Košice: ARS LITERA, 2005
Mihálik, I. a kol.: Literárne listy pre 4.r. gymnázií a str. škôl. Košice: ARS LITERA, 2005
Žilka, T. a Kol.: Teória literatúry. Bratislava: LITERA, 1997
Slovníky
Filmy
Umelecká literatúra – Beletria

VII. Hodnotenie predmetu

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

Predpísané písomnosti:

Diktát: 1x za polrok

Kontrolná slohová práca: 1 x za polrok /bel.životopis, charakteristika osoby-literárnej postavy/

A) Hodnotenie váhovým systémom

Ako 4 – ročné gymnázium (1.-4.ročník)

Počet známok za polrok: 5

Váhy známok:

Váha 1	„motivačné známky“	za prednes básne, za dobre vypracovanú samostatnú úlohu, za samostatnú prácu na hodine, aktivitu apod. /čítanka, krátka esej-úvaha, vynikajúci referát, cvičná slohová práca a pod./
	ústna odpoveď	
Váha 2	diktát /1x za polrok/	
	kontrolná slohová práca	Pri hodnotení jednotlivých slohových útvarov treba vychádzať z hodnotiacich kritérií maturitných písomiek, treba však zohľadniť časové okolnosti pri vypracovaní sloh.práce, najmä rozsah práce. Hodnotenie vychádza z kritérií MS – /vonkajšia a vnútorná forma spoločne s celkovým dojmom práce/ - 28 bodov.
	Tematické testy	
Váha 3	Tematické testy	len v prípade riaditeľských testov

B) Hodnotenie bodovým systémom

	Popis:	Počet hodnotení:
Test	Test je tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými i zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený. Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené body.	2 až 4 testy – rovnomerne rozložené na obe zložky predmetu.
Odpoveď	Za odpoveď sa pridávajú body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý, vopred určený počet bodov. /známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/	1
Diktát	Hodnotenie je podobné ako pri odpovedi. /počet chýb = známka = body/ /0-1 chyba = známka „1“ = 5bodov, 2-4 chyby = známka „2“ = 4body, 5-7 chýb = známka „3“ = 3body, 8-10 chýb = známka „4“ = 1bod, 11 a viac chýb = známka „5“ = -5bodov/	1
Päťminútovka	Hodnotenie je podobné ako pri odpovedi. /známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/	2
Seminárna práca / projektová práca	Rozbor literárneho diela (záleží od ročníka) – žiak môže získať 10 bodov. Žiak vypracuje samostatnú prezentáciu, manuál pre ostatných žiakov, zdramatizuje a interaktívne analyzuje literárne dielo, hodnotí literárnu postavu/postavy, vie určiť tému a ideu diela...	1
Kontrolná slohová práca	vopred určený žáner – záleží od ročníka. Žiak môže získať 15 bodov. Hodnotenie: Vonkajšia forma – 2 body, Vnútorná forma – 10 bodov – obsah, kompozícia, štýl a jazyk – každá položka po 2 body, Pravopis 3 body, Celkový dojem 2 body.	1

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď.

Stupnica hodnotenia testov a písomných prác SJL:

100% - 90% = 1, 89% - 75% = 2, 74% - 50% = 3, 49% - 30% = 4, 29% - 0% = 5

Názov predmetu	Cvičenia zo slovenského jazyka – 1.roč
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cvičenia zo slovenského jazyka nadväzujú na povinný predmet v obsahu, ale predovšetkým v metódach a formách práce, t.j. v jeho činnostnej zložke. Cieľom cvičení je upevňovať, prehľbovať a systematizovať vedomosti, zručnosti a schopnosti žiakov tak, aby sa dosiahol čo najvyšší stupeň aplikačnej pohotovosti a jazykovej kultúry ich písomného a ústneho vyjadrovania a to hlavne v transformácii pochopenia akéhokoľvek textu /tak vecného ako umeleckého, grafy, tabuľky, obrazy.../. Cvičenia zo slovenského jazyka slúžia na dosiahnutie vyššej úrovne automatizácie jazykových zručností (riešením väčšieho množstva úloh a cvičení, než ako je to možné na vyučovacích hodinách povinného predmetu a to hlavne úlohy zamerané na čítanie s porozumením).

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecné ciele:

- posilňovať schopnosť tvorivo premýšľať o texte a jeho funkciách, jazykovo správne a kultivovane vyjadrovať svoje názory,
- rozvíjať tvorivé zručnosti čitateľské, interpretačné, vyjadrovacie,
- viesť žiakov k schopnosti samostatne sa orientovať v literárnom procese, vo forme a obsahu literárneho /vecného/ textu, samostatne si vybrať študijnú literatúru a vedieť s ňou pracovať,
- pracovať s literárnym /vecným/ textom,
- doplniť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti získané na hodinách slovenského jazyka,
- vzbudzovať si záujem o hlbšie poznanie a ovládanie slovenského jazyka,
- aplikovať získané teoretické poznatky na jazykovú prax účastníkov seminára,
- využívať nové poznatky o jazyku vo vlastných ústnych a písomných prejavoch.

Špecifické ciele:

- riešiť rozmanité komunikačné, spoločenské a pracovné situácie,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel,
- prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru,
- zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa),
- uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie),
- dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- vedieť spracovať výpisky z textu a dokázať ho primerane reprodukovať a interpretovať,
- vyjadrovať sa k odbornej problematike, s využitím popisných výkladových a úvahových postupov,
- vyhľadávať informácie všeobecného a odborného charakteru, pracovať s príručkami,
- uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- chápať význam jazykovej kultúry a funkcií spisovného jazyka,
- snažiť sa spisovne vyjadrovať v situáciách, ktoré si to vyžadujú, byť si vedomý toho, že jazyk sa dynamicky rozvíja.

III. Predmetové kompetencie

Poznávacia (kognitívna)	Komunikačná	Interpersonálna	Intrapersonálna
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Učiť sa sám aj v skupine.	Vyhľadávať a sprostredkovať informácie.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Kriticky myslieť.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami.	Regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život.
Formulovať a riešiť problémy.	Verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Vžiť sa do pocitov a konania inej osoby.	
Tvorivo myslieť.			

Kľúčové kompetencie jazykovej zložky predmetu:	
Vedieť komunikovať adekvátne komunikačnej situácii.	Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – ústne (vhodná forma a obsah).
	Vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii – písomne (vhodná forma a obsah).
	Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty.
	Vedieť aktívne počúvať.
Učenie sa.	Schopnosť učiť sa učiť.
Kľúčové kompetencie literárnej zložky predmetu:	
Technika čítania a verejná prezentácia textu.	Plynulo čítať súvislý literárny text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
	Pri prednese literárneho textu aplikovať vedomosti o zvukovej rovine jazyka, v básnickom texte rešpektovať rytmickú usporiadanosť a frázovať ho v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
	Pri dramatizovanom čítaní primerane hlasovo prezentovať text postavy dramatického diela.
Pamäťové, klasifikačné a aplikačné kompetencie.	Reprodukovať fakty a definície, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
	Usporiadať známe javy do tried a systémov.
	Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty.
	Integrovať čitateľské skúsenosti, literárnoteoretické a literárnohistorické vedomosti s recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia.
Analytické a interpretačné kompetencie.	Zovšeobecniť literárny jav a navrhnúť jeho definíciu.
	Analyzovať literárny text z hľadiska štylistických, tematických a kompozičných prostriedkov a určiť ich funkčné využitie v diele.

	Interpretovať literárne dielo, argumentovať výsledkami jeho analýzy a zohľadňovať poznatky z iných informačných zdrojov.
	Hodnotiť dielo z vlastného stanoviska v kontexte doby jeho vzniku a v súčasnom kontexte.
Tvorivé kompetencie.	Parafrázovať dej epického a dramatického diela.
	Transformovať text diela do iného literárneho druhu, formy alebo žánru.
	Vytvoriť básnický text, poviedku, scenár alebo iný kratší umelecký text.
Informačné zručnosti.	Orientovať sa vo verejnej knižnici a jej službách.
	Pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe.
	Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
	Vybudovať si vlastnú knižnicu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Prvý v päťročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina/ týždeň (33 hodín)

Ročník	Orientačný prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
prvý	Slovo / vzťahy medzi slovami	11
	Veta	5
	Text / kontext	17

Slovo / vzťahy medzi slovami	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Slovo, • lexéma, • slovotvorba, • lexikológia – slovná zásoba, koreň slova, ako vznikajú slová • Skladanie, • odvodzovanie, • spájanie, • skratky, uni a multiverbizácia), • alternácia, • rytmické • krátenie, význam slov 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať jazykovedné disciplíny • Identifikovať zdroje informácie • Vedieť pomenovať pramene informácie • Vedieť pracovať so slovom • aplikovať a poznať význam slov, ktoré využívame vo svojom jazykovom prejave v súlade s rôznymi kontextmi a komunikačnými situáciami, prípadne si vie overiť význam neznámych slov v dostupných informačných zdrojoch, • poznať rozdiel vo veľkosti vlastnej slovnej zásoby a slovnej zásoby národného jazyka, cielene si rozširuje vlastnú aktívnu slovnú zásobu z dostupných zdrojov – slovníky, beletria, odborná literatúra, internet ap, • v rámci textov rôznych jazykových štýlov identifikovať význam a použitie slov.

Veta	
<ul style="list-style-type: none"> • Veta, • súvetie, • nadvetná syntax 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii • analyzovať počutý text • pracovať so slovníkmi • pracovať s významom vety • poznať členenie viet podľa obsahu, zloženia ap. • Identifikovať východisko a výpoveď vety
Text / Kontext	
<ul style="list-style-type: none"> • Texty – rôzne druhy textov, • Súvislý text, • nesúvislý text, • štýl textu, • postup komponovania textu, • konektory, • nadväznosť, • štylistika 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať písomné prejavy za pomoci jazykových príručiek, • uplatňovať vo vlastných jazykových prejavoch široký repertoár slovnej zásoby, napr. využívať synonymá, vyhýba sa tým stereotypnému vyjadrovaniu, • Poznať význam vety • Analyzovať rôzne druhy textov • Identifikovať motív textu • vedieť výrazne čítať umelecký text, • vedieť čítať umelecký a vecný text s porozumením, • vedieť rozlíšiť a charakterizovať umelecký a vecný text z obsahovej i formálnej stránky, • vedieť v texte analyzovať využité výrazové prostriedky, napr. terminológiu, synonymá, kompozíciu ap., • z hľadiska autorovho zámeru a funkcie textu, • dokázať identifikovať kľúčové slová textu, • vedieť rozlíšiť v texte hlavné myšlienky od vedľajších, podstatné informácie od nepodstatných, • dokázať sformulovať hlavnú myšlienku textu, • dokázať spracovať text – vytvoriť z neho konspekt, osnovu z prečítaného textu, tézy, • dokázať posúdiť informačné zdroje, na základe ktorých bol text vytvorený, • dokázať zhodnotiť text z hľadiska jazykovej kultúry, • dokázať posúdiť subjektívnu využiteľnosť vecného textu, • na základe svojich poznámok vedieť vyjadriť svoj estetický a emocionálny zážitok z prečítaného umeleckého textu, • dokázať efektívne využiť zdroje informácií pri práci s vlastným i cudzím textom, • ovládať základy kritického čítania, t. j. vedieť vnímať problémy nastolené textom a identifikovať chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú, • dokázať vyjadriť svoj názor na riešenie reálnych problémov s využitím podnetov z prečítaného textu

- Obsah cvičení je v učebných osnovách formulovaný všeobecne, rámcovo, preto nie je rozčlenený ani podľa ročníkov, ani podľa hodín. Heslá treba chápať len ako súbor námetov, ktoré učiteľ môže realizovať v rozličnej šírke a hĺbke, niektoré môže vypustiť, iné zaradiť a pod. Konkrétnu náplň cvičení teda aktualizuje sám učiteľ podľa vlastného uváženia a na základe podmienok, potrieb a najmä podľa záujmu žiakov. Námety na úlohy a cvičenia možno čerpať z učebníc a metodických príručiek pre povinný predmet (N. Ihnátková a kol.), z magnetofónovej nahrávky ozvučených textov a úloh k týmto učebniciam a z odporúčanej literatúry. Pritom treba dbať o to, aby sa dosiahol cieľ predmetu.

Ťažiskom nepovinného predmetu je **samostatná práca žiakov**, riešenie úloh a cvičení, a to individuálne, v dvojiciach alebo v skupinách. Teoretické poznatky sú len nevyhnutným sprievodným javom, žiaci si ich zväčša dopĺňajú samostatnou prácou s príručkami.

Široký rozsah nepovinného predmetu od aplikatívnych jazykových (rečových) činností k tvorivým činnostiam si vyžaduje čo najvyššiu mieru individuálneho prístupu učiteľa k žiakom.

V. Metódy a formy práce

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia. (Práca s umeleckým textom, práca s literárnymi ukážkami, skupinová práca /drafting/, tvorba skupinových „projektov“, interpretácia textu, analýzy, komunikácia, debata, diskusia IKT – PowerPoint, dramatizácia, tvorba vlastných prejavov, kooperatívne gramatické cvičenia a argumentačná metóda.

Metódy a formy všeobecne:

- *Motivačné metódy* ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela alebo inej pomôcky).

- *Expozičné metódy* - *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností), *aktívne počúvanie*, *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (názorná ukážka), *pozorovanie* (cielené vnímanie objektov a procesov).

- *Problémové metódy* - (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení), *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu požadovaného textu a jeho vizuálnej stránky).

- *Aktivizujúce metódy* - *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia danej problematiky), *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *kompozícia* (vypracovanie slohových prác).

- *Fixačné metódy* - *metódy opakovania a precvičovania* (ústne a písomné opakovanie, domáce úlohy a pod.).

Pozn.: Uvedené edukatívne metódy sa uplatňujú priebežne na jednotlivých hodinách SJL a to v obidvoch zložkách SJL – literárnej výchovy ako aj jazyka. Vyučujúci zaraďujú uvedené metódy do vyučovacieho procesu podľa možnosti a postavenia samotnej vyučovacej hodiny.

VI. Učebné zdroje

Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.ročník. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2.ročník. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2006
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.ročník - cvičebnica. Bratislava : OP Istropolitana, 2007
Caltíková, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2.ročník. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2007
Hincová, K. a kol.: Slovenský jazyk pre 1.-4.ročník. Bratislava : SPN, 2007
Záborská, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 1. ročník – cvičebnica. Bratislava : SPN, 2007
Záborská, M. a kol.: Slovenský jazyk pre 2. ročník – cvičebnica. Bratislava : SPN, 2007

VII. Hodnotenie predmetu

Rozbor jazykových prostriedkov v súvislých textoch podľa charakteru prejavu a podľa príslušnosti k funkčným jazykovým štýlom. Analýza cvičení zameraných podľa tematických okruhov: slovo, veta, text. Samostatné riešenie úloh na čítanie s porozumením. Práca s akýmkoľvek súvislým i nesúvislým textom. Obhajoba svojich riešení v skupine. Hľadať súvislosti v texte, vetách, slovách. Analyzovať kľúčové momenty textu.

Konkrétne požiadavky na výstup:

- aktivita
- 2 testy – 50 % úspešnosť

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozvíčenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: prvý v päťročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • zdravotne orientované cvičenia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia v prírode • jogging • Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (28 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda,

<p>disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj bežeckej rýchlosti - štarty z rôznych polôh • štafetová odovzdávka, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia zamerané na jednotlivé svalové partie • kruhový tréning
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, • hiit metóda
Rytmická gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využiť takt a rytmus melódie v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na hudbu • aerobik • cvičenia so švihadlom
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-lah za 30 sekúnd, • člnkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (31 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať gymnastické cvičenia • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • kotúľ letmo, • stojka na hlave, • cvičenia na kladine, • preskok – roznožka, skrčka
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných 	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjanie obojruč zhora - n, • odbíjanie obojruč zdola – n,

<p>činností jednotlivca,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov • vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> • podanie - n • nahrávka – n • riadená hra
Basketbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty • strel'ba z miesta, • dvojtakt, strel'ba po dvojtakte • turnaj družstiev
Florbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • dribling, • vedenie loptičky, • prihrávky na mieste a v pohybe , • spracovanie loptičky • strel'ba • hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • riadená hra • hra

Ročník: prvý v päťročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • zdravotne orientované cvičenia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia v prírode • jogging • Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • rozvoj bežeckej rýchlosti - štarty z rôznych polôh • štafetová odovzdávka, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • dynamický strečing • cvičenia na stanovištiach, • kruhový tréning • cvičenia na rozvoj výbušnej sily

Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda hiit metóda
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (37 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, kotúľ vzad do zášvihu, preskok – roznožka, skrčka
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty strelba jednou rukou sponad hlavy z miesta, dvojtakt - strelba po dvojtakte turnaj družstiev
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov vysvetliť základné pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojruč zhora - n, odbíjanie obojruč zdola – n, podanie - n riadená hra

Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • prihrávka, spracovanie loptičky, • streľba • hra 3:3
Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá futbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky vnútornou, vonkajšou časťou chodidla • obchádzanie súpera • riadená hra 4:4 • hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: prvý v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibetánov • Pohybové hry v prírode
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (30 hodín)	
Atletika (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • nácvič nízkého a polovysokého štartu, • štarty – výbeh na signál, • šliapavý beh, • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou,

<ul style="list-style-type: none"> • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik techniky skoku do diaľky, • diaľka zo skráteného rozbehu, • vymeriavanie rozbehu, odraz, • skok do výšky – nácvik techniky, • skok do výšky z miesta, z rozbehu,
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenie s vlastnou hmotnosťou, • rozvoj sily dolných končatín, • rozvoj sily horných končatín • kruhový tréning
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do spinningu, • intervalová metóda • hiit metóda • tabata
Všeobecná gymnastika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať jednotlivé polohy, pohyby cvičebné tvary, • zostaviť a viesť rozcvičenie • prakticky ukázať jednotlivé cvičenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • preskoky cez švihadlo 	<ul style="list-style-type: none"> • hry na hudbu (koordinácia), • pohybové cvičenia so zameraním na správne dýchanie • tanec „Medveďku daj labku“, • pohybové cvičenia so zameraním na správne držanie tela • pohybové cvičenia zamerané na posilňovanie celého tela • cvičenia na hudbu
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-lah za 30 sekúnd, • člnkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (31 hodín)	
Základná gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať gymnastické športy • popísať disciplíny, ich cvičebný obsah • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúl vpred, • kotúl vzad, • stojka na lopatkách, • stojka na hlave, • chôdza po kladine, • preskok – prípravné cvičenia

Vybíjaná (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá vybíjanej 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá vybíjanej • hádzanie, chytanie lopty • riadená hra • turnaj družstiev
Basketbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • základné pravidlá, • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • streľba z miesta, • dvojtakt, • riadená hra
Florbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • vedenie loptičky, • prihrávka na mieste, • prihrávka v pohybe, • streľba • hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • chytanie a hádzanie loptičky • hra pálkara • hra v poli • riadená hra

Ročník: prvý v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibetánov • Pohybové hry v prírode • Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (28 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • Orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • nácvik nízkeho a polovysokého štartu, • štarty – výbeh na signál, • šliapavý beh, • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou, • nácvik techniky skoku do diaľky, • diaľka zo skráteného rozbehu, • vymeriavanie rozbehu, odraz, • skok do výšky – prípravné cvičenia
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • posilňovanie s vlastnou hmotnosťou, • kruhový tréning • cvičenia na rozvoj výbušnej sily
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do spinningu, • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda • hiit metóda

Pohybové hry (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť základné pravidlá jednotlivých hier 	<ul style="list-style-type: none"> hry zamerané na koordináciu, vybíjaná prehadzovaná dodgeball
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-l'ah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (32 hodín)	
Základná gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> poznať gymnastické športy popísať disciplíny, ich cvičebný obsah správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> kotúl' vpred, kotúl' vzad, stojka na lopatkách, stojka na hlave, preskok – prípravné cvičenia
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, HČJ uplatniť v hre vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> základné pravidlá, prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, streľba z miesta, upravená hra - ukazovačka, riadená hra
Florbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, HČJ uplatniť v hre vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> pravidlá, vedenie loptičky, prihrávka, spracovanie loptičky, streľba riadená hra
Futbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, 	<ul style="list-style-type: none"> vedenie lopty, prihrávky na mieste, spracovanie prihrávky v pohybe

<ul style="list-style-type: none"> • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra 1:1 • riadená hra • turnaj družstiev
--	--

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytne učiteľ prvú pomoc, zabezpečí lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozvíčenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibetánov • Pohybové hry v prírode • Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (26 hodín)	
Atletika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • štarty z rôznych polôh • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou,

Prostriedky hodnotenia:		<ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • posilňovanie s vlastnou hmotnosťou, • cvičenia na rozvoj výbušnej sily • kruhový tréning 	<ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov
Spinning (4)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, • hiit metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime
Pohybové hry (4)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • hry zamerané na koordináciu • hry zamerané na rýchlosť • prehadzovaná • dodgeball 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť základné pravidlá jednotlivých hier
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-fah za 30 sekúnd, • člňkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou 	<ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností
Prostriedky hodnotenia:			
<ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 			
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (34 hodín)			
Základná gymnastika (6)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • stojka na lopatkách, • stojka na hlave, • cvičenia na kladine, • preskok – prípravné cvičenia 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať gymnastické športy • popísať disciplíny, ich cvičebný obsah • správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary
Prostriedky hodnotenia:			
<ul style="list-style-type: none"> • pohybové prevedenie kotúľa vpred, vzad z drepu 			
Basketbal (9)			
Výkonový štandard		Obsahový štandard	
Žiak vie/dokáže:		<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel a základných funkcií jednotlivých hráčov, • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • strelba z miesta, 	<ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá basketbalu

Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • dvojtakt, • riadená hra
Vybíjaná (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá vybíjanej Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • hádzanie a chytanie lopty, • hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • vedenie loptičky, • prihrávka , • spracovanie loptičky • streľba • hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra pálkara • hra v poli • riadená hra

Ročník: druhý v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnosť na hodinách TSV, organizačné pokyny, kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> relaxačné a dýchacie cvičenia cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> 5 Tibetánov Pohybové hry v prírode Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (30 hodín)	
Atletika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> Orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> beh na 1000m, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, skok do výšky, beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> bežecká abeceda, nízky štart, štarty z rôznych polôh šliapavý beh, štafetové súťaže, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> posilňovanie s vlastnou hmotnosťou, kruhový tréning cvičenia na rozvoj výbušnej sily
Spinning (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda hiit metóda

Pohybové hry (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť základné pravidlá jednotlivých hier 	<ul style="list-style-type: none"> hry zamerané na koordináciu hry zamerané na rýchlosť prehadzovaná dodgeball
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-l'ah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (29 hodín)	
Základná gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> poznať gymnastické športy popísať disciplíny, ich cvičebný obsah správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> pohybové prevedenie kotúľa vpred, vzad z drepu 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, stojka na lopatkách, stojka na hlave, preskok – prípravné cvičenia
Basketbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, HČJ uplatniť v hre vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie základných pravidiel a funkcií jednotlivých hráčov, prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, streľba z miesta, dvojtakt, upravená hra - ukazovačka, riadená hra
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, HČJ uplatniť v hre vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie pravidiel, vedenie loptičky, prihrávka, spracovanie loptičky, streľba riadená hra

Futbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola lopty, • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky v pohybe • hra 1:1 • zdokonaľovanie HČJ • turnaj družstiev

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V sekunde absolvujú žiaci plavecký kurz.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozvíčenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (2 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy

Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> beh na 1000m, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, skok do výšky, beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> nízky a polovysoký štart, štafetové súťaže štafetová odovzdávka, hod kriketovou loptičkou, skok do diaľky, skok do výšky
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, hiit metóda
Rytmická gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť takt a rytmus melódie v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> hry na hudbu zamerané na koordináciu pohybové cvičenia zamerané na správne držanie tela cvičenia so švihadlom
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-fah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (38 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, cvičenia na kladine, preskok – roznožka, skrčka
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojruč zhora - n, odbíjanie obojruč zdola – n, podanie zdola - n upravená hra 3:3

<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov • vysvetliť základné pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činnosti jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> • riadená hra
Basketbal (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činnosti jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty • streľba z miesta, • dvojtakt, streľba po dvojtakte • turnaj družstiev
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na jednotlivých postoch, • vedenie loptičky, • prihrávky na mieste a v pohybe , • streľba • hra
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra pálkara • hra v poli • riadená hra • hra

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • pohybové hry v prírodnom prostredí
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • beh v teréne • pohybové hry • joga – základné polohy
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (20 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • rozvoj bežeckej rýchlosti • štafetové súťaže, • hod kriketovou loptičkou, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • posilňovanie s vlastnou hmotnosťou, • kruhový tréning • cvičenia na rozvoj výbušnej sily

Spinning (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda hiit metóda
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (39 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, kotúľ vzad do zášvihu, preskok – roznožka, skrčka
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, strelba z miesta, dvojtakt - strelba po dvojtakte herná kombinácia „hod“ a bež“ turnaj družstiev
Pohybové hry (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zvládnuť pohybové situácie v priestore a čase, vykonávať pohyb s rôznym zaťažením a zhodnotiť svoju motorickú úroveň Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> prehadzovaná dodgeball ringo
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky 	<ul style="list-style-type: none"> vedenie loptičky,

ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, <ul style="list-style-type: none"> • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávka, spracovanie loptičky, • streľba • riadená hra • hra 3:3
Softbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra pálkara • hra v poli • riadená hra
Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá futbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola lopty • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky v pohybe • riadená hra • hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach

telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnite učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V tercií absolvujú žiaci lyžiarsky a snowboardový kurz.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak vie zostaviť a používať rozvíjajúce pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie:

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno časových aktivít.

Učebné kompetencie:

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia - dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • zdravotne orientované cvičenia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia v prírode • jogging • Pozdrav slnku

Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (28 hodín)	
Atletika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> beh na 1000m, hod granátom, skok do diaľky, skok do výšky, beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> bežecká abeceda, rozvoj bežeckej rýchlosti - štarty z rôznych polôh štafetová odovzdávka, hod granátom, skok do diaľky, skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> cvičenia zamerané na jednotlivé svalové partie kruhový tréning
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda, hiit metóda
Rytmická gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť takt a rytmus melódie v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> cvičenia na hudbu aerobik cvičenia so švihadlom
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (31 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, cvičenia na kladine, preskok – roznožka, skrčka

Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov • vysvetliť základné pravidlá volejbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjanie obojruč zhora - n, • odbíjanie obojruč zdola – n, • podanie - n • nahrávka – n • riadená hra
Basketbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá basketbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, v pohybe, • dribling na mieste a v pohybe, • uvoľňovanie sa hráča s loptou a bez lopty • streľba z miesta, • dvojtakt, streľba po dvojtakte • turnaj družstiev
Florbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • dribling, • vedenie loptičky, • prihrávky na mieste a v pohybe , • spracovanie loptičky • streľba • hra
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • riadená hra • hra

Ročník: štvrtý v osemročnej forme štúdia - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie • vytvoriť si hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • zdravotne orientované cvičenia • strečing
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu • využiť športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase • pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia v prírode • jogging • Pozdrav slnku
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1000m, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • rozvoj bežeckej rýchlosti - štarty z rôznych polôh • štafetová odovzdávka, • hod granátom, • skok do diaľky, • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • dynamický strečing • cvičenia na stanovištiach, • kruhový tréning • cvičenia na rozvoj výbušnej sily

Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda hiit metóda
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 30 sekúnd, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (37 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a viesť rozcvičenie prakticky ukázať gymnastické cvičenia správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, kotúľ vzad do zášvihu, preskok – roznožka, skrčka
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku vysvetliť základné pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> prihrávky na mieste, v pohybe, dribling na mieste a v pohybe, uvolňovanie sa hráča s loptou a bez lopty strelba jednou rukou sponad hlavy z miesta, dvojtakt - strelba po dvojtakte turnaj družstiev
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pomenovať a popísať funkcie jednotlivých hráčov vysvetliť základné pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojruč zhora - n, odbíjanie obojruč zdola – n, podanie - n riadená hra

Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • prihrávka, spracovanie loptičky, • streľba • hra 3:3
Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať techniku základných herných činností jednotlivca, • HČJ uplatniť v hre • vysvetliť základné pravidlá futbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávky na mieste, spracovanie • prihrávky vnútornou, vonkajšou časťou chodidla • obchádzanie súpera • riadená hra 4:4 • hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizáčnym ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie.

Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy. (Učebné osnovy pre zdravotnú telesnú výchovu sú spracované samostatne).

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizáčnych ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- vytvoriť si vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status;
- poznať základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností;
- poznať a mať osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime;

Kognitívne kompetencie

- schopnosť rozvíjať kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov;
- flexibilita – schopnosť hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza;
- schopnosť pozitívne a konštruktívne pristupovať k riešeniu problémov;
- poznať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, vytvoriť si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu;

Komunikačné kompetencie

- vedieť jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumieť odbornej terminológii;
- vedieť písomne, ústne i pohybovom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- schopnosť argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným;
- schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti;

Učebné kompetencie

- vedieť sa motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.),
- vedieť si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.);
- schopnosť získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti;
- vedieť si organizovať čas, poznať životné priority a priority v starostlivosti o zdravie a podľa nich sa aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu;
- vedieť pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko;

Interpersonálne kompetencie

- mať pozitívny vzťah k sebe a iným;
- vedieť objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vedieť predvídať následky svojho konania;
- schopnosť rozvíjať kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom byť asertívny, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie;
- schopnosť efektívne pracovať v kolektíve;
- zaujímať sa o športovú aktivitu iných, sledovať športovcov a ich výkony, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov;

Postojové kompetencie

- zapájať sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti;
- vedieť využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody;
- vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera;
- vedieť dodržiavať princípy fair-play;
- vedieť spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: prvý v štvorročnej forme štúdia, piaty v osemročnej forme -dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • strečing • zdravotne orientované cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozdrav slnku • cvičenia v prírode • jogging
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (27 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozevíčenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • ovládať základy atletiky • prezentovať optimálnu techniku v jednotlivých atletických disciplínach Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • štarty z rôznych polôh • hod granátom, • beh na 50m • vytrvalostný beh v teréne - fartlek • beh na 1500m • nácvik techniky skoku do diaľky, • skok do výšky – nácvik techniky, • beh na 300m • štafetové súťaže družstiev
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • kruhový tréning, • cvičenia na stanovištiach, • strečingové cvičenia • tréning na rozvoj maximálnej sily • tréning zameraný na jednotlivé svalové partie
Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do spinningu,

vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami	<ul style="list-style-type: none"> • intervalová metóda • hiit metóda
Rytmická gymnastika (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • chápať význam taktu, rytmu, melódie a využiť ich v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenie na hudbu, • aerobik, • cvičenia so švihadlami
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-lah za 1 minútu, • člnkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (32 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu, • ovládať základy techniky osvojovaných PČ, • ovládať základné pravidlá, • mať zodpovednosť za bezpečnosť spolužiakov • prezentovať estetický pohybový prejav • vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • pohybové prevedenie kotúľa vpred, vzad, • kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, • kotúľ vzad, • kotúľ letmo, • stojka na hlave, • chôdza po kladine, • preskok cez kozu – skrčka, roznožka
Volejbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať volejbal • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • test odbíjania obojručne zhora, • test odbíjania obojručne zdola, • test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> • technika základného strehu, • odbíjanie lopty prstami, • prihrávky odbitím obojručne nad seba, pod uhlom, zhora cez sieť, • odbíjanie obojruč zdola, • podanie zdola, zhora, • nahrávka, • turnaj v hre
Basketbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať basketbal • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činnosti jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • dribling na mieste a v pohybe, • prihrávky na mieste, v pohybe, • uvoľňovanie sa hráča, • streľba z miesta, • dvojtakt, • turnaj družstiev

Florbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať florbalu • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá florbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • dribling, • prihrávka na mieste, • prihrávka v pohybe, • streľba
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • hra pálkara • riadená hra

Ročník: prvý v štvorročnej forme štúdia, piaty v osemročnej forme - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav • vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> • základná gymnastika • strečing • zdravotne orientované cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať základné atribúty zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozdrav slnku • cvičenia v prírode • jogging
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (21 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • ovládať základy atletiky • prezentovať optimálnu techniku v jednotlivých atletických disciplínach Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecká abeceda, • štarty z rôznych polôh • švihový beh, • štafety družstiev, • nácvik techniky skoku do diaľky, • vymeriavanie rozbehu, odraz, • skok do diaľky komplexne, • skok do výšky – nácvik techniky, • štafetové súťaže družstiev
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • dynamický strečing • kruhový tréning, • rozvoj výbušnej sily • ukážka a nácvik správnej techniky cvičenia • silové testy
Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do spinningu, • hiit metóda • rozvoj vytrvalosti – intervalová metóda

Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 1 minútu, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (36 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať odbornú terminológiu, ovládať základy techniky osvojovaných PČ, ovládať základné pravidlá, mať zodpovednosť za bezpečnosť spolužiakov prezentovať estetický pohybový prejav vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> pohybové prevedenie kotúľa vpred, vzad, kotúľová zostava 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, kotúľ vzad do zášvihu preskok cez kozu – skrčka, roznožka
Volejbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> charakterizovať volejbal používať odbornú terminológiu prezentovať herné činnosti jednotlivca rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> test odbíjania obojručne zhora, test odbíjania obojručne zdola, test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> technika základného strehu, odbíjanie lopty prstami, prihrávky odbitím obojručne nad seba, pod uhlom, zhora cez sieť, odbíjanie obojruč zdola, podanie zdola, zhora, turnaj v hre
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> charakterizovať basketbal používať odbornú terminológiu prezentovať herné činnosti jednotlivca rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činnosti jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> dribling na mieste a v pohybe, prihrávky na mieste, v pohybe, uvolňovanie sa hráča, strelba z miesta, dvojtakt, turnaj družstiev
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> charakterizovať florbal používať odbornú terminológiu prezentovať herné činnosti jednotlivca rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia:	<ul style="list-style-type: none"> pravidlá, dribling, prihrávka na mieste, prihrávka v pohybe, strelba

• hodnotenie výkonu v zápase	
Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať futbal • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá futbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá, • prihrávka • spracovanie prihrávky • obchádzanie súpera • riadená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V 1. ročníku absolvujú žiaci kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na zimné športy (lyžiarsky kurz, snowbordový kurz).

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizáčnym ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie.

Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy. (Učebné osnovy pre zdravotnú telesnú výchovu sú spracované samostatne).

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizáčnych ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

III. Predmetové kompetencie

Vyučovaci predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- vytvoriť si vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status;
- poznať základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností;
- poznať a mať osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime;

Kognitívne kompetencie

- schopnosť rozvíjať kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov;
- flexibilita – schopnosť hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza;
- schopnosť pozitívne a konštruktívne pristupovať k riešeniu problémov;
- poznať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, vytvoriť si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu;

Komunikačné kompetencie

- vedieť jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumieť odbornej terminológii;
- vedieť písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- schopnosť argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným;
- schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti;

Učebné kompetencie

- vedieť sa motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.),
- vedieť si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.);
- schopnosť získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti;
- vedieť si organizovať čas, poznať životné priority a priority v starostlivosti o zdravie a podľa nich sa aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu;
- vedieť pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko;

Interpersonálne kompetencie

- mať pozitívny vzťah k sebe a iným;
- vedieť objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vedieť predvídať následky svojho konania;
- schopnosť rozvíjať kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom byť asertívny, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie;
- schopnosť efektívne pracovať v kolektíve;
- zaujímať sa o športovú aktivitu iných, sledovať športovcov a ich výkony, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov;

Postojové kompetencie

- zapájať sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti;
- vedieť využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody;
- vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera;
- vedieť dodržiavať princípy fair-play;
- vedieť spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý v štvorročnej forme štúdia, šiesty v osemročnej forme -dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečingové cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať účinok pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibeťanov • pohybové hry • joga – základné polohy
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (27 hodín)	
Atletika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozevčenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • charakterizovať zásady rozvoja a rozdielov vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti • prezentovať optimálnu techniku v jednotlivých atletických disciplínach Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • štarty z rôznych polôh • štafetové súťaže na rozvoj rýchlosti • beh na 300m, 1500m • vrh guľou • skok do diaľky • skok do výšky • hod oštepom - nácvik
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na uvoľnenie a natiahnutie svalov • posilňovacie cvičenia s vlastnou váhou • kruhový tréning s využitím posilňovacích strojov, • cvičenia s plnou loptou • crossfit
Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj sily dolných končatín

vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti intervalová metóda hiit metóda
Rytmická gymnastika (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> chápať význam taktu, rytmu, melódie a využiť ich v spojitosti s pohybovou kultúrou tela 	<ul style="list-style-type: none"> kondičné cvičenia na hudbu, aerobik, posilňovanie tela v súčinnosti s hudbou
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 1 minútu, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (32hodín)	
Gymnastika (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať odbornú terminológiu, zostaviť a viesť rozevčenie, aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice prezentovať estetický pohybový prejav vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> pohybové prevedenie kotúľa letmo, stojka na rukách preskok - roznožka 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, kotúľ vzad, kotúľ letmo, stojka na hlave, stojka na rukách nácvik zostavy na kladine, preskok cez kozu – skrčka, roznožka
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> test odbíjania obojručne zhora, test odbíjania obojručne zdola, test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojručne zhora, odbíjanie obojručne zdola, nahrávka, útočný úder - nácvik, podanie zhora, postavenie pri príjme podania, príjem podania turnaj v hre
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie driblingu a prihrávok, strelba z miesta strelba po dvojtakte pivotová obrátka kombinácia „hod' a bež“ zápasy družstiev

Florbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie loptičky - zdokonaľovanie • prihrávka - zdokonaľovanie, • streľba - ťahom, prikľepnutím • zápasy družstiev
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • riadená hra

Ročník: druhý v štvorročnej forme štúdia, šiesty v osemročnej forme - chlapci
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečingové cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať účinok pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Tibetánov • pohybové hry • joga – základné polohy
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (22 hodín)	
Atletika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • charakterizovať zásady rozvoja a rozdielov vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti • prezentovať optimálnu techniku v jednotlivých atletických disciplínach Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • štarty z rôznych polôh • beh na 50m, 300m, 1500m • štafetová odovzdávka • vrh guľou • skok do diaľky • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, • využiť metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • ukážka a nácvik cvičenia na rozvoj jednotlivých svalových skupín • rozvoj max. sily jednotlivých svalových skupín
Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> • intervalová metóda, • hiit metóda • rozvoj sily

Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 1 minútu, člnkový beh, výdrž v zhybe, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (37 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať odbornú terminológiu, zostaviť a viesť rozcvičenie, aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice prezentovať estetický pohybový prejav vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> pohybové prevedenie kotúľa letmo, kotúľa vzad do zášvihu stojka na rukách preskok - roznožka 	<ul style="list-style-type: none"> kotúľ vpred, vzad kotúľ letmo, stojka na hlave, kotúľ vzad do zášvihu, stojka na rukách premet bokom preskok cez kozu – skrčka, roznožka
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> test odbíjania obojručne zhora, test odbíjania obojručne zdola, test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> odbíjanie obojručne zhora, odbíjanie obojručne zdola, nahrávka, útočný úder - zdokonaľovanie, podanie zhora, postavenie pri prijíme podania, prijím podania hra 6:6
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie driblingu a prihrávk, streľba z miesta streľba po dvojtakte pivotová obrátka kombinácia „hod' a bež“ zápasy družstiev
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> pravidlá hry – opakovanie vedenie loptičky backhandom streľba ťahom, náprahom hra brankára zápasy družstiev

Futbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá futbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj HČJ, • upravená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizáčnym ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie.

Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy. (Učebné osnovy pre zdravotnú telesnú výchovu sú spracované samostatne).

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizáčnych ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

III. Predmetové kompetencie

Vyučovaci predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- vytvoriť si vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status;
- poznať základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností;
- poznať a mať osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime;

Kognitívne kompetencie

- schopnosť rozvíjať kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov;
- flexibilita – schopnosť hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza;
- schopnosť pozitívne a konštruktívne pristupovať k riešeniu problémov;
- poznať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, vytvoriť si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu;

Komunikačné kompetencie

- vedieť jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumieť odbornej terminológii;
- vedieť písomne, ústne i pohybovom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- schopnosť argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným;
- schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti;

Učebné kompetencie

- vedieť sa motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.),
- vedieť si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.);
- schopnosť získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti;
- vedieť si organizovať čas, poznať životné priority a priority v starostlivosti o zdravie a podľa nich sa aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu;
- vedieť pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko;

Interpersonálne kompetencie

- mať pozitívny vzťah k sebe a iným;
- vedieť objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vedieť predvídať následky svojho konania;
- schopnosť rozvíjať kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom byť asertívny, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie;
- schopnosť efektívne pracovať v kolektíve;
- zaujímať sa o športovú aktivitu iných, sledovať športovcov a ich výkony, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov;

Postojové kompetencie

- zapájať sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti;
- vedieť využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody;
- vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera;
- vedieť dodržiavať princípy fair-play;
- vedieť spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v štvorročnej forme štúdia, siedmy v osemročnej forme -dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečingové cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať účinok pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj • vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program 	<ul style="list-style-type: none"> • všestranne rozvíjajúce cvičenia • didaktické hry v prírode • šport a zdravie
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (26 hodín)	
Atletika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • atletické rozcvičenie, bežecká abeceda • nízky štart z blokov • fartlek • skok do diaľky • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na rozvoj max. sily • cvičenia na rozvoj výbušnej sily • cvičenia na stanovištiach • posilňovanie s plnými loptami
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj sily dolných končatín • rozvoj vytrvalosti intervalová metóda • intervalový tréning

Rytmická gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť rozcvičenie pri hudbe, individuálnu a kolektívnu pohybovú väzbu • hodnotiť a prezentovať kvalitu pohybu, • vyjadriť svoje zážitky z pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • aerobik, • základné tanečné kroky – polka, valčík • zumba • taebo
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-lah za 1 minútu, • člnkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (33hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu, • ovládať základy techniky osvojovaných PČ, • ovládať základné pravidlá, • aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice • prezentovať estetický pohybový prejav • vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • akrobatická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie kotúl'ov a stojok, • kotúl' vzad do zášvihu, • premet bokom • premet vpred • akrobatická zostava
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • test odbíjania obojručne zhora, • test odbíjania obojručne zdola, • test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ • ÚHK po nahrávke na sieti, • príjem podania • hra s dôrazom na hru nahrávača • turnaj v hre
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ, • uvoľňovanie sa hráča s loptou, bez lopty • zdokonaľovanie pivotovej obrátky • clonenie • osobná obrana • zápasy družstiev

Florbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ • útočná herná kombinácia „hod' a bež“ • zápasy družstiev
Softbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra

Ročník: tretí v štvorročnej forme štúdia, siedmy v osemročnej forme - chlapci

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia 	<ul style="list-style-type: none"> • relaxačné a dýchacie cvičenia • cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia • strečingové cvičenia
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať účinok pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj • vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program 	<ul style="list-style-type: none"> • všestranne rozvíjajúce cvičenia • didaktické hry v prírode • šport a zdravie
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (23 hodín)	
Atletika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam rozcvičenia a aktívne sa zapojiť do jeho vedenia • porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m 	<ul style="list-style-type: none"> • vrh guľou • skok do diaľky • skok do výšky • hod oštepom - nácvik
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • crossfit –základy • crossfit – WOD, AMRAP, METCON • kruhový tréning • tabata • HIIT • silový štvorboj
Spinning (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti,

Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-lah za 1 minútu, člnkový beh, zhyby, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (36 hodín)	
Gymnastika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať odbornú terminológiu, ovládať základy techniky osvojovaných PČ, ovládať základné pravidlá, aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice prezentovať estetický pohybový prejav vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> akrobatická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie kotúľov kotúľ vzad do stojky na rukách, premet bokom premet vpred akrobatická zostava
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá volejbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> test odbíjania obojručne zhora, test odbíjania obojručne zdola, test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie HČJ ÚHK po nahrávke na sieti, príjem podania hra s dôrazom na hru nahrávača turnaj v hre
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá basketbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie HČJ, uvolňovanie sa hráča s loptou, bez lopty zdokonaľovanie pivotovej obrátky clonenie osobná obrana zápasy družstiev
Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> vykonať ukážku herných činností jednotlivca používať odbornú terminológiu rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> riadená hra upravená hra zápasy družstiev

Futbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá futbalu <p>Prostriedky hodnotenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie pravidiel, • hra na jednotlivých postoch • herná kombinácia „prihraj a bež“ • riadená hra • upravená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby - kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, majú samostatnú časovú dotáciu. Sú formou s povinným obsahom a riadia sa samostatnými smernicami. V 3. ročníku žiaci absolvujú kurz ochrany života a zdravia.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

I. Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizračným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Na jednotlivých stupňoch vzdelávania postupne získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií spolu s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal takto stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie.

Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy. (Učebné osnovy pre zdravotnú telesnú výchovu sú spracované samostatne).

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizračných ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

III. Predmetové kompetencie

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- vytvoriť si vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status;
- poznať základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností;
- poznať a mať osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime;

Kognitívne kompetencie

- schopnosť rozvíjať kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov;
- flexibilita – schopnosť hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza;
- schopnosť pozitívne a konštruktívne pristupovať k riešeniu problémov;
- poznať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, vytvoriť si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu;

Komunikačné kompetencie

- vedieť jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumieť odbornej terminológii;
- vedieť písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti,
- schopnosť argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným;
- schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti;

Učebné kompetencie

- vedieť sa motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.),
- vedieť si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie a i.);
- schopnosť získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti;
- vedieť si organizovať čas, poznať životné priority a priority v starostlivosti o zdravie a podľa nich sa aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu;
- vedieť pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko;

Interpersonálne kompetencie

- mať pozitívny vzťah k sebe a iným;
- vedieť objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vedieť predvídať následky svojho konania;
- schopnosť rozvíjať kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom byť asertívny, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie;
- schopnosť efektívne pracovať v kolektíve;
- zaujímať sa o športovú aktivitu iných, sledovať športovcov a ich výkony, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov;

Postojové kompetencie

- zapájať sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti;
- vedieť využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody;
- vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera;
- vedieť dodržiavať princípy fair-play;
- vedieť spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme -dievčatá

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 58 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie • identifikovať telesné, psychické, duševné a sociálne aspekty pohybu, športu vo vzťahu k zdraviu 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na lavičkách • tanečné kroky a poskoky • cvičenia s rôznymi pomôckami
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • ovládať zdravotne orientované cvičenia a vedieť ich primerane použiť • vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program ako súčasť zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • chôdza s behom • hody na cieľ • joga a dýchacie cvičenia
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (28 hodín)	
Atletika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m, 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • vrh guľou • hod oštepom • skok do diaľky • skok do výšky
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • využitie strečingových programov v športe • cvičenia s plnou loptou • kruhový tréning • crossfit • tvorba tréningového programu na vybranú svalovú skupinu

Spinning (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti • intervalový tréning HIIT • tvorba spinningového tréningu
Rytmická gymnastika (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • ovládať základné kroky ľudových tancov, • vyjadriť svoje zážitky z pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • aerobik, • základné tanečné kroky – polka, valčík • zumba • taebo
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • sed-lah za 1 minútu, • člnkový beh, • výdrž v zhybe, • hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (31hodín)	
Gymnastika (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu, • ovládať základy techniky osvojovaných PČ, • ovládať základné pravidlá, • aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice • prezentovať estetický pohybový prejav • vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • akrobatická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • akrobatická zostava • preskoky • cvičenia so švihadlom
Volejbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie • správne uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • využiť herné kombinácie Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • test odbíjania obojručne zhora, • test odbíjania obojručne zdola, • test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ • systém s jedným nahrávačom • systém s liberom • hra • rozhodovanie
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať, popísať a prakticky ukázať v hre základné herné činnosti jednotlivca • pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ, • clonenie • osobná obrana • herný systém „zóna“ • zápasy družstiev

Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie jednotlivých herných činnosti jednotlivca, • hodnotenie výkonu v zápase 	
Florbal (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • používať odbornú terminológiu • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ • hra 3:3
Softbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • prezentovať herné činnosti jednotlivca • rešpektovať pravidlá Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme - chlapci

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 58 hodín ročne

Ciele a úlohy TSV (1 hodina)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať bezpečnosť pri cvičení, • udržiavať čistotu v školskom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnosť na hodinách TSV, • organizačné pokyny, • kritéria hodnotenia
Modul 1: Zdravie a jeho poruchy (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • definovať zdravie, zdravotný stav, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie • identifikovať telesné, psychické, duševné a sociálne aspekty pohybu, športu vo vzťahu k zdraviu 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na lavičkách • tanečné kroky a poskoky • cvičenia s rôznymi pomôckami
Modul 2: Zdravý životný štýl (3 hodiny)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • ovládať zdravotne orientované cvičenia a vedieť ich primerane použiť • vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program ako súčasť zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> • chôdza s behom • hody na cieľ • joga a dýchacie cvičenia
Modul 3: Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť (28 hodín)	
Atletika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • beh na 1500m, • skok do diaľky, • skok do výšky, • beh na 50m , 150m 	<ul style="list-style-type: none"> • beh cez prírodné prekážky • hod oštepom • skok do diaľky • skok do výšky • vrh guľou
Posilňovacie a relaxačné cvičenia (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • aplikovať a naplánovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • využitie strečingových programov v športe • cvičenia s plnou loptou • kruhový tréning • crossfit • tvorba tréningového programu na vybranú svalovú skupinu
Rytmická gymnastika (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • ovládať základné kroky ľudových tancov, 	<ul style="list-style-type: none"> • základné tanečné kroky – polka, valčík

<ul style="list-style-type: none"> vyjadriť svoje zážitky z pohybu 	
Spinning (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> aplikovať metódy a zásady rozvoja vytrvalosti a výbušnosti rôznymi prostriedkami 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vytrvalosti intervalový tréning HIIT tvorba spinningového tréningu
Plnenie testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> rozoznať diferencie rozvoja jednotlivých pohybových schopností Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> testy VPV 	<ul style="list-style-type: none"> skok do diaľky z miesta, sed-l'ah za 1 minútu, člnkový beh, zhyby, hod plnou loptou
Modul 4: Športové činnosti pohybového režimu (30 hodín)	
Gymnastika (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> používať odbornú terminológiu, ovládať základy techniky osvojovaných PČ, ovládať základné pravidlá, aplikovať cvičenia na rozvoj kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice prezentovať estetický pohybový prejav vysvetliť zásady správneho držania tela Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> akrobatická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> akrobatická zostava preskoky cvičenia so švihadlom
Volejbal (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie správne uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca využiť herné kombinácie Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> test odbíjania obojručne zhora, test odbíjania obojručne zdola, test istoty podania 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie HČJ system s jedným nahrávačom system s liberom hra rozhodovanie
Basketbal (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> správne pomenovať, popísať a prakticky ukázať v hre základné herné činnosti jednotlivca pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> hodnotenie jednotlivých herných činností jednotlivca, hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> opakovanie HČJ, clonenie osobná obrana herný system „zóna“ zápasy družstiev

Florbal (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá florbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovanie HČJ • zápasy družstiev
Futbal (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vykonať ukážku herných činností jednotlivca • používať odbornú terminológiu • rešpektovať pravidlá futbalu Prostriedky hodnotenia: <ul style="list-style-type: none"> • hodnotenie výkonu v zápase 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na jednotlivých postoch • riadená hra

V. Metódy a formy práce

Slovné metódy :

- monologické (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie)
- dialogické (rozhovor, diskusia, dialóg)

Demonštračné metódy

- demonštrácia statických obrazov a schém
- projekcia statická a dynamická

Praktické metódy

- nácvik pohybových zručností
- didaktické hry
- simulačné metódy

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina - základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením sú zaradení do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiakov ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie.

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečíte lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

VI. Učebné zdroje

Jursík : Didaktika telesnej výchovy

A.Melicher,J.Slezák a kol.: Pokyny na hodnotenie vzdelávacích štandardov z telesnej výchovy žiakov strdných škôl

Kampmiller T. a kol.: Teória a didaktika atletiky I.

Hatiar B.: Teória a didaktika športovej gymnastiky

Mačura P.: Teória a didaktika basketbalu

Zapletalová L. - Přidal V.: Teória a didaktika volejbalu

Učebné osnovy pre gymnáziá

VII. Hodnotenie žiakov

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Klasifikácia obsahuje dva bloky:

I. blok – aktivita

II. blok – limity (sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov)

Konečná známka je výsledkom blokov I. a II a to nasledovným spôsobom:

1. Určí sa priemerná známka z limitov (napr. 2,56 – priemer známok zaokrúhlený na dve desatinné miesta)
2. Určí sa známka z aktivity na hodinách (napr. 1 – celé číslo)
3. Vypočítame výslednú známku ako priemer dvoch hodnôt:

Výsledná známka = (známka z aktívnej účasti + priemer známok z limitov) : 2

napr. $(2,56 + 1) : 2 = 1,78$ t.j. konečná známka je 2

$(1,95 + 1) : 2 = 1,48$ t.j. konečná známka je 1

Poznámka: priemer do 1,5 (vrátane) je známka 1, priemer nad 1,5 do 2,5 (vrátane) je známka 2, ..

Hodnotenie aktivity /I. blok/:

1.aktívna účasť na hodinách

Učiteľ eviduje účasť žiaka na hodinách. Ak žiak nie je prítomný na hodine alebo na danej hodine necvičí, nie je mu započítaná aktívna účasť. Ak sa žiak nezúčastní hodiny TV z dôvodu reprezentácie školy, počíta sa, ako by na hodine bol.

- účasť 80% a viac – známka 1
- účasť 60% a viac – známka 2
- účasť 40% a viac – známka 3
- účasť 30% a viac – známka 4
- účasť menej ako 30% - známka 5 (zvláštny individuálny prístup)

2. aktivita na hodinách

Aktivita sa žiakovi započíta ak: je neobyčajne aktívny a pracovitý počas vyučovacej hodiny, reprezentuje školu v športovej súťaži, angažuje sa v športových činnostiach v čase mimo vyučovania (krúžková činnosť v škole, preukázateľná pravidelná činnosť v športových kluboch). Pasivita sa započíta takému žiakovi, ktorý na vyučovacej hodine úmyselne nepracuje, neprinesie si na hodinu TSV cvičebný úbor alebo na hodine bezdôvodne necvičí.

Aktivita je teda výsledkom aktivity na hodinách a aktívnej účasti na hodinách. U niektorých žiakov sa vo výnimočnom prípade (individuálny študijný plán, športové tréningy počas hodín TSV, dlhodobé zranenie) aktívna účasť na hodinách nepočíta.

Hodnotenie limitov /II. blok/:

Hodnotia sa limity, ktoré sú spoločné pre všetkých žiakov a učiteľov v danom ročníku

Prierezové témy FRANCÚZSKY JAZYK – Inovovaný ŠkVP

Ročník : kvarta

- **Dopravná výchova / „SOM ČLENOM VEĽKÉHO DOPRAVNÉHO MRAVENISKA**

(En français 2, L3)

- Žiak ovláda základné pravidlá cestnej premávky, vie ako sa správať na ulici, aby sme predišli nehodám

Ročník : 2. ročník / Sexta

- **Multikultúrna spoločnosť / Etnicita**

(Forum 1 – U4 – Nech žijú sviatky)

- Žiak si osvojí znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti,

- **Osobnostný a sociálny rozvoj / Sebaregulácia a sebaorganizácia**

(Forum 1, U5 - Gestá a postoje)

- Žiak vie primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života a brať do úvahy i špecifiká a význam neverbálnej komunikácie

- **Dopravná výchova / „SOM ČLENOM VEĽKÉHO DOPRAVNÉHO MRAVENISKA**

(Forum 1, U7 – Opýtajme sa na cestu)

- Žiak sa vie orientovať podľa mapy, pozná niektoré dopravné značenia a vie interpretovať ich význam a rešpektovať ich

Ročník : 3. ročník - VP

- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti / Prezentačné zručnosti**

(Slovensko – moja vlasť – Dedina, mesto, v ktorom žijem)

- Žiak vie používať IKT, vyhľadávať informácie a pracovať s nimi, spolupracovať v skupine, prezentovať svoju prácu

Ročník : 4. ročník / Oktáva

- **Mediálna výchova / Médiá v súčasnom svete**

(Forum 2, U4 - Interview)

- Žiak sa vie orientovať v základných druhoch médií, pozná ich vplyv a vie ich analyzovať a , hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov

- **Environmentálna výchova / Problémy životného prostredia**

(Forum 2, U6 – Ekológia)

/ Vzťah človeka k prostrediu

(Forum 2, U6 – Životné prostredie)

- Žiak pozná a vie hodnotiť negatívne dôsledky znečisťovania životného prostredia, pozná niektoré formy riešenia problematiky

- **Multikultúrna spoločnosť / Etnicita**

(Forum 2, U9 – Francúzsko – krajina imigrantov)

- Žiak si osvojí znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti

Predmet	Vzdelávacia oblasť	Prierezová téma	Tematický okruh	Tematický celok v predmete	Ročník ISCED 3	Ročník ISCED 2
Francúzsky jazyk	Jazyk a komunikácia	Environmentálna výchova	Problémy životného prostredia	U6 – Ekológia U6 – Životné prostredie	IV. ročník	
		Mediálna výchova	Médiá v súčasnom svete	U4 - Interview	IV. ročník	
		Dopravná výchova	„SOM ČLENOM VELKÉHO DOPRAVNÉHO MRAVENISKA“	L3 – Pozor na červenú		kvarta
				U7 – Opýtajme sa na cestu	III. ročník	
		Multikultúrna výchova	Etnicita	U4 – Nech žijú sviatky	II. ročník	
				U9 – Francúzsko – krajina imigrantov	IV. ročník	
		Osobnostný a sociálny rozvoj	Sebaregulácia a sebaorganizácia	U5 - Gestá a postoje	II. ročník	
		Finančná gramotnosť	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Obchod a služby	IV. ročník (VP, RP)	
		Tvorba projektu a prezentačné zručnosti		Slovensko – moja vlasť	III. ročník (VP, RP)	